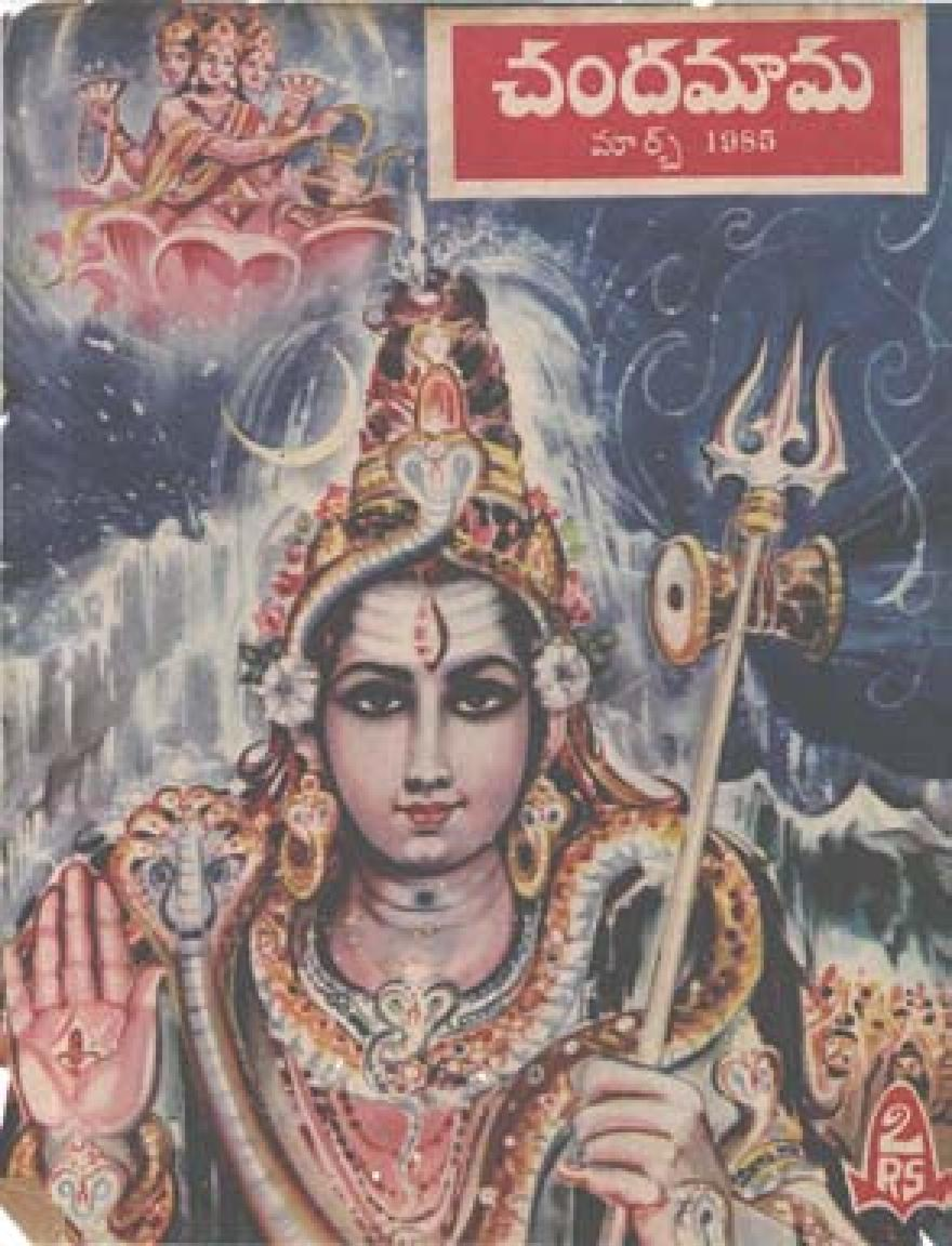
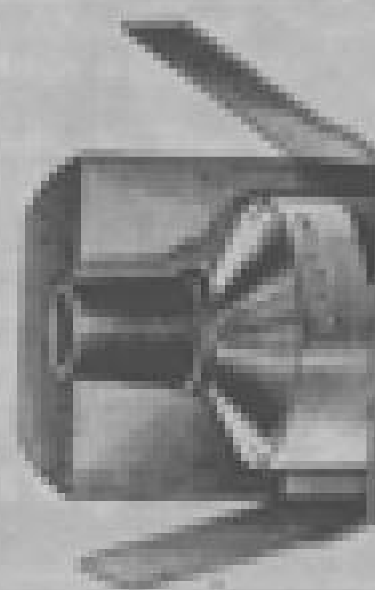

చందమామ
మార్చి 1985
2 RS

పుప్పి పళ్లను కనుగొన్నాడు మా బాబు ఒకనాడు!

ఫోర్‌హాన్స్ ఫ్లోరైడ్

రుచికరమైన మరియు నురుగునిచ్చే టూత్‌పేస్టు
మీ పళ్లను మరియు చిగుళ్లను రెండింటినీ రక్షిస్తుంది.

FOR THE GUMS

Forhan's

335 F 183 TEL

సెలవు రోజు వచ్చింది, సంతోషాన్ని తెచ్చింది!

పెద్ద బబుల్‌ని ఎలా ఊదాలో తెలుసా మీకు ?

బబుల్ గమ్

బలే పెద్ద బబుల్...
బలే సులభం.

Trikaya-CP.11.84 RR

Statement about ownership of CHANDAMAMA (Telugu) Rule 8 (Form VI), Newspapers (Central) Rules, 1956

1. *Place of Publication*
   'CHANDAMAMA BUILDINGS'
   188 N.S.K. Salai
   Vadapalani, Madras-600 026

2. *Periodicity of Publication*
   MONTHLY
   1st of each calendar month

3. *Printer's Name* B.V. REDDI

   Nationality INDIAN

   Address
   Prasad Process Private Limited
   188 N.S.K. Salai, Vadapalani
   Madras-600 026

4. *Publisher's Name*
   B. VISWANATHA REDDI

   Nationality INDIAN

   Address
   Chandamama Publications
   188 N.S.K. Salai, Vadapalani
   Madras-600 026

5. *Editor's Name* B. NAGI REDDI

   Nationality INDIAN

   Address
   Chandamama Buildings
   188 N.S.K. Salai, Vadapalani
   Madras-600 026

6. *Name & Address of individuals who own the paper*
   'CHANDAMAMA CHILDREN'S TRUST FUND

Beneficiaries:
1. B.V.L. ARATHI
2. B.V. SHARATH
3. B.N. RAJESH
4. B. ARCHANA
5. B.N.V. VISHNU PRASAD
6. B.L. ARADHANA
7. B. NAGI REDDI (JR)

All Minors, by Trustee, M. UTTAMA REDDI
14 V.O.C. Street, Madras-600 024

I, B. Viswanatha Reddi, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

B. VISWANATHA REDDI
Signature of the Publisher

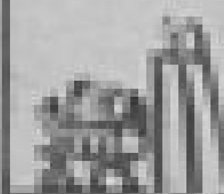
1st March 1985

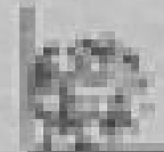
COME HOME TO HERITAGE

MARCH ISSUE
NOW ON STANDS

From the publishers of Chandamama

It's worth preserving. Every issue of it.

Single Copy Rs. 6.00
Annual Subscription Rs. 72.00

For subscriptions: DOLTON AGENCIES,
188 N.S.K. Salai, Vadapalani, Madras - 600 026

మీ చిన్నారి పాప నునుపుగాను బుగ్గలపైన మీరిచ్చే ముద్దులా సున్నితంగా

జాన్సన్స్ బేబీ సోప్

Johnson & Johnson

రీటా

ఇప్పుడు సూపర్ ఎకానమీ (100 ml) సైజులో కూడా వస్తున్నది.

చందమామ

సంస్థాపకుడు : 'చక్రపాణి'
సంపాదకుడు : నాగిరెడ్డి

ఈ నెల బేతాళకథ [''కష్టంలోపాలి''] కి ఆధారం, ''వసుంధర'' రచన. బుద్ధిమంతులైన వాళ్ళల్లో మనం వినయగుణం చూస్తాం. వాళ్ళు గొప్పలు చెప్పుకోరు. బుద్ధిహీనులు ఇందుకు పూర్తిగా భిన్నం. అలాంటి వ్యక్తులు, అతి సాధారణ విషయాల్లో కూడా ఎలా మోసానికి గురి అవుతుంటారో, ''అది నేర్పిన మేక'' అన్న కథలో తెలుసుకుంటాం.

అమరవాణి

[illegible]
[illegible]

[స్త్రీలతో కలహించడం, మూర్ఖ విషయాల గురించి వాదు ప్రాయంలో చర్చించడం, ముందుచూపు లేకపోవడం, ఎదుటివారిని నిందించడం — ఈ నాలుగూ చేయకూడని పనులు.]

సంపుటి 76 మార్చి '85 సంచిక 3
విడి ప్రతి : 3-00 : : సంవత్సర చందా : 34-00

సంచయిక పిల్లల పొదుపు పథకం

మీ అవసరాలకు అనువైన నమ్మకమైన నేస్తం 'సంచయిక'

కన్న తండ్రి

చదువు పూర్తవగానే చైతన్య, పెద్ద శ్రమ పడకుండానే పట్నంలో ఉద్యోగం సంపాయించగలిగాడు. అతను కాపరం పల్లెగ్రామం నుంచి పట్నానికి మార్చి, రోజూ బాడుగబండిలో కచేరికి వెళ్ళి వస్తూండేవాడు.

ముసలివాళ్ళంటే చైతన్యకు తగని జాలి. అతను బాడుగబండి వీరయ్యకు నెలకు యాభై రూపాయలు ఇవ్వడమే గాక, "వీరయ్యా, యువకులు కొడుకులు సంపాయిస్తూండగా, ఇంకా నీకీ కష్టం ఎందుకు? హాయిగా ఇంటిపట్టున వుండి విశ్రాంతి తీసుకోకూడదా?" అనేవాడు.

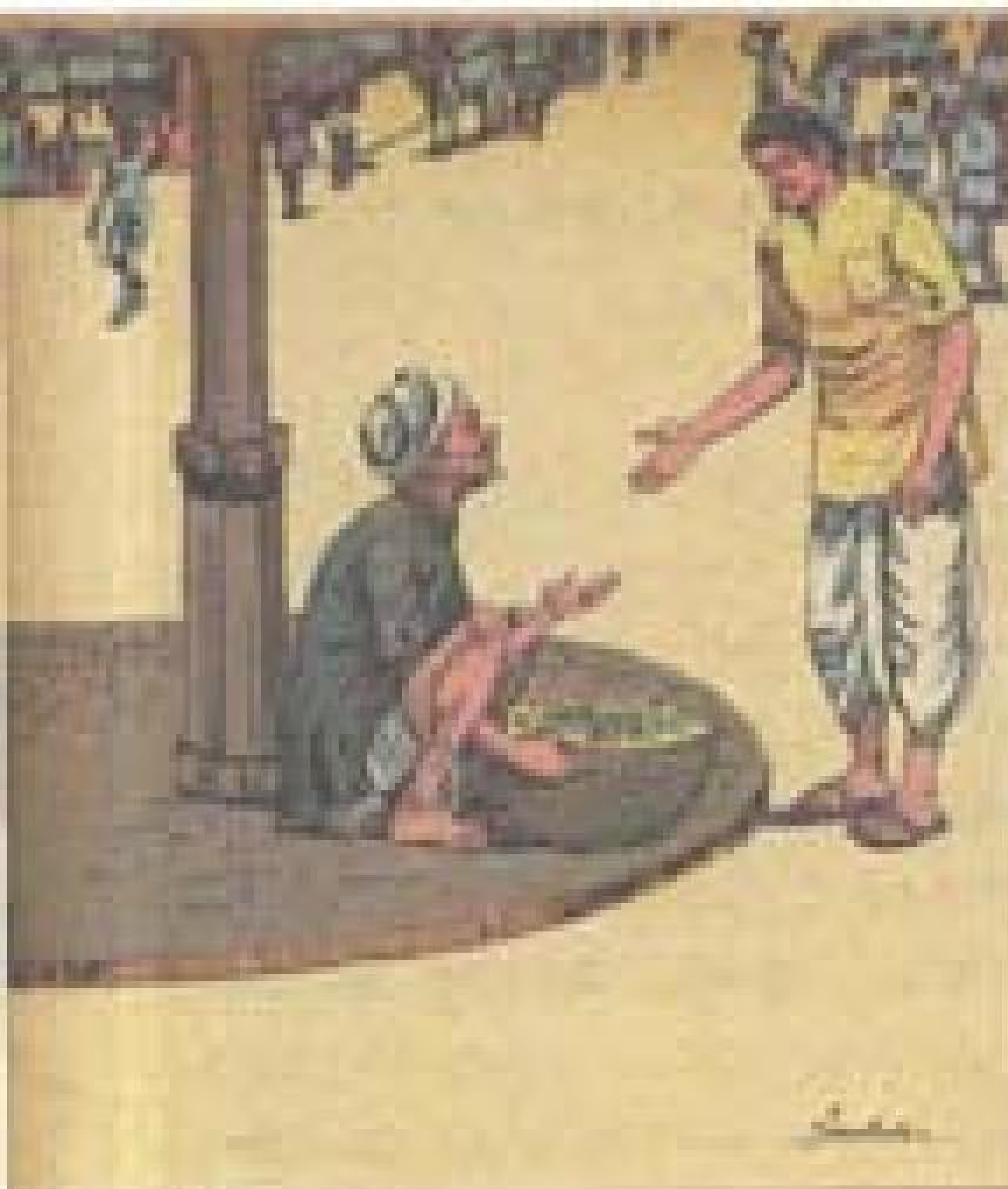
వీరయ్య నవ్వి, "కొడుకుల సొత్తు, నాకు పరాయి సొత్తుగా కనిపిస్తుంది. ఒంట్లో ఓపిక వున్నంతవరకూ, స్వయంగా సంపాదించుకుని అతకతంలోనే మనిషికి తృప్తి," అని జవాబిచ్చేవాడు.

చైతన్య తండ్రి, కొడుకును పట్నంలో చదివించడానికి అష్టకష్టాలు పడ్డాడు. అది ఎరిగిన చైతన్య ఎప్పుడైనా బాధపడితే, "నువ్వు ఉద్యోగంలో చేరిన రోజు నుంచి, నేను అన్ని పనులూ మానేసి హాయిగా ఇంట్లో కూర్చుంటాను," అనేవాడు ఆయన.

అయితే, చైతన్య ఉద్యోగ ప్రయత్నం చేస్తున్న రోజుల్లోనే ఆయన జబ్బుపడి, తీరా కొడుకు ఉద్యోగంలో చేరడానికి వారం రోజుల ముందు చనిపోయాడు. తండ్రిని కొద్దికాలమైనా సుఖపెట్టలేకపోయాననే బాధ చైతన్యను ఇంకా పీడిస్తూనే వున్నది.

చైతన్య కచేరికి వెళ్ళే దారిలోని బజారు కూడలిలో, ఒక [illegible] ముసలివాడు బుట్టలో జంతికలూ, చేగోడీలూ పెట్టుకుని కూర్చుని వుండేవాడు. అతను సాయంత్రం

మాచిరాజు కామేశ్వరరావు

కచేరి నుంచి తిరిగి వస్తూండగా, ముసలి వాడు అక్కడే తినుబండారాల బుట్ట ముందు చతికిలబడి కూర్చుని వుండే వాడు. రోజంతా ఎండలో అలా కాలం గడిపే ముసలివాడంటే చైతన్యకు ఎంతో జాలికలిగేది.

అలా రోజూ కనిపించే ముసలివాడు, ఒకసారి వరసగా పది రోజులు కనిపించక పోయేసరికి, అతడు చచ్చిపోయాడేమో అనుకుని బాధపడ్డాడు చైతన్య. కాని, ఆ మర్నాడు ముసలివాడు తన మామూలు చోట తినుబండారాల బుట్ట ముందు కూర్చుని కనిపించేసరికి, చైతన్యకు చాలా ఆనందం కలిగింది.

అతను వీరయ్యను బండి ఆపమని, ముసలివాడి దగ్గరకు వెళ్ళి, "పది రోజులుగా కనిపించడం లేదేం, తాతా?" అని అడిగాడు.

తను ఎరగనివాడు యింత ఆప్యాయంగా పలకరించేసరికి, తాత తృప్తిగా తలాడించి, "బాబూ, రోజూ నేనిక్కడ కూర్చుని వుండటం చూస్తున్నావన్న మాట! నాకు యీ మధ్య జ్వరం. అన్నాళ్ళూ మూసినకన్ను తెరవలేదు." అన్నాడు దీనంగా.

చైతన్యకు అతని మీద మరింత జాలి కలిగి, "తాతా, యీ బుట్టలో వున్నవన్నీ అమ్ముడైపోతే ఎంత వస్తుంది?" అని అడిగాడు.

"నాలుగు రూపాయలు. అందులో రూపాయి లాభం." అన్నాడు ముసలివాడు.

"అలా అయితే, బుట్టలో వున్నవన్నీ నాకు యిచ్చెయ్యి. ఐదు రూపాయలిస్తాను," అన్నాడు చైతన్య.

ముసలివాడు ఆశ్చర్యపోయి చూస్తూ వుండగానే, చైతన్య బుట్టలో వున్నవన్నీ బండిలో పెట్టి, ముసలివాడికి ఐదు రూపాయలిచ్చి, బండిలో కూర్చున్నాడు.

వీరయ్య, చైతన్యతో, "యివన్నీ ఏం చేస్తారు, బాబూ?" అని అడిగాడు.

"మీ ఇంటి చుట్టుపక్కల ఉంటే పిల్లలకు పంచు," అన్నాడు చైతన్య.

మర్నాడు మళ్ళీ ఇంటి కూడలి చేరగానే, చైతన్య ఐదు రూపాయిలిచ్చి, ముసలివాడి బుట్టలో వున్నవన్నీ కొనేశాడు.

మూడవ రోజున కూడా అంతా కొంటున్న చైతన్యను, వీరయ్య, "ఇలా ఎన్నాళ్ళు రోజుకు ఐదు రూపాయలు ఖర్చు చేస్తావు, బాబూ ?" అని అడిగాడు.

"ఈ తాత బతికి వున్నంతకాలం," అన్నాడు చైతన్య.

అయితే, అతను ముసలివాణ్ణి పలకరించగానే, వాడు చేతులు జోడించి, "రోజూ వచ్చిన గంటలోనే అన్నీ కొని, నన్ను మరింత కష్టాలపాలు చేయకు. బాబూ! వెంటనే తెచ్చినవి అమ్ముడుపోతుంటే, నా కొడుకు ఇంటి దగ్గిర నా చేత అధికమైన చాకిరీ చేయిస్తున్నాడు. నన్ను ముందు చింతలో కల్పి. కొట్టవలసి వచ్చింది," అన్నాడు.

అది విని చైతన్యకు ఆశ్చర్యంతోపాటు, చాలా బాధ కలిగింది. కొడుకు ద్వారా సుఖపడాలని ఆశించిన తన తండ్రి, ఆ అవకాశం రాకముందే చనిపోయాడు. ఆ అవకాశం వున్నా, వీరయ్య అందుకు యోగ్యపడటం లేదు. తండ్రి చేత ఆఖరి క్షణం వరకూ అధికమైన చాకిరీ చేయిస్తూ, తినుబండారాల బుట్ట ముందు పెట్టుకుని ఎండలో కూర్చోవటమే సుఖం అనిపించేలా చేస్తున్నాడు, తాత కొడుకు!

చైతన్యకు ఆ క్షణాన ఒక ఆలోచన వచ్చింది. తాత కొడుక్కు బుద్ధి చెప్పాలను కున్నాడు. అతడు ముసలివాడితో, "తాతా, మా ఇంటికి వస్తావా? నీకక్కడ తిండి తిప్పలకు లోటేం ఉండదు," అన్నాడు.

ముసలివాడు కొంచెం సేపు మౌనంగా వూరుకుని, "నా కొడుకు గొడవ లేపుతాడు, బాబూ!" అన్నాడు.

"అదంతా నేను చూసుకుంటాను. రా, ఇంటికెళ్దాం!" అని చైతన్య అతడి చేయి పట్టుకుని తీసుకుపోయి, బండిలో కూర్చోపెట్టి, ఇంటికి తీసుకుపోయాడు.

తాత కొడుకు అక్కడా ఇక్కడా వాకబు చేసి, ఆ మర్నాడే వెతుక్కుంటూ చైతన్య ఇంటికి వచ్చాడు.

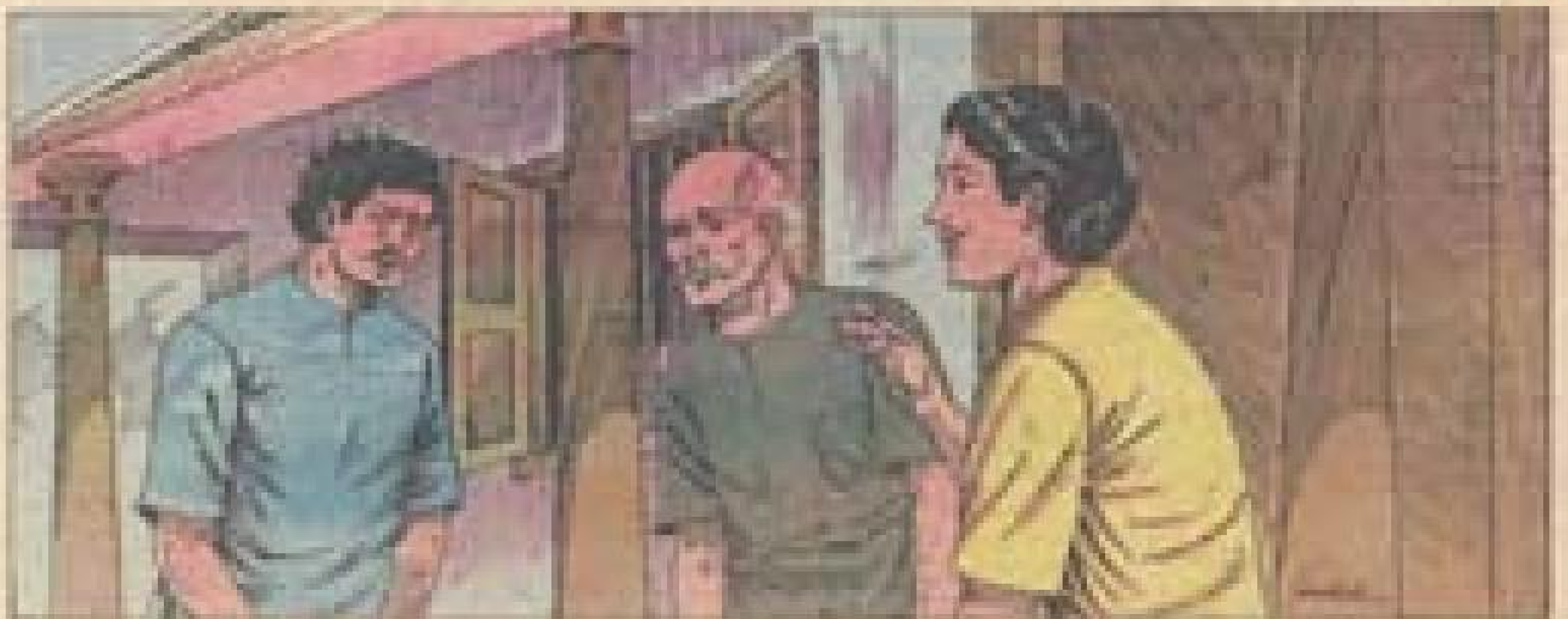
చైతన్య వాడికి, ముసలివాడు ముందు కొంపలో పడుతున్న బాధ గురించి చెప్పి, "ఈ వయసులో ముసలివాడైన తండ్రిని సుఖపెట్టడం పోయి, అతడి ద్వారా సంపాయించాలని చూస్తున్నావా?" అని అడిగాడు.

తాత కొడుకు బెంబేలుపడి, "అయ్యా, అలాంటి దుర్బుద్ధి నాకేం లేదు. మా నాన్న సంపాదన, ఆయన తిండికి, బట్టలకూ ఖర్చు పెడుతున్నాను," అన్నాడు.

"అలా అయితే, మీ నాన్నను మా ఇంటనే ఉండనీ, ఆ తిండి బట్టా నేనే యిస్తాను. నీకేమైనా అభ్యంతరమా?" అని అడిగాడు చైతన్య.

తాత కొడుకు తండ్రి ముఖం కేసి చూసి సిగ్గుతో, అవమానంతో తలవంచు కున్నాడు. అప్పుడు చైతన్య వాడితో, "నాకు తెలుసు. ఈ ముసలితనంలో నీ తండ్రి నీ దగ్గిర ఉండటమే ధర్మం. అయితే, అతణ్ణి ఇంటిపనివాడిలా కాక, కన్నతండ్రిలా ఆదరించు," అన్నాడు.

తాత కొడుకు పశ్చాత్తాపంతో కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుని, చేతులు జోడించి చైతన్యకు నమస్కరించి తండ్రితో, "నాన్నా, నా ఇంటికి పోదాం. బుద్ధివచ్చింది, కళ్ళు తెరిపిడిపడినై," అంటూ తండ్రిని తన వెంట ఇంటికి తీసుకుపోయాడు.

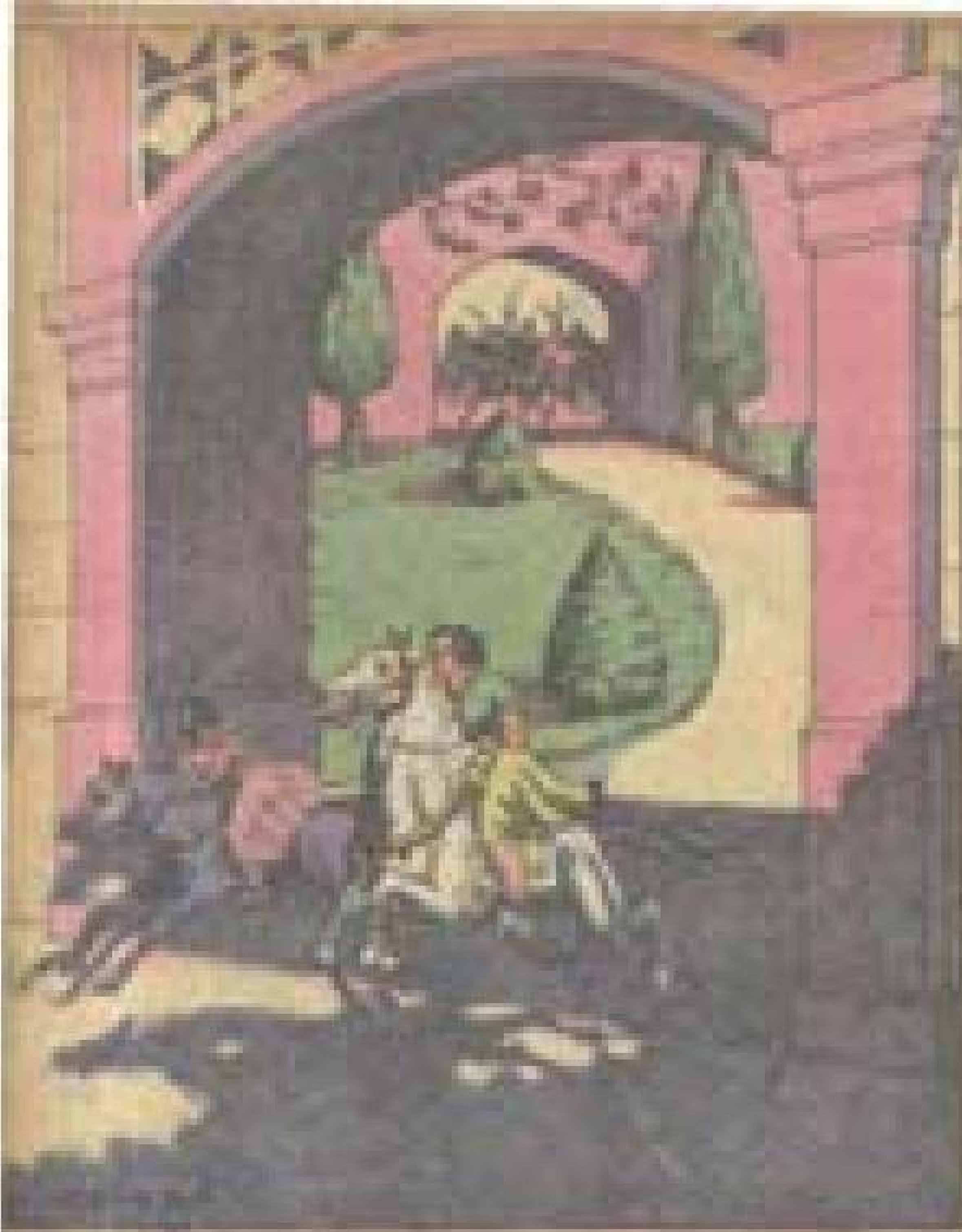

5

[చంద్రవర్మ తన సేనాని వీరమల్లునితో కలిసి రాజ్యమంతా శత్రువులను మాపజేశారు. కాని, ఇంతలో వక్రకేతుడు కొత్త సైన్యంతో వచ్చాడు. చంద్రవర్మ తన భటులతో ప్రాకారమున్న రక్షణకు వెళ్ళాడు. ఆ పనికి శత్రువులు దాన్ని ముట్టడించి తలుపులు బద్దలు కొడుతున్నారు. చంద్రవర్మ తన సైనికులతో పోరాడుతూ వాళ్ళను ఎదుర్కొన్నాడు. తరవాత—]

చంద్రవర్మ భటులకూ, వక్రకేతుడి సైనికులకూ మధ్య ముఖద్వారంవద్ద భీకర పోరాటం జరిగింది. సంఖ్యలో నాలుగై దింతలున్న వక్రకేతుడి సైనికులు ప్రారంభంలో చంద్రవర్మ భటుల ధాటికి తట్టుకోలేక కొంత వెనుకకు తగ్గారు. కాని, కొద్ది సేపటిలోనే, వాళ్ళకు చంద్రవర్మ భటులు స్వల్ప సంఖ్యాకులని తెలిసి, ధైర్యం తెచ్చుకుని పోరాడసాగారు.

ఈ విధంగా కొంతసేపు సంకుల సమరం సాగింది. తను ఎంత ప్రయత్నించినా మధ్య ద్వారాలను చేరుకోలేక పోవటంతో చంద్రవర్మ ఏమి చేయటమా అని ఆలోచించేంతలో, దూరంగా మరొక అశ్వికదళం వస్తున్న సూచనగా పెద్దధ్వని వినబడింది. ఆ వెంటనే సుబాహుడు తన గుర్రాన్ని చంద్రవర్మ పక్కకు నడిపి, "యువరాజా! మనం పెద్ద చిక్కులో

ఎదురౌతాడు. "యువరాజా! మీరు యిక్క డినుంచి త్వరగా బయటపడటం మంచిది. నేను, నా భటులతో ముందుకుపోయి మీకు మార్గం కల్పిస్తాను," అన్నాడు.

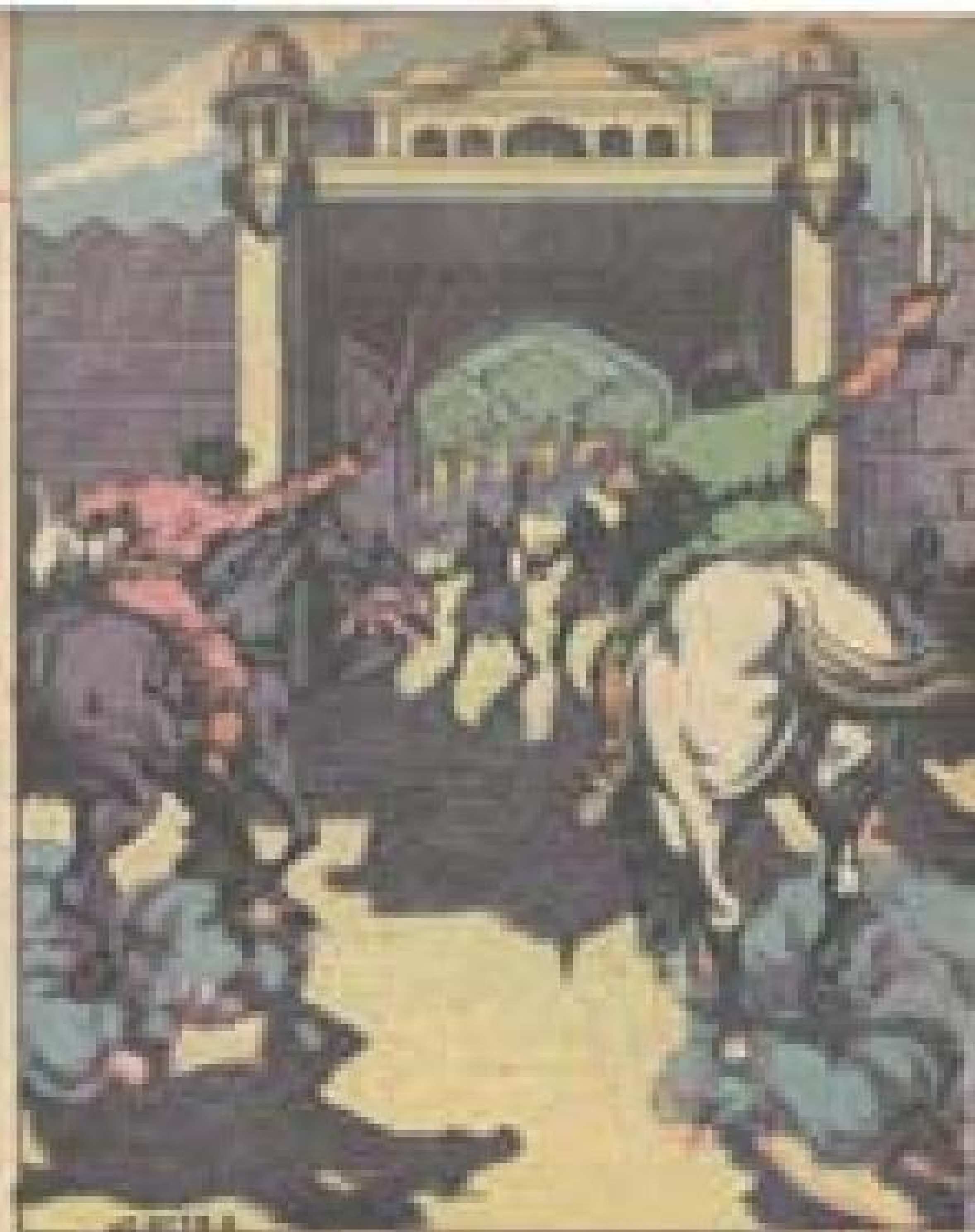
చంద్రవర్మకు ఆలోచించేందుకు గా వ్యవధి లేదు. శత్రువుల అశ్వికదళం వెనకనుంచి త్వరత్వరగా చేరువ అవుతున్నది. అతడు గుర్రాన్ని దుర్గద్వారాల నుంచి వెనక్కు తిప్పుతూ, "సుబాహూ!" అని పెద్దగా కేకవేసి తన కత్తితో శత్రు సైనికుల మధ్యగా దారి చేసుకుంటూ తిరోగమించ సాగాడు. సుబాహుడు కూడా తన యజమాని వెనకనే తన గుర్రాన్ని పరిగెత్తించాడు.

పడబోతున్నాం. మనను వెనకనుంచి ఎదుర్కొనేందుకు వస్తున్న శత్రు అశ్వికులను రంగంలోకి దింపుతున్నారు," అన్నాడు.

అప్పటి పరిస్థితుల్లో తను దుర్గంలోకి జొరబడ గలగటం అంత సులభంగా సాధ్యమయే పని కాదని నిశ్చయించుకున్నాడు చంద్రవర్మ. రెండు శత్రు సైన్యాల మధ్య చిక్కుకు పోకుండా బయటపడటమే తక్షణ కర్తవ్యంగా అతడికి తోచింది. మిగిలిన ధీరమల్లుడు కూడా రానున్న విషమ పరిస్థితిని త్వరలో అర్థం చేసుకున్నాడు. సైనికులు చేసే రణగొణ ధ్వనిలో అతడు పెద్దగా

చంద్రవర్మా, సుబాహుడూ శత్రుసైనికుల మధ్య నుంచి బయటపడి పారిపోతున్నంతలో, అది గ్రహించిన శత్రు అశ్వికులు కొందరు వాళ్ళను వెంబడించేందుకు ప్రయత్నించారు. కాని, మిగిలిన ధీరమల్లుడు వారి మార్గాన్ని అటకాయించాడు. ఈ అదునులో చంద్రవర్మా, సుబాహుడూ యుద్ధరంగానికి దూరంగా పారిపోయారు.

వాళ్ళిద్దరూ ఆ విధంగా కొంతదూరం రాజమార్గం వెంట వెళ్ళి, తరవాత తమ గుర్రాలను నగర దక్షిణ ద్వారం కేసి తిప్పారు. నగరంలో నుంచి బయట

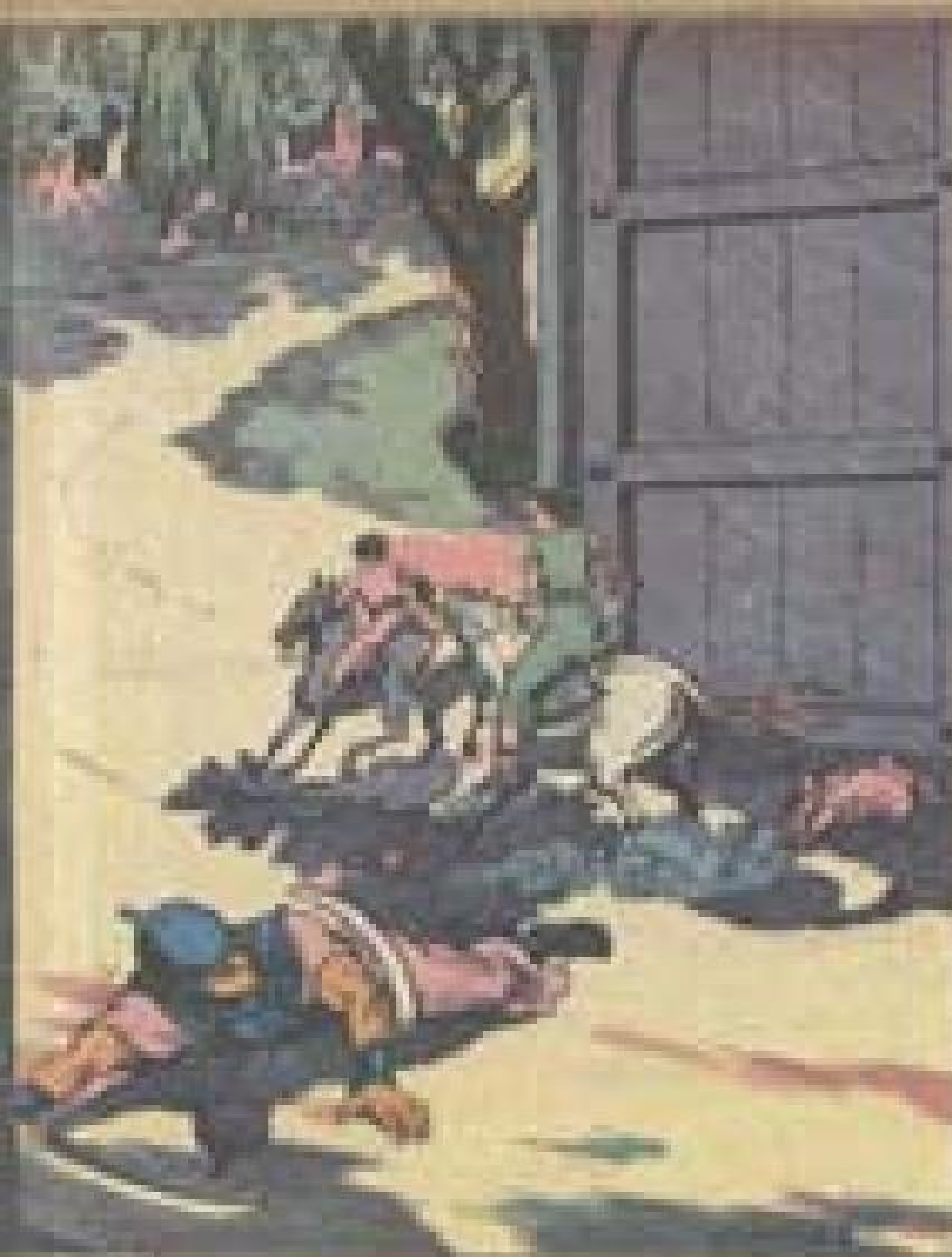
పహారాలంటే, బహుశా తమకు ఆ దక్షిణ ద్వారం ఒక్కటే శరణ్యమని చంద్రవర్మ నిశ్చయించుకున్నాడు. తక్కిన ద్వారా లన్నీ శత్రువుల అధీనంలో వున్నట్టు అతడికి తెలుసు.

చంద్రవర్మా, సుబాహుడూ దక్షిణ ద్వారం అల్లంత దూరంలో వున్నదనగా తమ గుర్రాలను ఆపి, ద్వారం దగ్గిర శత్రుసైనికులకోసం పరీక్షించి చూశారు. అక్కడ పెద్ద శత్రుసైన్యం వున్న సూచనలు లేవు. కొందరు జనులు ఆ ద్వారం వెంట బయటికి పోతున్నారు. అయిదారుగురు శత్రుసైనికులు ద్వారానికి ఒక పక్కగా నిలబడి సంభాషించు కుంటున్నారు. వారి గుర్రాలు అంత దూరంలో మేతలకు కట్టివేయబడి వున్నవి.

"యువరాజా! సేనాని ధీరమల్లుడు యింకా శత్రుసైనికులను మనను వెంటబడి తరుమకుండా నిలువరిస్తూ వుండాలి. అయినా, అతడికి సహాయంగా వున్న కొద్దిమంది భటులతో అతడు యింకెంతో సేపు శత్రువులు మనను వెంటాడకుండా ఆపలేడు, కనక, మనం త్వరగా నగరం నుంచి బయటపడటం మంచిది. ఒక్క దూకున ద్వారం దాటి పోదాం," అన్నాడు.

చంద్రవర్మ అవునన్నట్టు తల వూపి, గుర్రాన్ని గట్టిగా అదిలించాడు. అదే సమయంలో ద్వారం వద్ద మంతనా లాడుతున్న శత్రుసైనికుల దృష్టి వాళ్ళ మీదికి ప్రసరించింది. వాళ్లు ఉలిక్కిపడి అంతలోనే ఒరనుంచి కత్తులు దూసి, "హేయ్!" అంటూ తమ గుర్రాలకేసి పరిగెత్తబోయారు.

"సుబాహూ! మనం వెంటనే ద్వారం దాటి పోవాలి. గుర్రాన్ని ఆపకుండా పరిగెత్తిస్తూనే, నీ కత్తివేటుకు దొరికితే యీ శత్రుసైనికులను తెగనరుకు." అంటూ చంద్రవర్మ తన గుర్రాన్ని ద్వారం కేసి వురికించాడు.

ఈలోపల శత్రుసైనికులు తమ గుర్రాలను ఎక్కి, చంద్రవర్మా, సుబాహుల వెంట బడ్డారు. చంద్రవర్మ వెనుదిరిగి చూడకుండా ద్వారాన్నుంచి తన గుర్రాన్ని వేగంగా బయటికి దూకించి మూడిగా వున్న వారు వెంట పరిగెత్తించ సాగారు.

ముందు చంద్రవర్మా, కొంచెం వెనగ్గా సుబాహుడూ తమ గుర్రాలను మహా వేగంగా పరిగెత్తిస్తున్నారు. వారికి కొంచెం దూరంలో నలుగురు శత్రు అశ్వికులు కలగాలు ధ్వని చేస్తూ వస్తున్నారు.

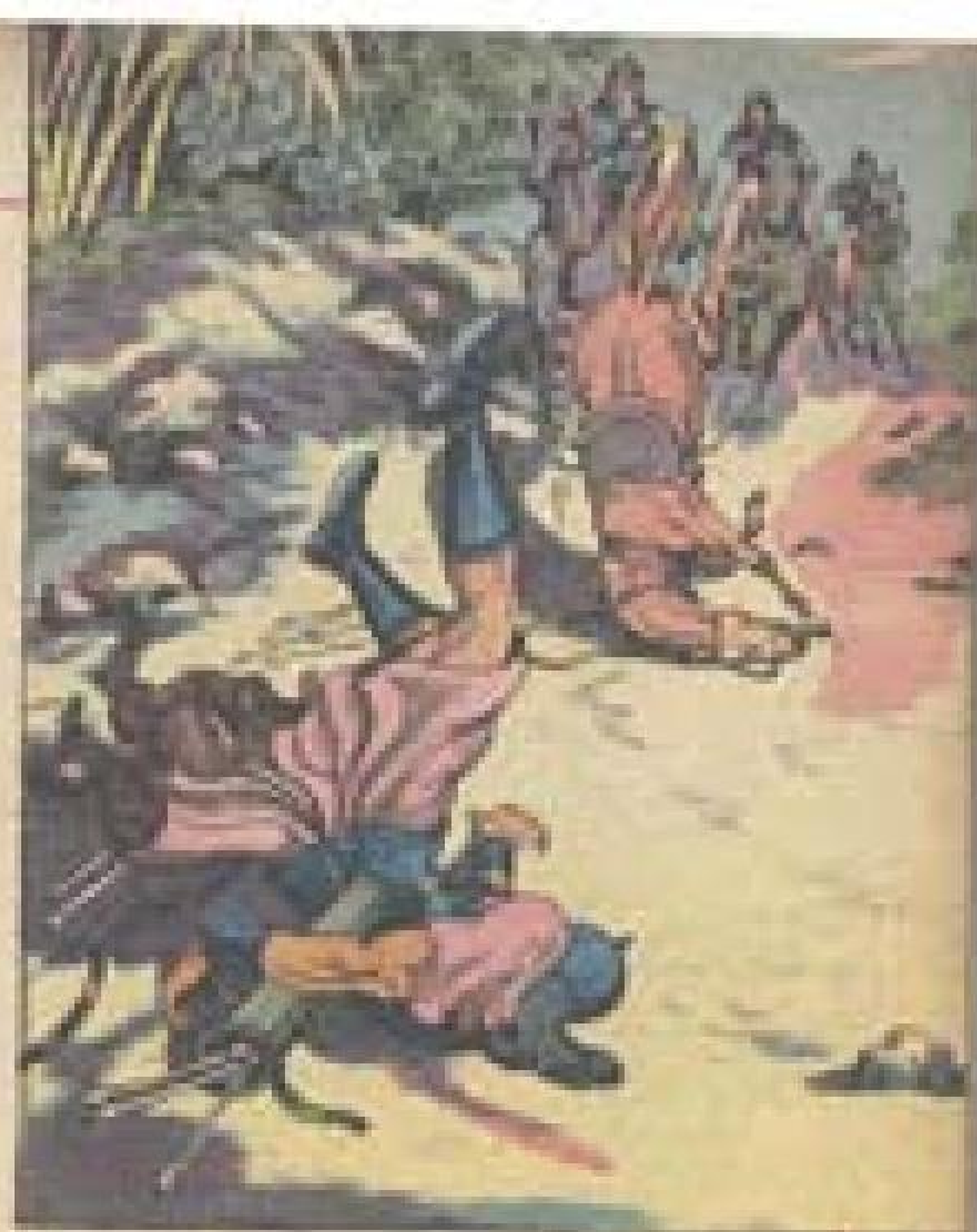
''యువరాజా! మనం ఆగి, యీ శత్రువుల అంతు తేల్చుకోవటం మంచిదేమో! వీళ్ళు మనను వదిలేలా లేరు.'' అన్నాడు సుబాహుడు.

''మనం ఆగటం మహా ప్రమాదం. ఈ పాటికి మనం నగరంనుంచి పారిపోయిన సంగతి సర్పకేతుడి వరకూ వెళ్ళి వుంటుంది. అతను తప్పక మనను వెదాకేందుకు పెద్ద బలగంతో బయలుదేరుతాడు. ఈ శత్రు సైనికులను యింకా వెంబడించని. అవసరమైతే కొండసానువులు చేరగానే, వాళ్ళ పని పట్టుదాం,'' అన్నాడు చంద్రవర్మ.

చంద్రవర్మ మాట ముగించి ముగించక ముందే రివ్వుమంటూ ఒక బాణం అతని కుడిభుజాన్ని రాసుకుంటూ పోయి,

శత్రుసైనికులలో ముగ్గురు యీలోపల తమ గుర్రాలను చేరి, వాటిని మేకుల నుంచి విప్పుతున్నారు. ఇద్దరు సైనికులు మాత్రం వారికి అడ్డుగా నిలబడి, ''ఆగండి! ప్రాణాలు దక్కవు.'' అంటూ కత్తులు దూశారు.

''ప్రాణాలు దక్కనిది ఎవరికి?'' అంటూనే సుబాహుడు పరిగెత్తుతున్న తన గుర్రంమీది నుంచి ఒకపక్కకు ఒరిగి కత్తితో ఒక సైనికుడి తలను మొండెం నుంచి వేరుచేశాడు. రెండవ సైనికుడిపై చంద్రవర్మ కత్తి విసిరేంతలో ఆ సైనికుడు ప్రమాదాన్ని గ్రహించి చటుక్కున భూమి మీదికి బోర్లా పడిపోయాడు.

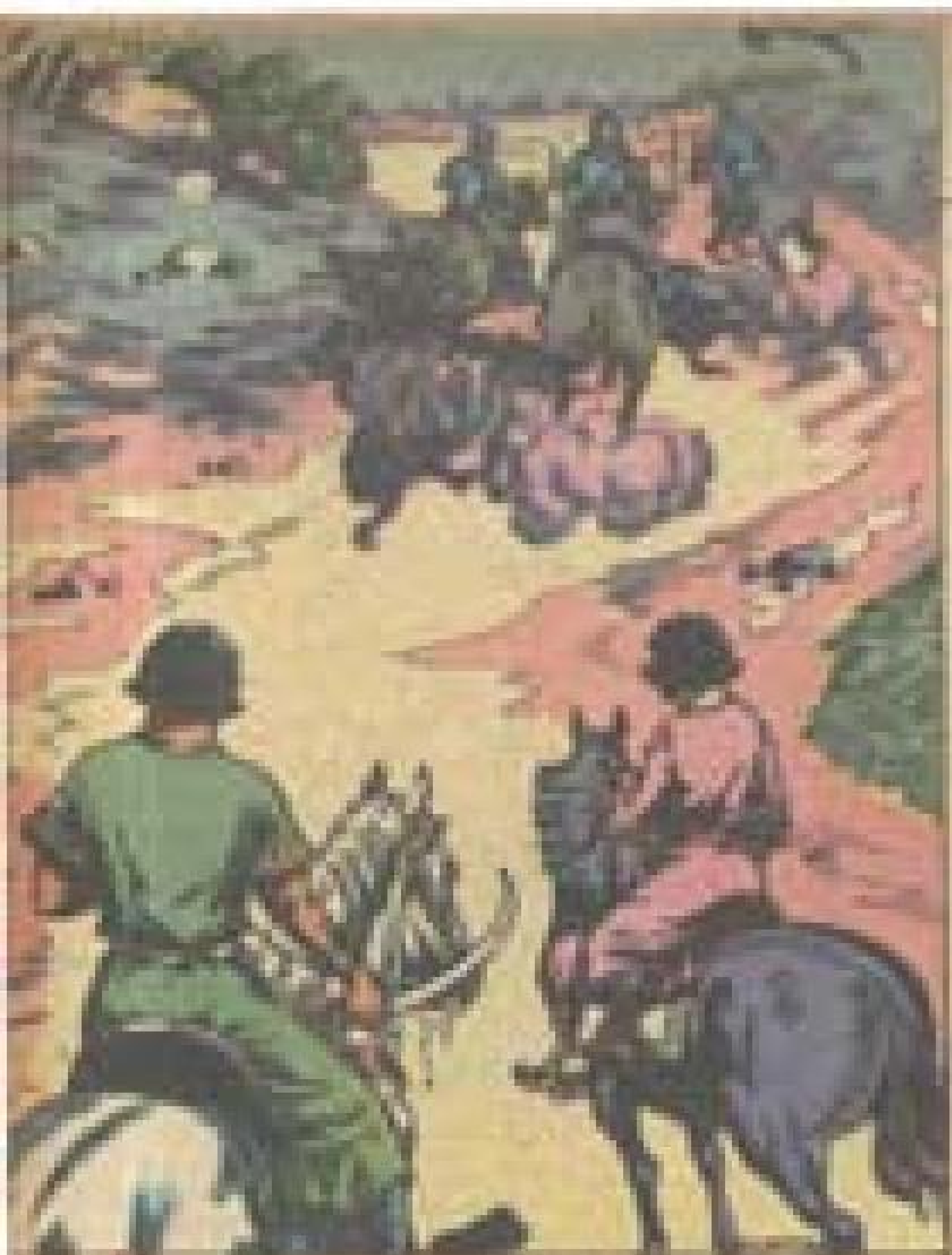

బాటకు ఒక పక్కగా భూమిలో గుచ్చుకు పోయింది. "సుబాహూ!" అంటూ చంద్రవర్మ పెద్దగా అరిచి గుర్రంమీద ముందుకు వాలి దాని మెడ మీదుగా కరుచుకు పడుకున్నాడు.

"ఇప్పటివరకూ నేను బతికేవున్నాను, యువరాజా!" అంటూ సుబాహుడు కూడా గుర్రం జూలు మీదికి వంగి తల వెనక్కు తిప్పి చూశాడు. శత్రు అశ్వికులలో ఒకడు విల్లంబు రెండు చేతులతో పట్టుకుని గురి చూస్తున్నాడు. గుర్రం కళ్ళెపు తాళ్ళను అతడు పళ్ళమధ్యగట్టిగా బిగించి పట్టుకున్నాడు. ఈ దృశ్యం సుబాహుడికి ఆశ్చర్యాన్ని, భయాన్ని కూడా కలిగించింది. కాని, అతడు చంద్రవర్మకు యీ సంగతి చెప్పబోయేంతలో ఆ అశ్వికుడి గుర్రం కాలు బాటలో వున్న ఒక రాతిముక్కకు తగిలి ఒక్క త్రుటి కాలం అది ఒక పక్కకు ఒరిగింది. అదేక్షణంలో వెనక వేగంగా వస్తున్న గుర్రాలలో ఒకటి దాన్ని బలంగా తాకింది. బాణం విల్లా పట్టివున్న సైనికుడు ఆ తాకిడికి గుర్రంమీదినుంచి నాలుగైదడుగుల ఎత్తున గాలిలోకి లేచి పెద్దగా అరుస్తూ కింద పడిపోయాడు. అతడ్ని నలగతొక్కుకుంటూ తక్కిన గుర్రాలు ముందుకు దూకినై.

సుబాహుడు ఆనందంతో ఎగిరి గుర్రం మీద నిటారుగా కూర్చున్నాడు. ఈ దెబ్బతో తక్కిన అశ్వికులు తమను వెంట తరమటం మాని, తమతోటి వాడికి సహాయం చేసేందుకు ఆగుతారని అతడు అనుకున్నాడు. కాని, అతడి ఆశ నిరాశ అయింది. శత్రు అశ్వికులు తమవాడి కోసం వెనుదిరిగైనా చూడకుండా గుర్రాలను వేగంగా పరిగెత్తిస్తున్నారు. కాని, వాళ్ళల్లో విల్లంబులు పట్టినవాడెవడూ లేనన్న సంగతి సుబాహుడికి ఎంతో ఉత్సాహాన్ని కలిగించింది.

"యువరాజా! శత్రు అశ్వికుల్లో బాణాలు వదిలేవాడు, వాడి అనుచరుం

గుర్రం గిట్టల కింద నలిగి చచ్చాడు. అప్పుడు మనను వెంబడించి వస్తున్న వాళ్ళు ముగ్గురు. వాళ్ళదగ్గిర వున్న ఆయుధాలు కత్తులు మాత్రమే. ఆగి, వాళ్ళను యమపురికి పంపుదామా?" అన్నాడు సుబాహుడు.

చంద్రవర్మ వెనుదిరిగి చూశాడు. శత్రు అశ్వికులు ముగ్గురు. వాళ్ళను తుద ముట్టించటం ఏమంత కష్టం కాదు. కాని, ఈ లోపల మరికొందరు శత్రువులు అక్కడికి రావటం జరిగితే, తన పరిస్థితి ప్రమాదకరంగా పరిణమిస్తుంది. అతడు ఈ విధంగా ఆలోచిస్తూ, తన గుర్రం వేగాన్ని తగ్గించాడు, దానికి ఒక పక్కగా దాన్ని విరిచాడు. ఇంతలో సుబాహుడు కూడా అక్కడికి వచ్చి తన గుర్రాన్ని కూడా నిలుపుచేశాడు. ఆ వెంటనే శత్రు అశ్వికులు గుర్రాలను ఆపి, చంద్రవర్మా, సుబాహుడులకేసి చూస్తూ ఏదో మాట్లాడుకోసాగారు.

"యువరాజా! ఈ దుర్మార్గులు మనతో కలియబడటానికి అప్పుడు భయపడు తున్నట్టున్నది. వాళ్ళు ధైర్యం చేసి ముందుకు రారు. మనమే వెళ్ళి వాళ్ళ పని పట్టిద్దాం?" అన్నాడు సుబాహుడు.

చంద్రవర్మ శత్రు అశ్వికులకేసి ఓ క్షణకాలం చూసి, "సరే, సుబాహూ! మనం వీళ్ళను త్వరగా పరలోక యాత్రకు ప్రయాణం కట్టించాలి. ఆలస్యం అయితే, మరికొందరు శత్రువులు ఇక్కడికి రావొచ్చు." అంటూ గుర్రాన్ని గట్టిగా అదిలించి శత్రు అశ్వికులకేసి వేగంగా నడపసాగాడు.

చంద్రవర్మా, సుబాహుడూ తమకేసి రావటం చూస్తూనే, శత్రు అశ్వికులు ముగ్గురూ తమ గుర్రాలను గిరుక్కున వెనక్కి తిప్పి, నగరంకేసి పారిపోసాగారు. చంద్రవర్మ తన గుర్రాన్ని డొక్కల్లో గట్టిగా పొడిచి వేగంగా ముందుకు దూకించాడు. కాని, శత్రు అశ్వికులు కూడా తమ

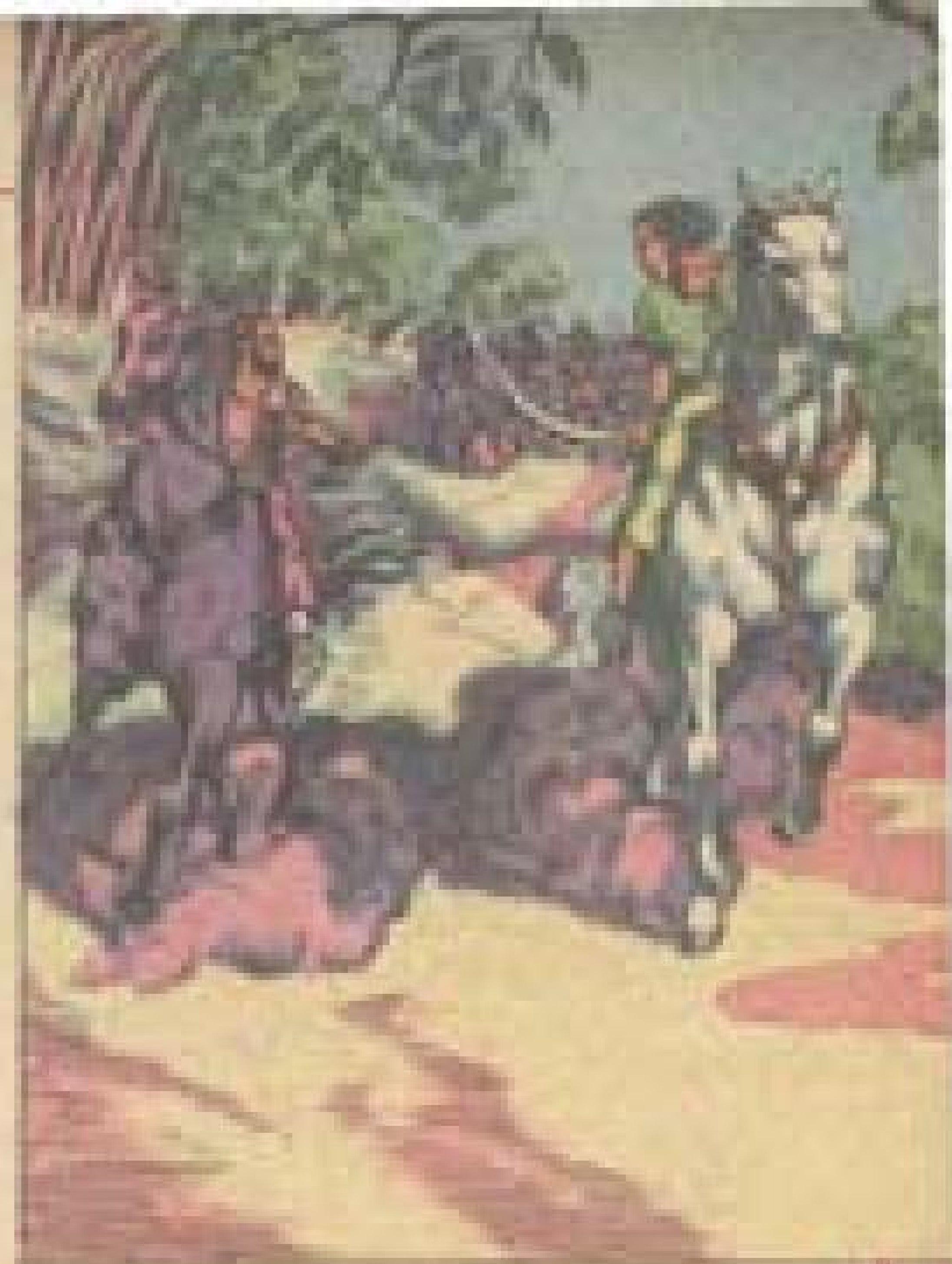
గుర్రాలను గట్టిగా అదిలించి పారిపో సాగారు.

శత్రువులను తప్పించుకుంటూ చంద్ర వర్మా, సుబాహుడూ దాదాపు ఒక గామడ దూరం నగరంకేసి వెళ్ళారు. హఠాత్తుగా వారికి నగరంవైపు నుంచి వస్తున్న కొందరు రౌతులు కనిపించారు. చంద్రవర్మ వాళ్లను చూస్తూనే తన గుర్రాన్ని అటు వెనక్కు తిప్పుతూ, "సుబాహూ! శత్రువుల ఎత్తుగడ అర్థమైందిగదా? ఇక మనం పారిపోవటమే ఉత్తమం. మనం యీ మధ్యదారి అందుకునే లోపల ఆ శత్రు దళాలు అంతా వచ్చి మనను చుట్టు ముట్టుతుంది," అన్నాడు.

చంద్రవర్మా, సుబాహులు తమ గుర్రాలను వెనక్కు తిప్పి పరిగెత్తించే లోపల శత్రు అశ్వికులు ముగ్గురు కూడా తమ తమ గుర్రాలను మళ్ళించి వాళ్ళవెంట పడ్డారు. క్రమక్రమంగా శత్రు అశ్వికులకూ, చంద్రవర్మా సుబాహులకూ మధ్య వున్న దూరం తగ్గుతున్నది.

"యువరాజా, మనమిద్దరమూ యీసారి నిజంగా పెద్ద ప్రమాదంలో చిక్కు కున్నాం," అన్నాడు సుబాహుడు పెద్దగా ఆయాసపడుతూ.

చంద్రవర్మ జవాబివ్వలేదు. తనను అనుసరించి రమ్మన్న సూచనగా అతను సుబాహుడికేసి చేయిమాత్రం చూపాడు. పారిపోతున్న వాళ్ళూ, తరుముకువస్తున్న వాళ్ళూ కూడా తాము ఎలాంటి మార్గాన వస్తున్నదీ గమనించటం లేదు. చూస్తూ వుండగానే వాళ్ళు దాటుకు దారువైపుగా వున్న పొదలూ, గుట్టలూ దాటి ఒక కొండ దారిన పడ్డారు.

చంద్రవర్మా, సుబాహుడూ ఎక్కిన గుర్రాలు బాగా డస్సిపోయినై. అవి యింకెంతసేపో తమను మోయలేవని చంద్రవర్మ గ్రహించాడు. అతని దృష్టి శత్రు అశ్వికులకేసి మళ్ళింది. వాళ్ళు ఎక్కిన గుర్రాలు కూడా రొప్పుతూ, నోటి వెంట నురుగులు కక్కుతున్నవి. అతని

దృష్టి కొండకు దిగువగా ప్రసరించింది. దాదాపు బాణం వేటు దూరంలో పది పన్నెండుమంది శత్రు అశ్వికులు తమ కేసి వస్తున్నారు.

"సుబాహూ, ఇక మనం ఈ గుర్రాలను నమ్ముకుని లాభం లేదు. అవి ఏ క్షణానయినా ప్రాణాలు వదలవచ్చు. మనం పాదచారులుగా పారిపోవటమే మంచిది." అంటూ చంద్రవర్మ గుర్రం మీదినుంచి దిగాడు. అతడి వెంటనే సుబాహుడు కూడా గుర్రం దిగాడు. అదే క్షణంలో శత్రు సైనికులు పెద్దగా కేకలు పెడుతూ తమ తమ గుర్రాల మీంచి దిగి, చంద్రవర్మ, సుబాహుల కేసి పరిగెత్తి రాసాగారు.

చంద్రవర్మ తన చుట్టూ ఒకసారి కలయ చూసి, కొండమీద ఏటవాలుగా వున్న ఒక ప్రదేశంకేసి పరిగెత్తి, అక్కడ వున్న రాళ్ళనూ, చిన్న చిన్న అడవి మొక్కలనూ పట్టుకుంటూ కిందికి దిగసాగాడు. సుబాహుడు కూడా అతణ్ణి అనుసరించాడు. ఇద్దరూ కొంత అగాధంలో వున్న దిగువ ప్రాంతంకేసి జాగ్రత్తగా పోతున్నంతలో, ఏటవాలుగా వున్న ప్రదేశం మీదికి పది పన్నెండు మంది శత్రు సైనికులు వచ్చారు.

వాళ్ళల్లో ఒకడు పెద్దగా గొంతెత్తి, "మనం వాళ్ళను అనుసరించి పోవటం ప్రమాదకరం. పట్టు తప్పితే కింద అగాధంలో వున్న నదిలో పడిపోతాం. ఇక్కడే వుండి వాళ్ళమీదకు రాళ్ళు దొర్లించండి." అని అరిచాడు. ఆ వెంటనే పెద్ద పెద్ద బండరాళ్ళు చంద్రవర్మ, సుబాహుల కేసి దొర్లిరాసాగినై.

ఆ సరికి చంద్రవర్మ, సుబాహుడూ అగాధం అంచుకు చేరారు. చంద్రవర్మ ఒక్కసారి పైనున్న శత్రు సైనికులకేసి చూసి, "సుబాహూ, ఇక మనకు మార్గాంతరం లేదు. నీకు ఈత వచ్చును గదా...." అంటూ అగాధం అంచున పొంగులు వారుతూ పారుతున్న నదిలోకి చెంగున దూకాడు. —(ఇంకావుంది)

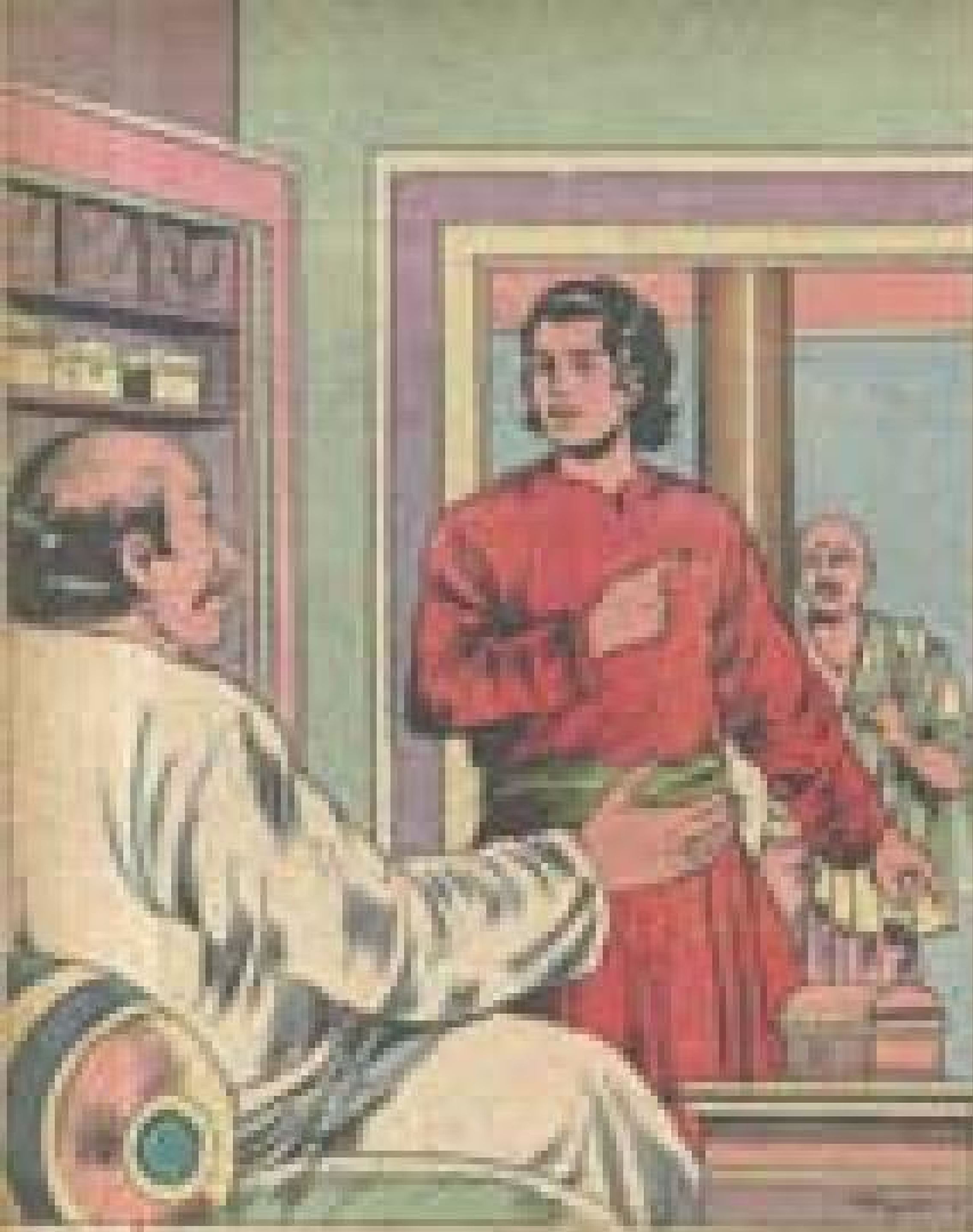

కవులపోటీ

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టువద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, ఎంతో శ్రమతో కూడిన యింత కఠిన కార్యానికి, నిన్నెవరు ప్రోత్సహించారో నాకు తెలియదు. కార్యసాఫల్యం తరవాత నీకు లభించబోయేదేమిటి? సంపదలా? కీర్తా? లేక యీ రెంటినీ ఆశిస్తున్నావా? ఒకే వ్యక్తి యీ రెండింటికీ అర్హుడు కావటం చాలా అరుదైన సంగతి. వివేకి అయినవాడు, ఈ రెంటిలో ఏ ఒకదాని కోసం మాత్రమే, తన యావచ్ఛక్తిని వినియోగిస్తాడు. అలా కానప్పుడు ఒక్కొక్కసారి వెలుగులో అవహేళన పాలు కావలసి వస్తుంది. అందుకు ఉదాహరణగా నీకు, యద్దేవు కవిపండితుల

బేతాళ కథలు

కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా విను." అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

ఒకానొకప్పుడు ప్రసన్నుడనే కవి, తన కవిత్వాన్ని వినిపించి రాజాశ్రయం సంపాదించాలని పాటలీపుత్ర నగరం చేరుకున్నాడు. అప్పుడు పాటలీపుత్రాన్నేలుతున్న మహారాజు సాహితీ ప్రియుడని పేరు.

ప్రసన్నుడు రాజదర్శనం కోసం ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశాడు. కాని, రాజభటుల ఆటంకం కారణంగా అవన్నీ విఫలమయ్యాయి. అప్పుడతను, తన బాధను ఒక రత్నాలవ్యాపారికి చెప్పుకున్నాడు.

వ్యాపారి అంతా విని, "నాకు రత్నాల విలువ మాత్రమే తెలుస్తుంది; కవిత్వం విలువ తెలియదు. నీకు రాజదర్శనం ఇప్పించగలశక్తి నాకు లేదు. రాజభటులకు ఏ లంచమో ఇచ్చి మంచిచేసుకుని, రాజదర్శనం సంపాయించుకో అని చెప్పాడు.

ఆ మాటలకు ప్రసన్నుడు ఆవేశపడి ఆశువుగా ఒక పద్యం చెప్పాడు. ఆ పద్య భావం ఏమంటే—రాజభటులకు లంచం ఇచ్చిన కవుల కవిత్వం వినే రాజుకు, తన కవిత్వం వినిపించకపోవటమే మంచిదని.

రత్నాల వ్యాపారికి ఆ పద్యం అర్థం కాకపోయినా, అప్పుడే ఆ దుకాణంలో రత్నాలు కొనేందుకు అడుగుపెట్టిన దేవీదాసు విన్నాడు. ఆయన మహారాజు ఆస్థానకవి. ఆయన నోరువిప్పితే కవిత్వమే వెలువడుతుందని అందరూ చెప్పుకుంటారు. పండిత, పామరులను సరిసమానంగా రంజింపచేయగల దేవీదాసును, ఆ రాజ్యంలో అందరూ ఎంతగానో గౌరవిస్తారు.

దేవీదాసును చూస్తూనే రత్నాల వ్యాపారి సాదరంగా ఆహ్వానించాడు. దేవీదాసు, వ్యాపారికి తానెవరైందీ చెప్పవద్దన్నట్టు సైగచేసి, ప్రసన్నుడి వంక చూసి, "తమరు చూడబోతే మహాకవుల వలె వున్నారు. రాజదర్శనానికి తమరు

రాజభటులను కాక, రాజాస్థాన కవులను ఆశ్రయించవలసింది,'' అన్నాడు.

ఈ సలహాకు జవాబుగా ప్రసన్నుడు మరొక పద్యం చదివాడు. ప్రసన్నుడి కవిత్వం విన్న రాజు, అంతవరకూ తను సారహీనమైన కవిత్వం విన్నట్టు గ్రహించి, తన ఆస్థాన కవులను తొలగించి, వారి స్థానంలో ప్రసన్నుడిని నియమిస్తాడు. అ భయంతో రాజాస్థాన కవులెవ్వరూ, ప్రసన్నుడికి రాజదర్శనం చేసే అవకాశం ఇవ్వరని—ఆ పద్యం భావం.

దేవిదాసు వెంటనే చిన్నగా నవ్వుతూ లేచి, "మీ కవిత్వం చాలా గొప్పగా వున్నది. కాని, మహారాజు ఆస్థాన కవుల గురించి, మీకేవో తప్పుడభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. నేను, మీకు రాజదర్శనం కలిగించ గలను,'' అని తను ఎవరైనదీ అతనికి చెప్పాడు.

ప్రసన్నుడు కంగారుపడిపోతూ, ''తమ రెవరో తెలియక నోటికి వచ్చినట్టు మాట్లాడేశాను. నాకు, మీరంటే గురు భావం వున్నది!'' అన్నాడు.

''అతిశయోక్తి కవిత్వంలో అలం కారమే గదా!'' అని దేవిదాసు, ప్రసన్నుణ్ణి వెంటబెట్టుకుని మహారాజు వద్దకు తీసుకువెళ్ళి, తనకు ప్రసన్నుడితో ఎలా పరిచయం అయినదీ ఆయనకు చెప్పాడు.

మహారాజు ఆనందంగా, ''దేవిదాసు మెప్పు పొందారంటే, తమరు చాలా గొప్ప కవులయి వుండాలి,'' అని ప్రసన్నుడి కవిత్వం విని మెచ్చుకుని, తన ఆస్థాన కవుల్లో ఒకరుగా చేర్చుకున్నాడు.

మహారాజు ఆస్థానంలో ప్రసన్నుడు చెప్పుకోతగ్గ పేరు తెచ్చుకుని, క్రమంగా దేవిదాసు తరవాత అంతటివాడన్న కీర్తి సంపాయించాడు.

అలా వుండగా, ఆ దేశంలోని ప్రజల్లో మతకలహాలు చెలరేగాయి. ప్రజలు వీర శైవులనీ, వీరవైష్ణవులనీ, బౌద్ధులనీ, జైనులనీ తెగలు తెగలుగా విడిపోయి, ఒకరిపై ఒకరు హింసాకాండ జరుపుకో

సాగారు. ప్రజల ఆలోచనల్లో మార్పు రావటం కోసం మహాసారుడు ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశాడు. కాని, ఫలితం కలగలేదు.

అప్పుడు మహాసారుడి మంత్రి ఆయనతో, "ప్రభూ, మంచి వృత్తాలే ప్రజల ఆలోచనలను మార్చగలవు. పరమాత్మ ఒక్కరే అని వేదాలు ఘోషిస్తున్నవి. వేదాలను అందరూ గౌరవిస్తారు గదా! వేదసారాన్ని వ్యావహారిక భాషలో వివరించగలిగితే, ప్రజల ఆలోచనాధోరణిలో మార్పు వస్తుంది." అన్నాడు.

రాజు మహాసారుడికి, ఈ సలహా నచ్చింది. ఈ పని చేయటానికి దేవిదాసు మాత్రమే సమర్థుడని, ఆయనకు తోచింది. కాని, మంత్రి మాత్రం, "వేదసారాన్ని వ్యావహారిక భాషలో వివరించగలగటం ఒక్కరికి సాధ్యమయే పని కాదు. ప్రసన్నుడు కూడా దేవిదాసు అంతటి వాడని విన్నాను. మీరీ బాధ్యతను యిద్దరికీ అప్పగించండి," అని చెప్పాడు.

మహాసారుడు ఆ కవులిద్దరిని పిలిపించి, మంత్రి చెప్పినది వివరించాడు.

అందుకు ప్రసన్నుడు, "వేదసారాన్ని సామాన్యులకు అర్థమయ్యేలా చెప్పాలంటే, ముందు అది మనకు అర్థం కావాలి. అది ఒక్కరివల్లా, ఇద్దరివల్లా అయే పని కాదు. మహాపండితులతో చర్చలు జరిపి, ఆటుపైన కావ్యరచనకు పూనుకోవాలి," అన్నాడు.

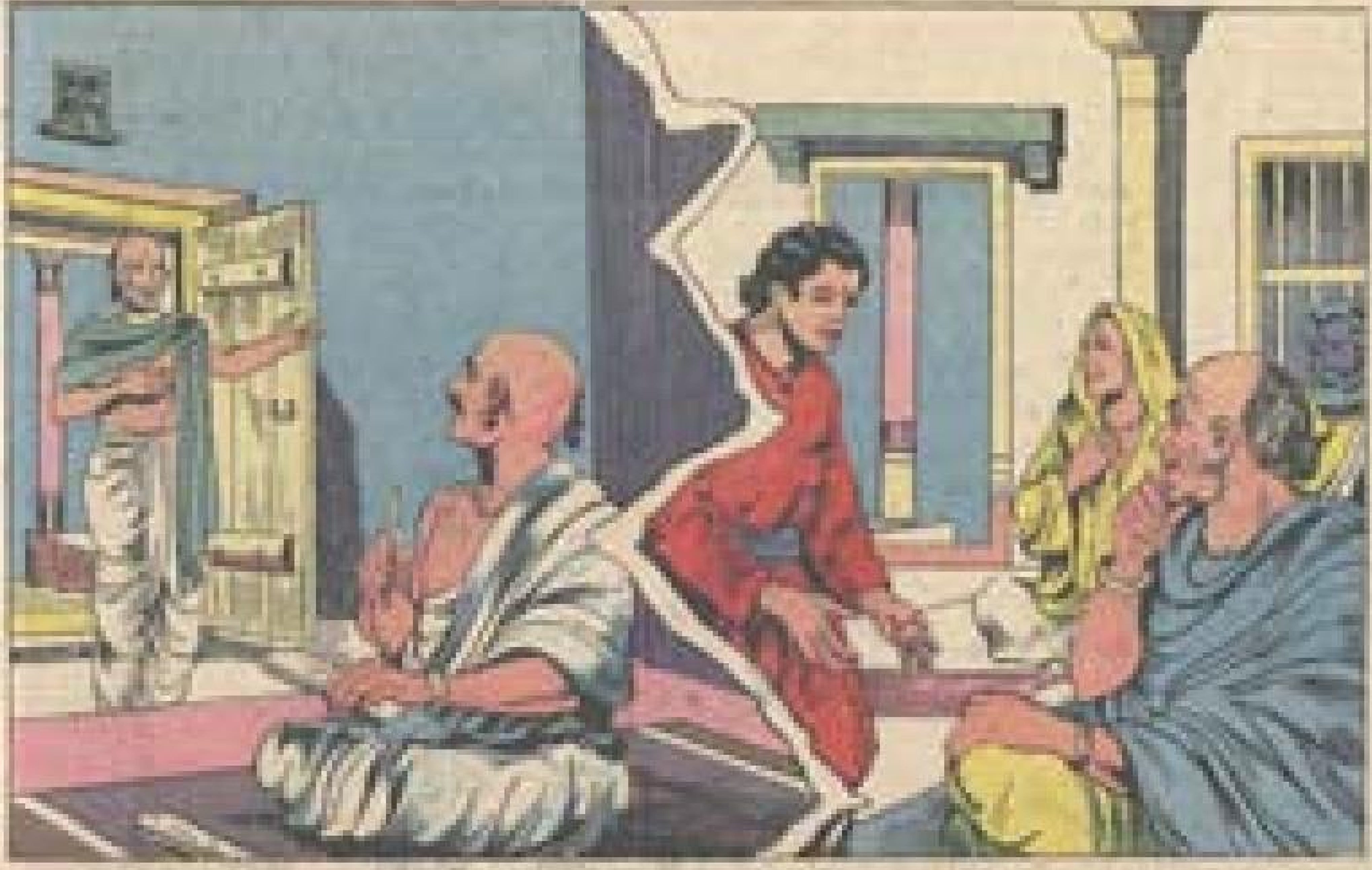
దేవీదాసు మాత్రం, "ఈ విషయమై నాకు ఎవ్వరి సాయమూ అవసరంలేదు. నేనొక్కడినే, ఈ కావ్యాన్ని పూర్తి చేయగలను. నాకు రెండు మాసాల గడువు కావాలి," అని రాజును అడిగాడు.

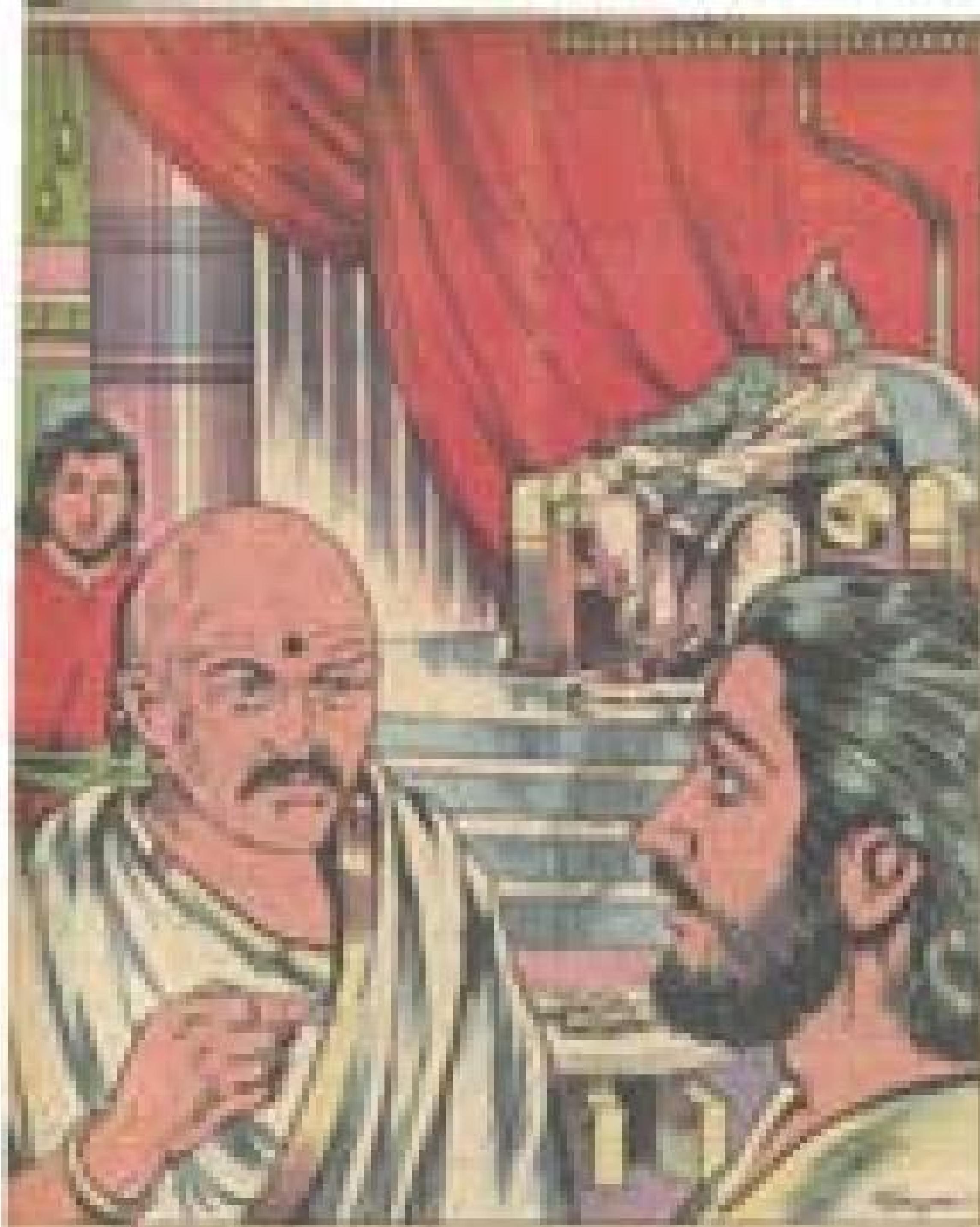
మహారాజు వెంటనే ఆ కార్యభారాన్ని ఇద్దరు కవులకూ అప్పగించి, "ఎవరు కావ్యాన్ని ముందు పూర్తిచేస్తే, వారికి లక్ష వరహాల బహుమానం ఇస్తాను," అని చెప్పాడు.

వెంటనే కవులిద్దరూ తమ తమ ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు. దేవీదాసు సంస్కృతంలో మహాపండితుడు. ఎంతటి క్లిష్టతరమైన విషయమైనా, ఆయనకిట్టే అర్థమైపోతుంది. ఆ విధంగా ఆయన వేదాలను మననం చేసుకుని, వ్యావహారిక భాషలో కావ్యాన్ని తయారుచేయసాగాడు. అనుకున్న దానికంటే రెండు వారాల ముందే, దేవీదాసు కావ్యరచన ముగిసింది.

ప్రసన్నమూర్తికి సంస్కృతం అర్థమవుతుంది గాని, ఆ భాషలో ప్రావీణ్యంలేదు. అతను కొందరు వేదపండితులను ఆశ్రయించి, కావలసిన విషయాలన్నీ అర్థం చేసుకుని, కావ్యరచనకు ఉపక్రమించాడు. అందువల్ల అతనికి కావ్యం పూర్తి చేయడానికి రెండు మాసాలు పట్టింది.

దేవీదాసు ఎప్పటికప్పుడు, ప్రసన్నమూర్తి కావ్యరచన ఎలా సాగుతున్నదీ ఇతరుల ద్వారా తెలుసుకుంటూనే వున్నాడు.

ప్రసన్నుడి కంటె తను కావ్యాన్ని ముందు రాయటం ఒక ఘనతగా ఆయన భావించ లేదు. ప్రసన్నుడు తనకంటె మెరుగ్గా రాయలేడని అందరికీ రుజువుకావాలి!

అలాంటి ఆలోచనలతో దేవిదాసు, ప్రసన్నుడి కావ్యరచన పూర్తి అయ్యేవరకూ ఆగి, రాజువద్దకు పోయి, "మహాప్రభూ! నేనూ, ప్రసన్నుడూ ఒకే సమయంలో కావ్యరచన పూర్తిచేశాం. వీటిలో ఉత్తమ మైన రచనకు బహుమతి యివ్వండి," అని చెప్పాడు.

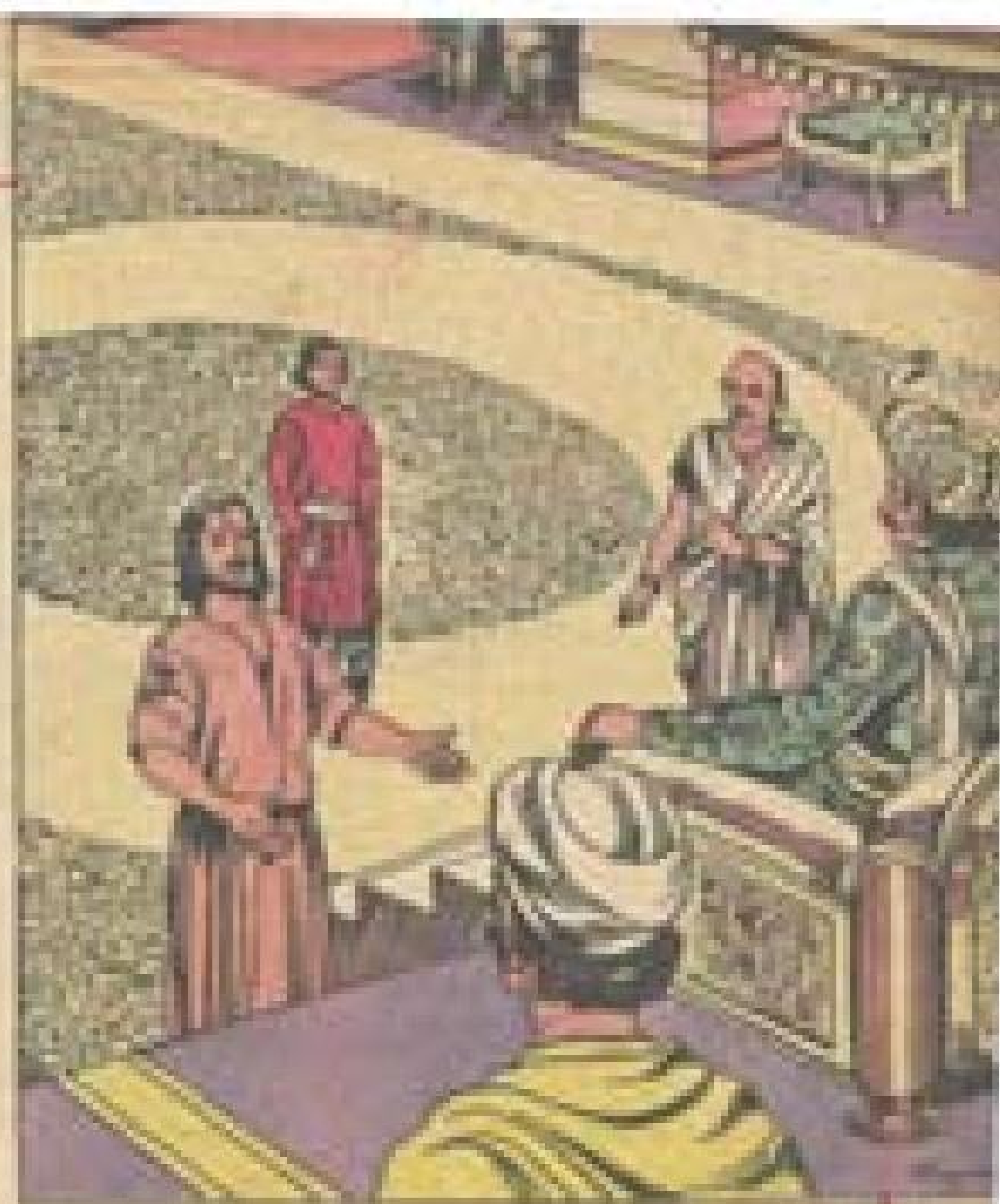
అది మహీపాలుడికి గట్టి సమస్యగా పరిణమించింది. ఉత్తమ రచనలు ఎన్నిక చేయటానికి ఆయన సామాన్యంగా దేవిదాసు సాయం తీసుకునేవాడు. ఇప్పుడు దేవిదాసు రచనకే పోటీ వచ్చిం దంటే, న్యాయనిర్ణేతగా ఎవరుంటారు?

అలాంటి సమయంలో మహీపాలుడి అదృష్టమా అన్నట్టు—చిరంజీవి అనే సకల విద్యాపారంగతుడు, దేశ సంచారం చేస్తూ పాటలీపుత్రానికి వచ్చాడు. మహీపాలుడు ఆయనను సాదరంగా ఆహ్వా నించి, తన సమస్య చెప్పుకుని, న్యాయ నిర్ణేతగా వుండవలసిందని కోరాడు.

చిరంజీవి రెండు కావ్యాలనూ శ్రద్ధగా పఠించి, రెండూ కూడా ఉత్తమంగా వున్నవని, ఇద్దరు కవులూ బహుమతికి అర్హులని చెప్పాడు.

ఆ మాట వింటూనే దేవిదాసు, "నా కావ్యం, నా ఒక్కడి ప్రతిభా ఫలితం! నేను, ప్రసన్నుడి కంటె రెండు వారాలు ముందుగానే కావ్యాన్ని ముగించినా, అతడికి కూడా అవకాశం ఇవ్వడంకు రెండు వారాలు ఆగాను. ప్రసన్నుడు వేదసారాన్ని గురించి పలువురితో చర్చించి, అప్పుడు కావ్యాన్ని రచించాడు, బహుమతి అర్హతను నిర్ణయించే ముందు, మీరు ఈ విషయం మర్చిపోకూడదు," అన్నాడు.

చిరంజీవి ఆశ్చర్యంగా, "నీ ఒక్కడివే వేదసారాన్ని ఆరువారాల్లో యింత అద్భు

తంగా వ్యావహారిక భాషలో కావ్యంగా మలిచావా? నమ్మ శక్యంగావడంలేదు," అన్నాడు.

అందుకు దేవిదాసు, "అంతకంటే అద్భుతాలు నేను చేశాను! ఒకే సంవత్సరంలో మహాభారతాన్ని, రెండు సంవత్సరాలలో అష్టాదశ పురాణాలనూ, నేనొక్కడ్నే వ్యావహారిక భాషలో అనువదించాను," అన్నాడు.

ఆయన చెప్పింది నిజమే నన్నాడు, మహాసాయుడు.

"అలాంటప్పుడు, ఆరు వారాల్లో వేదసారాన్ని కావ్యంగా రాయడం ముగించి నందుకు, వెంటనే బహుమతి ఎందుకు అడగలేదు? ఇప్పటిది నా రాజా ఎందుకు తీసుకువచ్చారు?" అని అడిగాడు చిరంజీవి.

"కావ్యలక్షణాలు తీక్షంగా ఎరిగిన వారివల్లైనా, నా కావ్యానికి, ప్రవసృతి కావ్యానికీ వున్న భేదం సులభంగా తెలుసుకోగలరు. ముందుగా రాజానవి కాక, అద్భుతమైన గొప్ప కావ్యం రాసి నందుకు బహుమతి తీసుకోవాలను కున్నాను," అన్నాడు దేవిదాసు.

"ఈ విషయంలో, నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?" అని చిరంజీవి ప్రవసృతిని అడిగాడు.

"అయ్యా, నాకు, దేవిదాసులాగా సంస్కృతంలో పాండిత్యంలేదు. ఆ విధంగా నేనాయనకంటే ఎప్పుడూ చిన్న వాడినే. నేను బహుమతికోసంకాక, ప్రజలకు పనికిరావాలని, ఈ కావ్యరచనకు పూనుకున్నాను. నా కావ్యం దేవిదాసు కావ్యంతో సరిసమానంగా వున్నదంటే, నేను అంత ఎత్తుకు ఎదిగానా అని ఎంతో ఆశ్చర్యంగా వున్నది. దేవిదాసు నాకు ఎప్పుడూ గురుతుల్యులు!" అన్నాడు ప్రవసృతి.

చిరంజీవి వెంటనే బహుమతి మొత్తాన్ని ప్రవసృతికివ్వవలసిందిగా మహాసాయుడికి చెప్పాడు. ఆయన అలాగే చేశాడు.

బేతాళుడు యీ కథ చెప్పి, "రాజా, చిరంజీవి చేసిన నిర్ణయాన్ని, రాజా మహీపాలుడు అంగీకరించిన కారణంగా, మహాకవి, పండితుడూ అయిన దేవిదాసుకు తీరని అన్యాయం జరిగిపోయిందికదా! ఈ విషయంలో చిరంజీవి పక్షపాత బుద్ధికి అసలు కారణం ఏమిటి? అతడు దేవిదాసుకన్న తక్కువ ప్రతిభగల ప్రసన్నుణ్ణి ఎందుకు అభిమానించినట్టు? ఈ సందేహానికి సమాధానం తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావో, నీ తల పగిలిపోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "దేవిదాసు ఉత్తమ కవి అనటంలో సందేహంలేదు. కాని, ప్రసన్నుడు కూడా పోటీకి నిలిచిన కావ్యం ద్వారా అతడి స్థాయినందుకున్నాడు. అందువల్ల, యిప్పుడు యిద్దరూ సరిసమానులు. అలాంటప్పుడు బహుమతిని ఎవరికివ్వాలి? ఇద్దరు కవులనూ పరిశీలించిన మీదట ఒక సంగతి స్పష్టమవుతున్నది. దేవిదాసు తన ప్రతిభను పొగడుకోవడమే కాక, తనను మించిన కవి లేడని అహంకరిస్తున్నాడు. అది పతనానికి మొదటి! బహుమతి తనకు వచ్చి తీరాలన్న అతడి పట్టుదల చూస్తుంటే, అతడికి కీర్తి దాహంతోపాటు, ధనదాహం కూడా వున్నట్టు స్పష్టమవుతున్నది. అలాంటివాడు జీవితంలో దిగజారడం తప్ప, ఒక్క మెట్టు కూడా పైకిపోలేడు. ఇకపోతే, ప్రసన్నుడిలో యింకా వినయగుణం వున్నది. అంటే, అతడు యింకా కొత్త ఎత్తుల్ని చేరుకోగల అవకాశం వున్నది. సరిసమాన స్థాయిలో వున్న యిద్దరు కవులలో...పతనానికి సిద్ధంగా వున్న కవికిగాక, ఇంకా పైస్థాయికి పోగల కవికి బహుమానం యివ్వటం న్యాయం అనిపించుకుంటుంది. చిరంజీవి అదే చేశాడు. అతడిలో పక్షపాత బుద్ధి ఏమాత్రం లేదు," అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. —(కల్పితం)

ఓర్వలేని స్వార్థం

ఒకానొక గ్రామంలో రామానందుడు, చంద్రకాంతుడు అని ఇద్దరు స్నేహితు లుండేవారు. వాళ్ళిద్దరూ చూసేవారికి, తోడబుట్టిన అన్నదమ్ముల్లా అన్యోన్యంగా వుండేవాళ్ళు. ఇద్దరిలో చంద్రకాంతుడు గొప్ప ధనవంతుల వంశం కలవాడు. పదిమందిలోనూ గొప్పలు చెప్పుకునేవాడు. రామానందుడు కొంత స్వభావుడే కాని, స్నేహితుని వ్యవహారా లలో జోక్యం చేసుకునేవాడు కాదు.

ఒక రోజున చంద్రకాంతుడి ఇంట్లో పెద్ద విందు జరిగింది. దానికి విశ్వంభరుడు అనే మరొక ధనవంతుడు వచ్చాడు. విశ్వంభరుడు ఎటువంటి వారికైనా సరే, ముందూ వెనకా ఆలోచించకుండా ఎంతటి మాట అయినా అనేయగలడని ప్రసిద్ధి. ఆయన ఏదో కబుర్లు చెబుతూ చంద్రకాంతుడి పక్కన చేరాడు.

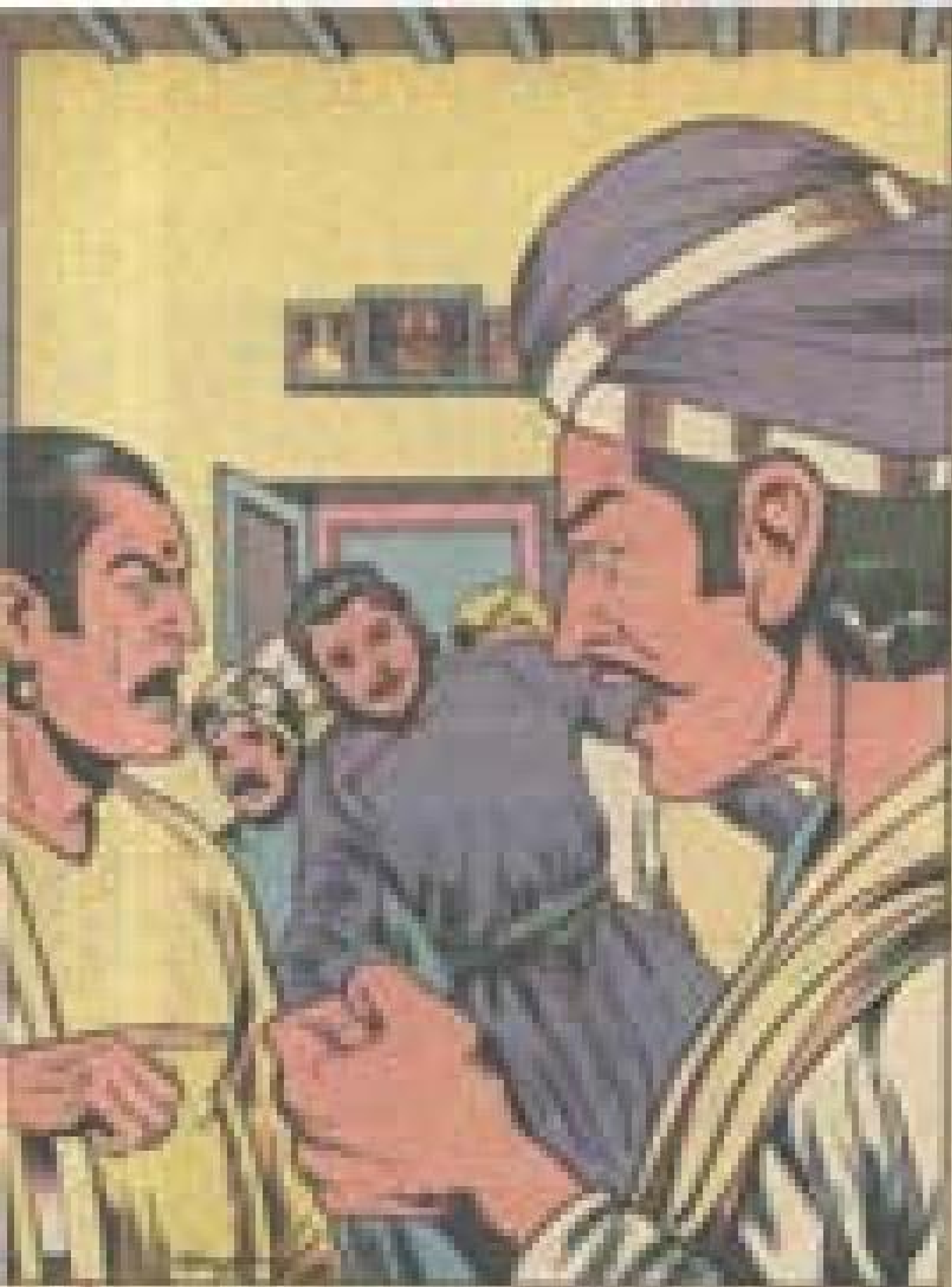
ఈ సంగతి అక్కడే పని హడావిడిలో వున్న రామానందుడు చూడలేదు. ఇద్దరూ ధనవంతులే అని తెలిసిన రామానందుడు, వారిని ఎక్కువ సేపు మాట్లాడుకోనివ్వేవాడు కాదు.

విశ్వంభరుడు, చంద్రకాంతుడితో, "విందు వేడుకలు చాలా గొప్పగా చేస్తున్నావు. పంటలు బాగా పండాయా ఏమిటి?" అన్నాడు.

"అదేం కాదు. నా పంట పొలాల మీద ఎవరి పాపిష్టికళ్ళూ పడకూడదనే, వేడుకలు చేస్తున్నాను!" అన్నాడు చంద్రకాంతుడు.

ఈ జవాబు విశ్వంభరుడికి చురుక్కు మని తగిలింది. ఆయన ఒక క్షణం ఆగి, "కొందరి పాపిష్టికళ్ళు పడ్డాక, ఎన్ని విందులూ వేడుకలూ చేసినా, వాటి దుష్ట ప్రభావం పోదు. నా పంటలందుకే బాగా పండటం లేదు," అన్నాడు.

కొప్పలగడ్డ రామలక్ష్మి

అక్కడ చేరిన వారందరూ రామానందం యుక్తి మెచ్చుకున్నారు.

అప్పటి జగడం సద్దుమణిగిపోయింది. కాని, ఆనాటి నుంచి చంద్రకాంతుడు, రామానందుడితో మాట్లాడడం మానేశాడు. ఒకటి, రెండుసార్లు రామానందుడు మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించినా, ఆయన ముఖం పక్కకు తిప్పుకునేవాడు.

తన స్నేహితుడి ప్రవర్తనలో వచ్చిన మార్పు అర్థం కాక, రామానందుడు, చంద్రకాంతుడి భార్యను చూసి, "ఏమమ్మా, వదినా! మా అన్నయ్య నన్ను చూడగానే ముఖం పక్కకు తిప్పేసుకుంటున్నాడు," అన్నాడు.

"ఆయనకు మీ మీద కోపం వచ్చింది. పదిమందిలో ఆయనను తప్పుపట్టి, నీతులు చెప్పారట. ఆ అవమానాన్ని, ఆయన జన్మలో మరిచిపోలేనంటున్నారాయన," అన్నది చంద్రకాంతుడి భార్య.

"ఎన్నో ఏళ్ళ నుంచి అన్నదమ్ముల్లాగా మసులుకున్నాం. నా మాటలు నచ్చక పోతే, ఆ విషయం నాతోనే చెప్పవచ్చు; నన్ను మందలించవచ్చు. కాని, స్నేహాన్ని ఇలా తెగతెంపులు చేసుకుంటాడా?" అన్నాడు రామానందుడు ఆశ్చర్యంగా.

"ఆయన తత్వం మీకు తెలియంది కాదుగదా! అక్కడికి వస్తున్నావని

"అంటే, నావి అంత పాపిష్టికళ్ళా బావా?" అన్నాడు చంద్రకాంతుడు కోపంగా.

"నేనేమీ అనలేదు. నువ్వే మొండిగా నావి పాపిష్టి కళ్ళన్నావు," అన్నాడు విశ్వంభరుడు.

దీనితో ఇద్దరిమధ్యా పెద్ద గొడవ మొదలైంది. వచ్చిన అతిథులందరూ వాళ్ళచుట్టూ చేరారు. రామానందుడు విషయం తెలుసుకుని, "చంద్రకాంతా! ఇది నీ ఇల్లు. నీ ఇంటికి వచ్చిన అతిథిని మర్యాద చేయడం, నీ బాధ్యత. ఇద్దరూ సరదాగా మాటామాటా అనుకున్నప్పుడు, సరదాగానే మర్చిపోవాలి," అన్నాడు.

తెలిసినా, ఆయనకు కోపం రావచ్చు. అందుకని నువ్వే ఏదో ఒకటి ఆలోచించు," అన్నది చంద్రకాంతుడి భార్య.

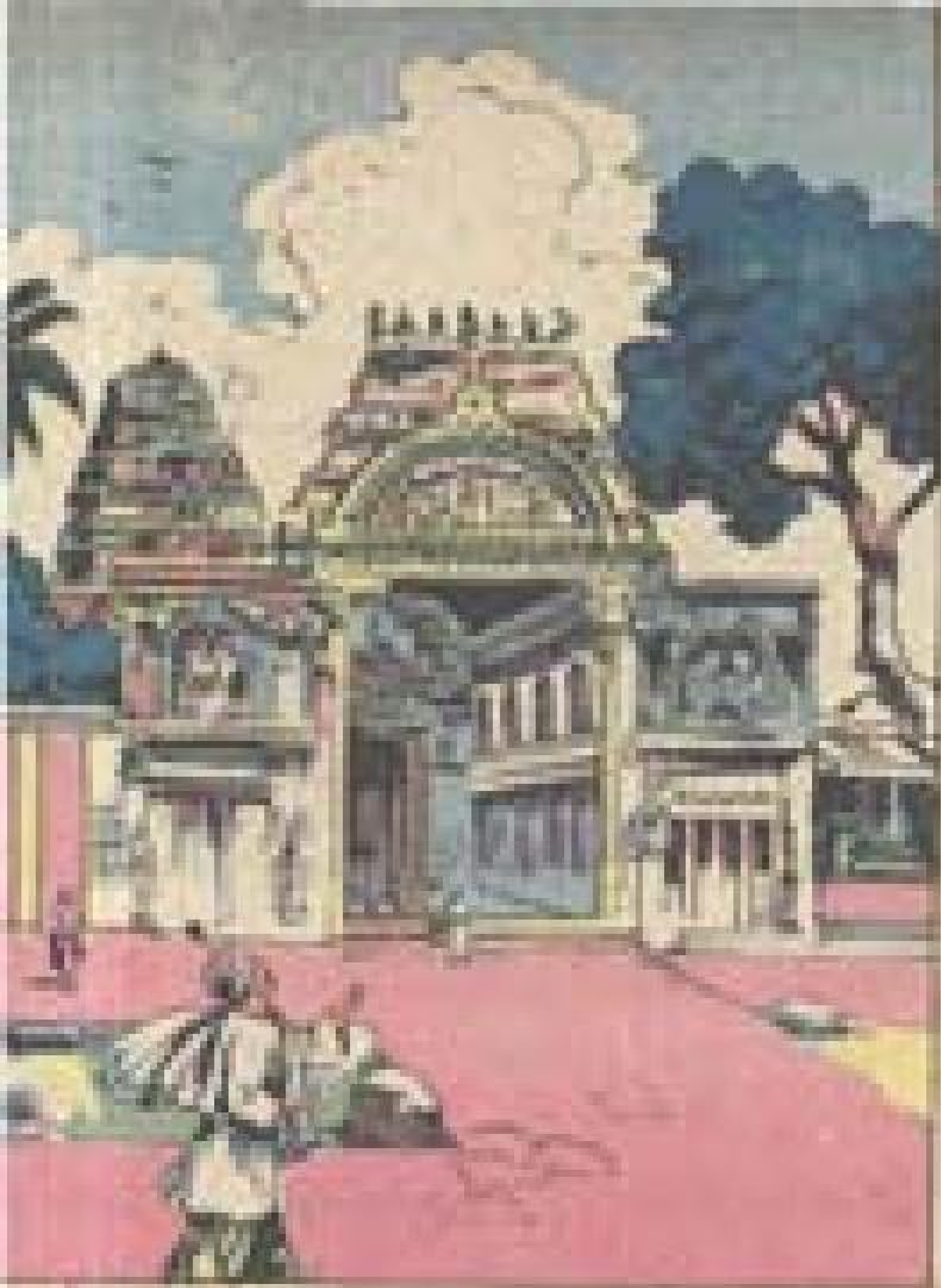
అది జరిగిన కొన్నాళ్ళకు, చంద్రకాంతుడి పెద్దకొడుక్కు, అప్పటినుంచి ఏదో తెలియని జబ్బు చేసింది. ఎందరు వైద్యులు చూసినా దానికి జబ్బు తగ్గడం లేదు. రామానందుడికి వైద్యశాస్త్రంలో కొంత ప్రవేశం ఉన్నది. ఒకసారి కొడుకును ఆయనకయినా చూపించమని, కొందరు చంద్రకాంతుడికి సలహా యిచ్చారు. కాని, ఆయన ఆ సలహాలను చెవిన పెట్టలేదు.

ఈ పరిస్థితుల్లో, చంద్రకాంతుడి ఇంటికి ఒక బైరాగి వచ్చాడు. చంద్రకాంతుడు వినయంగా, ఆ బైరాగికి నమస్కరించి, తన కొడుకును చూపించాడు. బైరాగి నాడి పరీక్షించి చంద్రకాంతుడితో, ''నీవు పరమస్వార్థపరుడివి! అయినవాళ్ళు కూడా, నీకంటె అధికులుగా ఉంటే ఓర్వలేవు. నీలో తృప్తిగాని ఓర్పు లేదు. నీ స్నేహితులు చెప్పే హితం కూడా, నీకు రుచించదు. నీలోని ఈ చెడు లక్షణాలే, నీ కుటుంబాన్ని రోగాల రూపంలో బాధిస్తున్నవి," అన్నాడు.

చంద్రకాంతుడు వెంటనే, ''స్వామీ, తమరికెవరో నా పైన అసత్యాలు చెప్పారు. నిజానికి నాకున్నంత ఓర్పు ఈ ఊళ్ళో ఎవరికీ ఉండదు. నా కొడుకు కోసం, నేనేమైనా చెయ్యగలను. తమరు ఆనతివ్వండి!'' అన్నాడు.

''ఇక్కడికి రెండామడల దూరంలో, శ్రీమల్లికార్జునుడి ఆలయం ఉన్నది. నీవు ఒక్కడివే కాలినడకన ఒంటరిగా వెళ్ళి, స్వామిదర్శనం చేసుకుని తిరిగిరా. స్వామికి నేనిచ్చే మందుపొట్లాం చూపించు. అదే స్వామిప్రసాదమై, నీ కొడుకు ఆరోగ్యాన్ని అందిస్తుంది!'' అని చెప్పాడు బైరాగి.

''అలాగే చేస్తాను, స్వామీ!'' అన్నాడు చంద్రకాంతుడు.

"అంత దూరం నడవడం చాలా శ్రమతో కూడినపని. ఎక్కడా నీలో విసుగు పుట్టకూడదు. దారిలో ఎక్కడా విశ్రాంతి తీసుకోకూడదు. స్వామి దర్శనం అవగానే, తిరిగి కాలినడకన బయల్దేరి ఇక్కడికి రావాలి. తెలిసిందా?" అన్నాడు బైరాగి.

చంద్రకాంతుడు బైరాగి చెప్పినదానికి ఒప్పుకున్నాడు. ఆయన మందు పొట్లాం తీసుకుని శ్రీమల్లికార్జునుడి ఆలయానికి వెళ్ళాడు. తరవాత ఎక్కడా విశ్రాంతి తీసుకోకుండా, ఆ రాత్రికే తిరిగి వచ్చాడు.

బైరాగి చంద్రకాంతుణ్ణి చూసి ఆశ్చర్యంగా, "అప్పుడే తిరిగి వచ్చావా! ఇంతలోనే ఆలయం వరకూ వెళ్ళావా లేదా?" అని అడిగాడు.

"నా కొడుకును రక్షించుకునేందుకు త్వరగా వెళ్ళి, త్వరగా తిరిగి వచ్చాను," అన్నాడు చంద్రకాంతుడు.

"ఎక్కడా, ఎవరిమీదైనా విసుగు ప్రదర్శించలేదు కదా?" అన్నాడు బైరాగి.

"లేదు, స్వామీ! ఇక మందును మా వాడికివ్వవచ్చునా?" అని అడిగాడు చంద్రకాంతుడు.

"పిచ్చివాడా! ఈ మందు నీ కొడుక్కు పని చెయ్యదు. నీవు స్వార్థపరుడివి. ఆ స్వార్థం నిన్ను విడిచిపోయేవరకూ, నీ కొడుకును జబ్బు విడవదు." అన్నాడు బైరాగి గంభీరంగా.

"అదేమిటి, స్వామీ! నా కొడుకు కోసం రానూ పోనూ నాలుగామడల దూరం, ఒక్క రోజులో నడిచిన నేను స్వార్థపరుడినా? స్వార్థపరుడి కింత ఓర్పు సాధ్యమవుతుందా?" అన్నాడు చంద్రకాంతుడు.

"చూడు, నాయనా! భగవంతుడు కంటికి కనిపించడు. ఆలయంలో వుండేది శిలావిగ్రహం. నేను, నీకు అపరిచితుణ్ణి. మా ముగ్గుర్నీ నమ్మి, నువ్వు ఎంతో ఓర్పు ప్రదర్శించావు. అవునా?" అని అడిగాడు బైరాగి.

చంద్రకాంతుడు అవునన్నట్టు తల ఊపాడు.

బైరాగి ముఖం గంభీరంగా పెట్టి, ''నీలో ఉండేది భక్తి ఉన్నప్పుడు, అదే భక్తిని పెదమనుషుల మధ్య చూపటం, నీకెందుకు సాధ్యం కాదు? అప్పటి నీ భక్తి, నీ స్వార్థం కోసం పుట్టినది. నీకు నమ్మకం ఉన్నచోట, స్వార్థంతో శిలా విగ్రహం పట్ల కూడా ఎంతో భక్తి ప్రదర్శించగలవు. నీకు నమ్మకం లేని చోట, కంటికి కనిపించే మనిషిపై కూడా ఏమాత్రం భక్తి చూపలేవు, ఎందుకని?'' అన్నాడు.

''అర్థం స్వామీ! నేనందరిపట్లా భక్తిగానే ఉంటాను. భక్తి లేనివాళ్ళే, నాకు భక్తి లేదని అంటారు,'' అన్నాడు చంద్రకాంతుడు.

''అదే నిజమైతే, నేను నిన్ను అనవసరంగా అంత దూరం నడిపించాను,'' అంటూ బైరాగి గడ్డం, మీసాలూ లాగి వేశాడు.

బైరాగి వేషంలో వచ్చిన అతడు రామానందుడు.

చంద్రకాంతుడు ఆశ్చర్యపోయి, ''మామా! ఏమిటీ నాటకమంతా?'' అన్నాడు.

''ఇదంతా నడిచిన దాయంతో, నేనాడిన నాటకం. నీ కొడుక్కు, అల్లుడికీ తెలుసు. నా వల్ల నిన్ను తప్పు జరిగిందని, శాశ్వతంగా మన స్నేహబంధాన్ని తెంచేయాలనుకున్నావు. నీ స్నేహం కోసం నేను ఇన్ని నాటకం ఆడాను,'' అన్నాడు రామానందుడు.

చంద్రకాంతుడికి తన తప్పు అర్థమైంది. ''నేను కావాలని మొండిగా ఉన్నాను: అంత నాటకం ఆడావు. ఇక ముందు నావల్ల పొరపాటు జరగనివ్వను. స్వార్థం లేని భక్తిని ప్రదర్శిస్తాను,'' అన్నాడాయన.

ఆ తర్వాత, ఆ స్నేహితులు సొంత అన్నదమ్ములకు మించి ఆత్మీయంగా కలకాలం జీవించారు.

మద్యపాన ఫలితం

బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పాలించే కాలంలో, బోధిసత్వుడు పండితవంశంగా ప్రసిద్ధిగాంచిన ఒక బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో జన్మించాడు. ఆయన తనకు ఇరవైఏళ్ళ వయసు వచ్చేవరకూ సర్వ శాస్త్రాలూ చదివి, మహాపండితుడన్న ఖ్యాతి గాంచాడు.

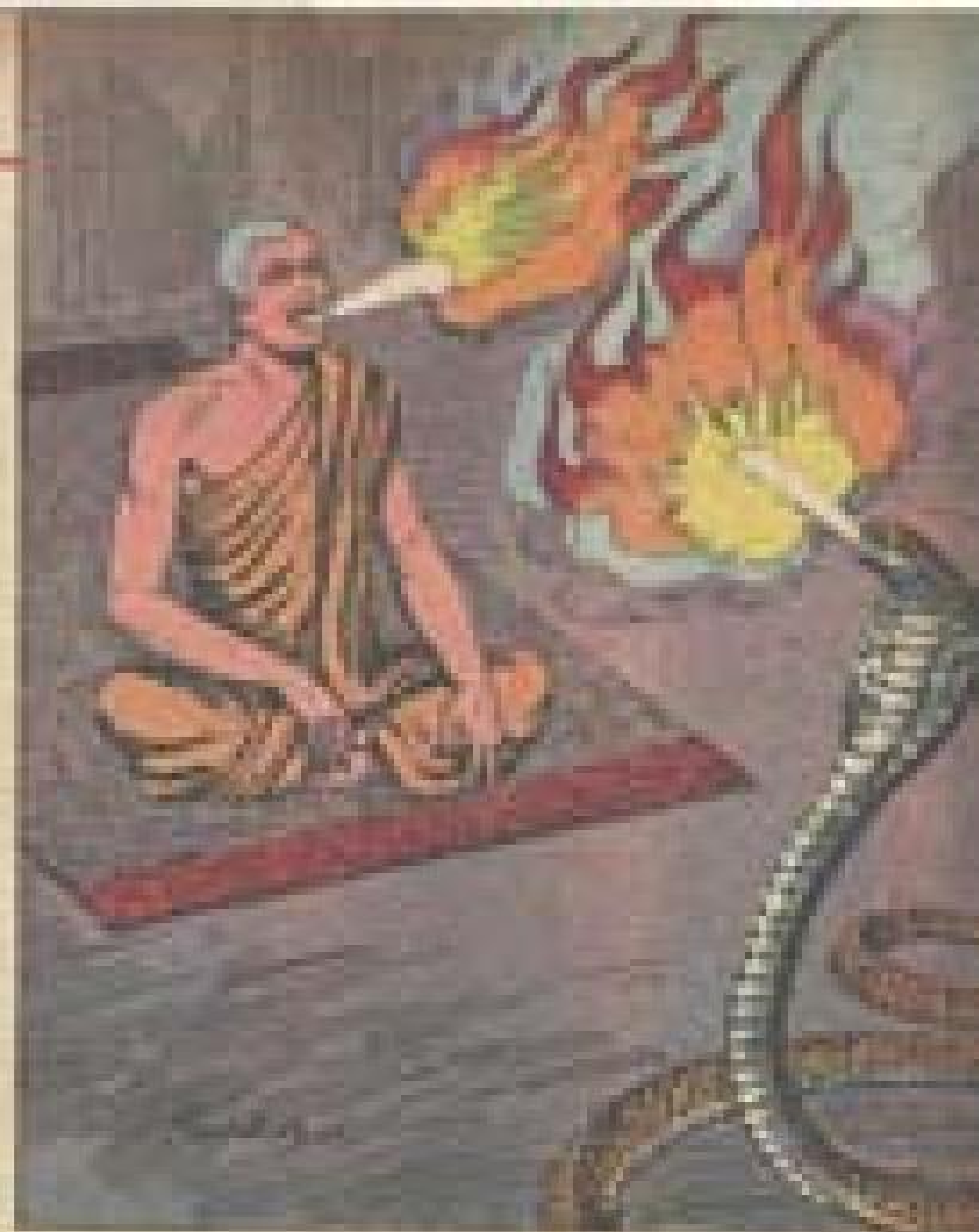
ఆయనకు తల్లిదండ్రులు వివాహం చేయబోయారు. కాని, బోధిసత్వుడు అందుకు అంగీకరించక సన్యసించి హిమాలయ పర్వతాలకు పోయి, ఒక సుందర ప్రదేశంలో ఆశ్రమం నిర్మించుకుని ఉంటసాగాడు.

ఒకసారి బోధిసత్వుడు వానాకాలం నాలుగు నెలలూ శ్రావస్తిలో గడిపి, శిష్యులతో భద్రవతి అనే గ్రామం చేరాడు. అక్కడికి కొంచెందూరంలో ఒక నది, అంబ తీర్థమనే ప్రసిద్ధస్థలమూ వున్నవి. ఆయన ఆ తీర్థం కేసి శిష్యులతో బయలుదేరాడు. ఆ తీర్థం ఒడ్డున ఒక ముని ఆశ్రమమూ, ఆ ఆశ్రమంలో అంబతిత్థక అనే మహా విషసర్పమూ వున్నవి. అది తెలిసిన గ్రామవాసులు బోధిసత్వుడికి అక్కడికి వెళ్ళవద్దని సలహా ఇచ్చారు. ఆయన అది విని విననట్టు ఊరుకున్నారు.

ఆయన శిష్యుల్లో సాగతుడనే వాడొకడున్నాడు. అతడు మంత్రశాస్త్రంలో ఆరితేరినవాడే గాక, అసామాన్య ధైర్యశాలి. తతిమ్మావాళ్ళ నుంచి వేరుపడి ముని ఆశ్రమానికి వెళ్ళాడు.

ఆ సమయంలో ముని లేడు. సాగతుడు ఆశ్రమంలో ప్రవేశించి, ఒకచోట తుంగచాప పరుచుకుని కూర్చున్నాడు. ఆ వెంటనే మహా భయంకరాకారంలో వున్న విషసర్పం అతని ముందుకు వచ్చి బుస్సుమంటూ పడగవిప్పింది.

జాతకకథ

నాగశక్తివిదుడు ఏ మాత్రం జంకక, "నువ్వేనా, అంతకతీక్ష్ణక అనే విష పామువి?" అన్నాడు.

ఆ ప్రశ్న వింటూనే సర్పం పెద్దగా బుసలు కొట్టడం ప్రారంభించింది. దాని నోట్లో నుంచి నల్లని పొగలు లేచినై. క్షవిదుడు కూడా మంత్రశక్తితో తన నోట్లో నుంచి పొగలు వెలువరించాడు. ఆ వెంటనే సర్పం నోటినుంచి అగ్నిజ్వాల లేచింది. క్షవిదుడు తన నోటినుంచి అగ్ని జ్వాల లేపాడు.

ఈ విధంగా నాలుగైదు నిమిషాల కాలం క్షవిదుడూ, విషసర్పం తమ శక్తి సామర్థ్యాలు ప్రదర్శించుకున్నారు. క్షవిదుని నిర్భయత్వం గమనించిన సర్పం, ఇక చేసేదిలేక తల వాల్చి వెనక్కు తిరిగింది. క్షవిదుడు దాని తోక పట్టుకుని వెనక్కు లాగాడు.

"అంతకతీక్ష్ణకా, ఇక్కడ తీర్థమాడ వచ్చిన యాత్రికులు చాలామంది, నీ కాటుకు మరణించారని, నాకు తెలుసు!" అంటూ క్షవిదుడు విషసర్పం కోరలు పీకి, దాన్ని ప్రాణాలతో వదిలాడు.

ఇది జరిగిన పక్షం రోజుల తర్వాత బోధిసత్త్వుడు శ్రావస్తి నుంచి కౌశాంబి నగరానికి వెళ్ళాడు. క్షవిదుడు మహా సర్పాన్ని కోరలు పీకి వదిలిన సంగతి గ్రామాల్లోనూ, పట్టణాల్లోనూ మారుమోగి పోయింది. కౌశాంబివాసులు బోధిసత్త్వుడికి ఘనంగా స్వాగతం ఇచ్చి, ఒక పెద్ద ఉద్యానంలో నివాసం ఏర్పాటు చేశారు.

ఆ మర్నాటి ఉదయం కొందరు నగర వాసులు బోధిసత్త్వుని దర్శనం చేసుకుని, కొందరు సహాధ్యాయులతో ఒక పెద్ద చెట్టు నీడలో కూర్చుని ఉన్న క్షవిదుని వద్దకు పోయి, నమస్కరించి, "మీరు ఎక్కడో దూరాన హిమాలయాల్లో నివసించేవారు, అక్కడ మీరు కోరిన వస్తువులు దొరకడం దుర్లభం. అలాంటి దేనైనా వుంటే మాకు చెప్పండి, తక్షణం తెచ్చి ఇవ్వగలం," అన్నారు.

స్థవిరుడు ఇలాగు చెప్పుతుండగా పౌరులున్నారు. అప్పుడు శిష్యుల్లో ఒకడు, ''అయ్యలారా, మాకు పారావతమద్యం కావాలని తోస్తుంది. అది యింతవరకూ మాకు ఎక్కడా లభించలేదు. ఆ మద్యం తయారు చేసి పంపండి,'' అన్నారు.

నగరవాసులు అందుకు ఒప్పుకుని, మధ్యాహ్నం లోపల పారావతమద్యం తయారు చేసి, ఒక గృహస్థు ఇంట్లో దాచి, స్థవిరుణ్ణి వెంటబెట్టుకు పోయారు.

స్థవిరుడు పారావతమద్యం తాగటం ప్రారంభించి క్రమంగా కైపు తలకెక్కుతుంటే లేచి, పిచ్చివాడిలా మాట్లాడుతూ గంతులేస్తూ నగరద్వారం కేసి పరిగెత్తి, అక్కడ పడిపోయాడు. వెంట వున్న సహాధ్యాయులు అతణ్ణి భుజాల మీద వేసుకుని బోధిసత్వుడి దగ్గిరకు తెచ్చి, ఆయన పాదాలముందు తల వుండేలా పడుకోబెట్టారు.

అంతలో, స్థవిరుడు కోపంగా లేచి, బోధిసత్వుడి వైపుకు పాదాలు చాచి పడుకున్నాడు. బోధిసత్వుడు చిరునవ్వు నవ్వి, శిష్యులతో, ''ఆంబతీర్థంలో మహా విషసర్పాన్ని లొంగదీసినవాడితడే?'' అన్నాడు.

''స్థవిరుడు!'' అన్నారు వాళ్ళు.

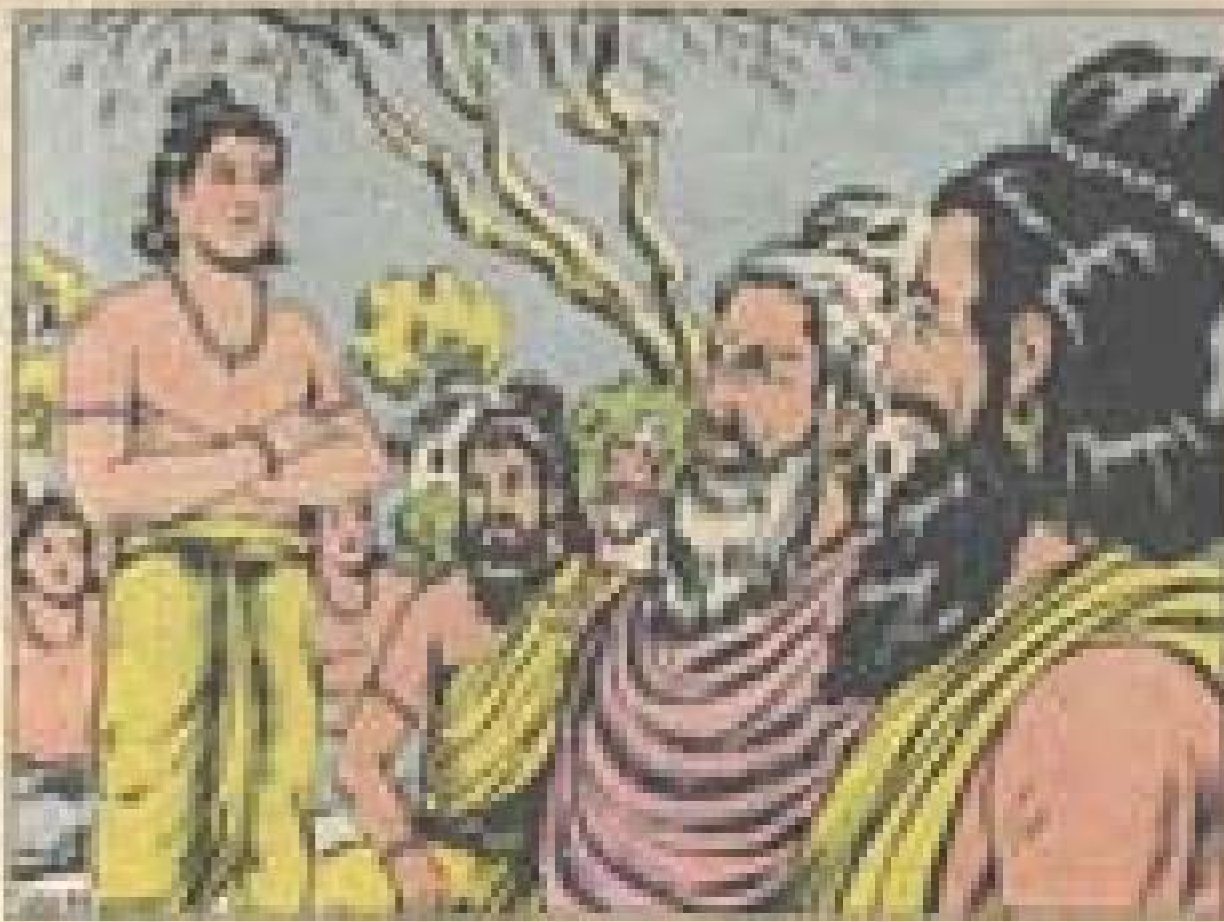
''ఇప్పుడా స్థవిరుడు బురదపామునైనా లొంగతీయగలడా?'' అని బోధిసత్వుడు అడిగాడు.

''లొంగతీయలేడు,'' అన్నారు శిష్యులు.

అప్పుడు బోధిసత్వుడు, ''ఈ అనుభవాన్ని మరిచిపోకండి! మద్యపానం చేసేవారికి మైకమేగాదు, బుద్ధిభ్రమ కూడా కలిగిస్తుంది. ఈనాటి నుంచి ఎవరూ మద్యపానం చేయరాదని నియమం పెడుతున్నాను,'' అన్నాడు.

మద్యపాన మైకం నుంచి తేరుకున్నాక స్థవిరుడు బోధిసత్వుడి కాళ్ళ మీద పడి దుఃఖించసాగాడు. ఆయన వాణ్ణి లేవనెత్తి, మద్యపానం వల్ల కలిగే దుష్ఫలితాలు వివరించి చెప్పాడు.

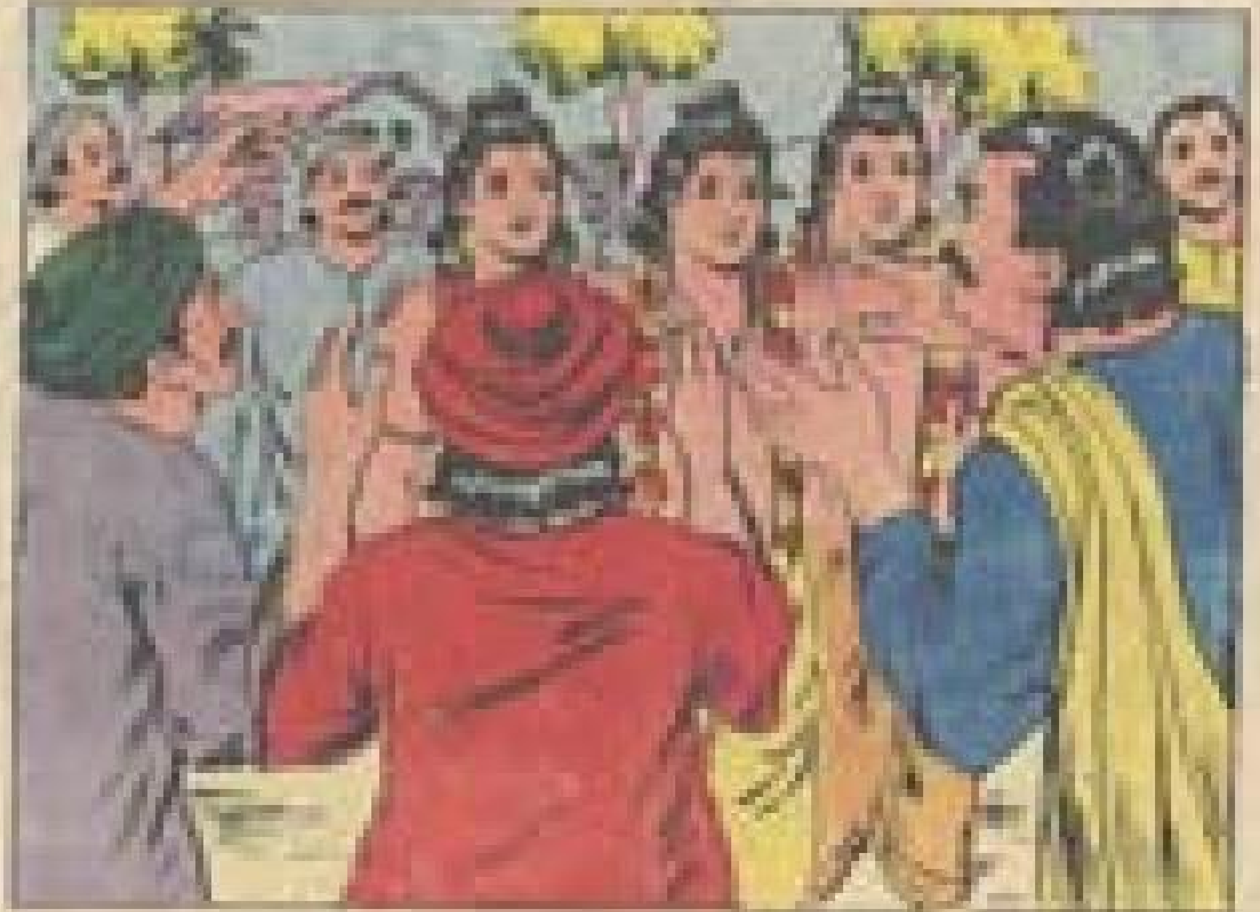

మన నదులు:

సరస్వతి

గౌతమమునికి ఏకతుడు, ద్వితుడు, త్రితుడు అనే ముగ్గురు కుమారులు ఉండేవారు. వారిలో చిన్నవాడైన త్రితుడు బాల్యంలోనే మంచి పండితుడుగా పేరుగాంచాడు. ఆశ్రమంలోని మునులందరూ అతన్ని ఎంతగానో మెచ్చుకునేవారు.

ఆ ముగ్గురు కుమారులు పెరిగి యువకులు అయ్యారు. ఒకసారి ముగ్గురూ కలిసి, ఆశ్రమం నుంచి దూరదూర గ్రామాలలో తిరిగి తమ తండ్రిగారి శిష్యులను చూడటానికి బయలుదేరారు. గౌతముని శిష్యులు—గురుకుమారులు ముగ్గురినీ సాదరంగా ఆహ్వానించి గౌరవించారు. త్రితుడు వారిని మరింత ఆకర్షించాడు.

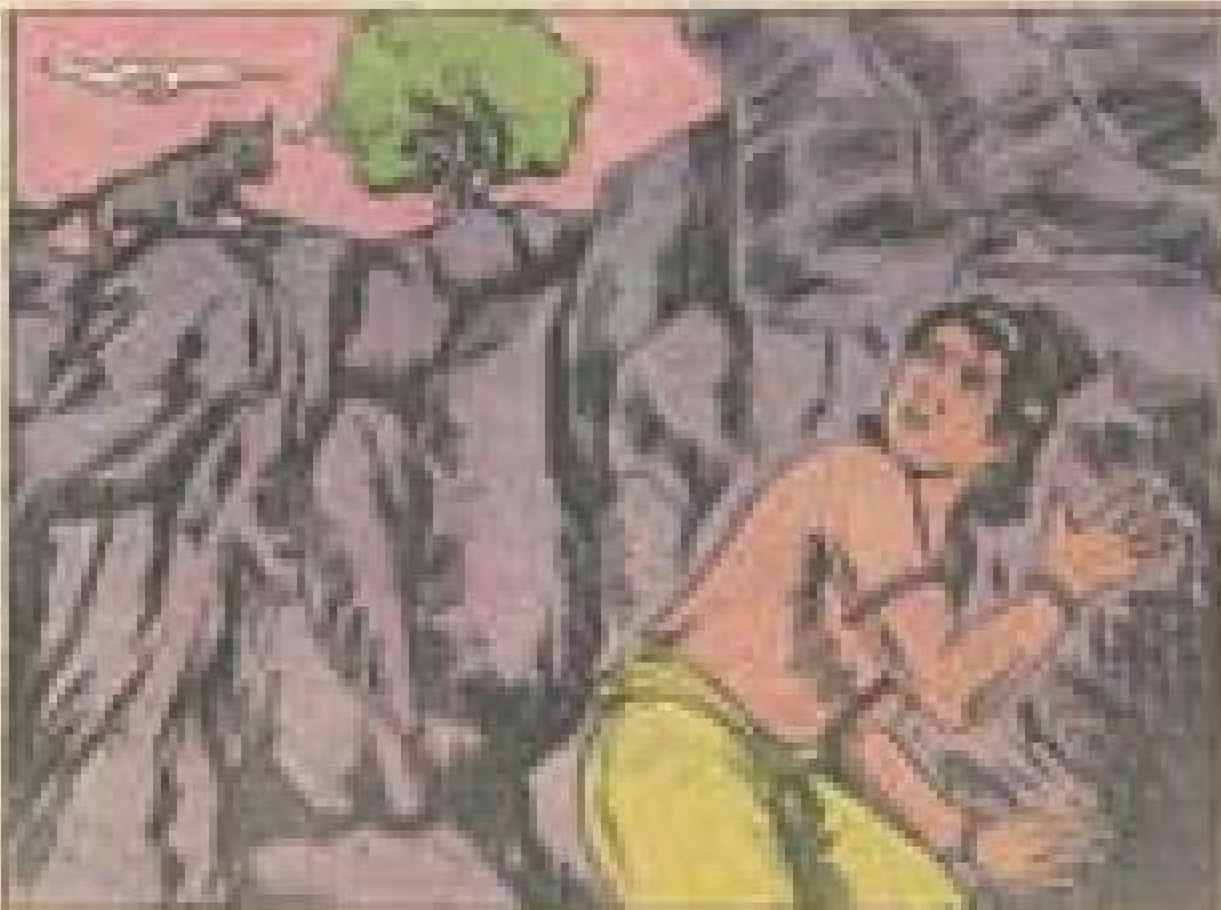

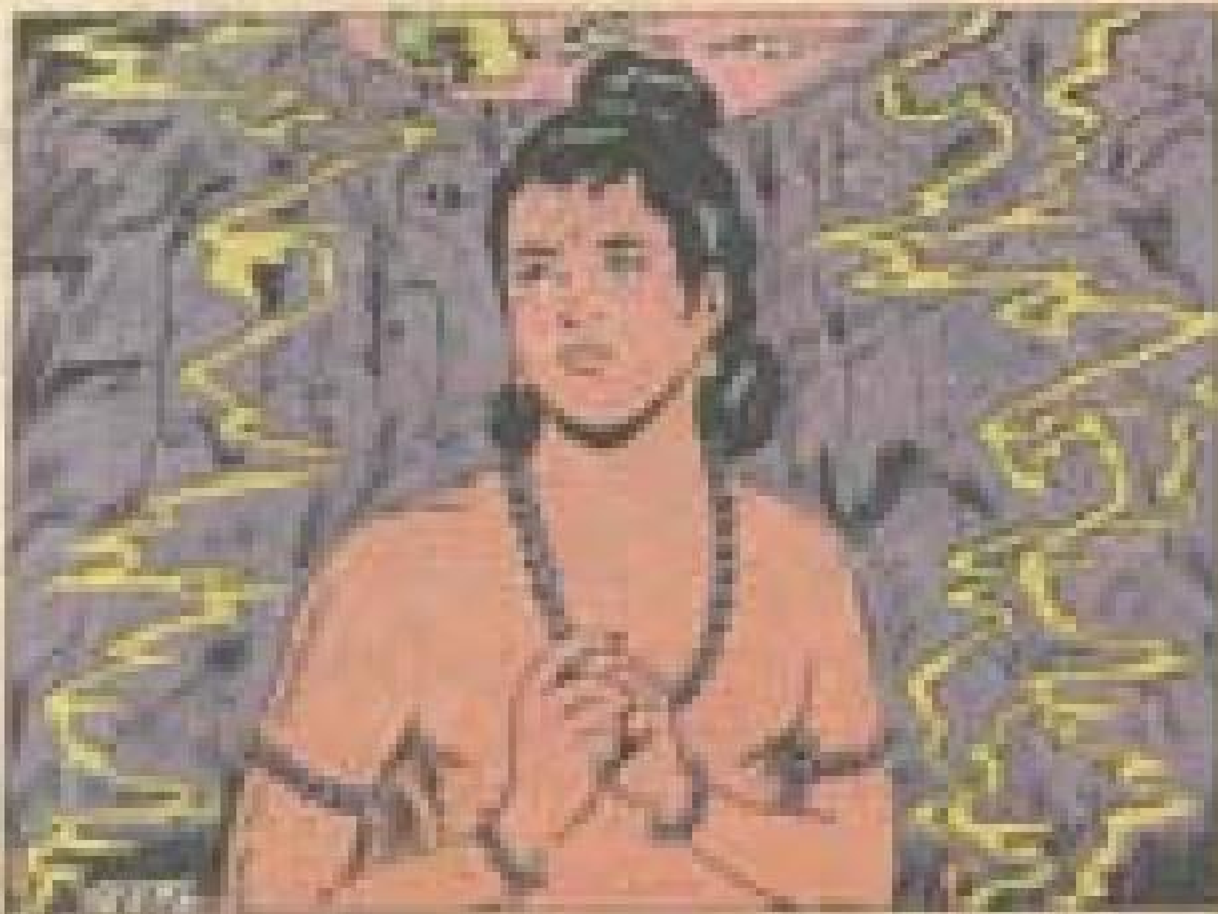
కొన్నాళ్ళ తరవాత, మునికుమారులు ముగ్గురూ, బంగారం, ఆవులు మొదలైన విలువైన కానుకలతో, తమ ఆశ్రమానికి తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు. కుటీరమునలో యజ్ఞం చేయాలన్న ఉద్దేశంతో, వాళ్ళు ఉత్సాహంగా ముందుకు నడిచారు.

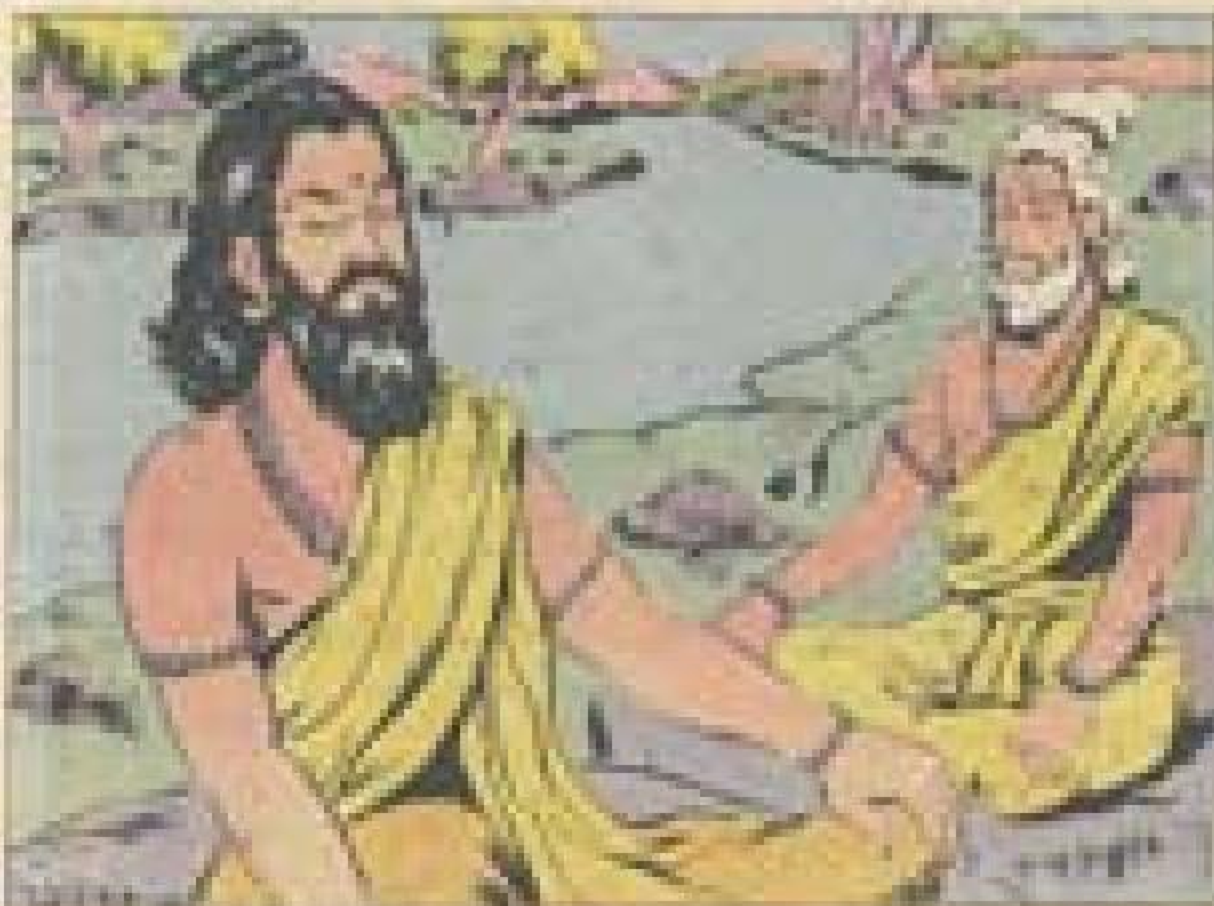

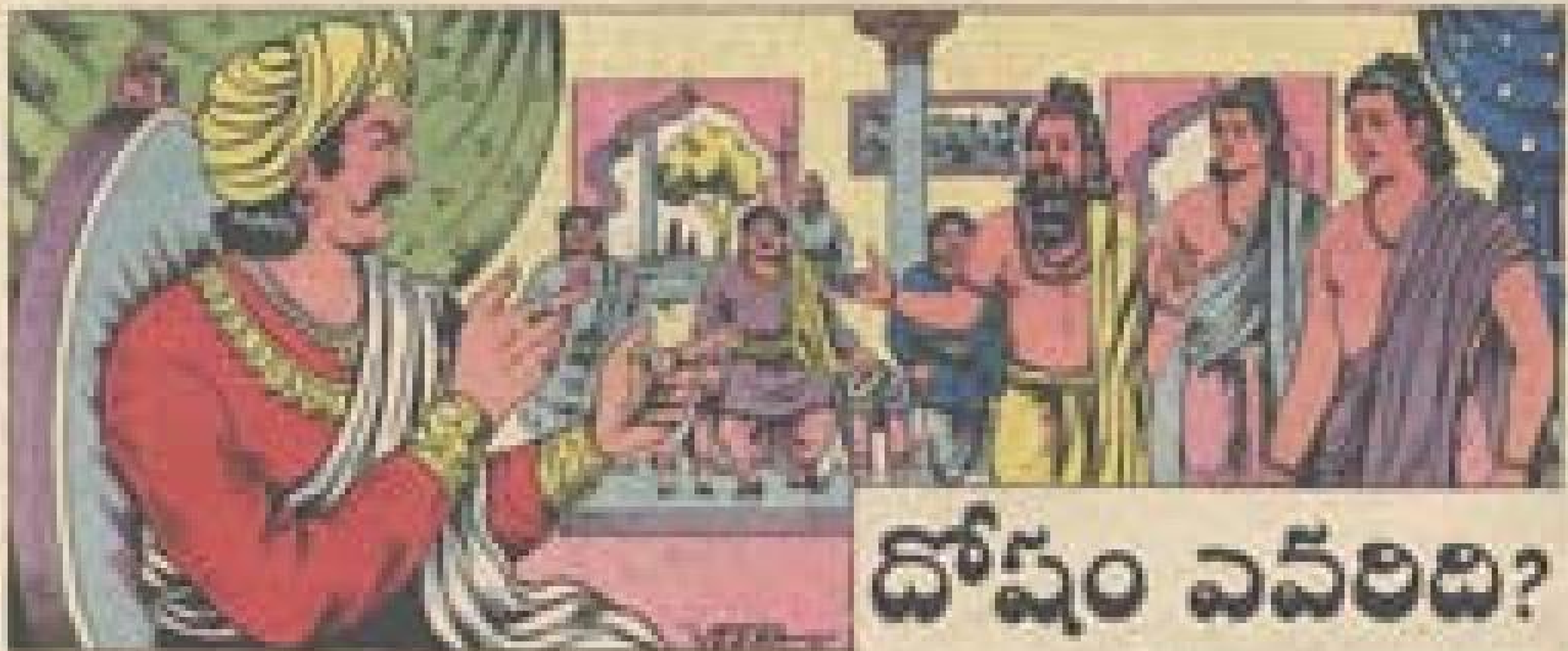
గోతిలో యజ్ఞం చేస్తున్న త్రితుని భక్తి శ్రద్ధలకు సంతసించి దేవతలు అతని ముందు ప్రత్యక్షమై వరాలు కోరుకో మన్నారు. తను గోతి నుంచి బయటకు రావాలని, ఆ గోతి నుంచి వెలువడే జలం, దేవతలకు సమర్పించేంత పవిత్రం కావాలని త్రితుడు దేవతలను ప్రార్థించాడు.

దేవతలు త్రితుడు కోరిన వరాలు ప్రసాదించారు. పెద్దశబ్దంతో జలప్రవాహం ఒకటి గోతి నుంచి పైకి లేచింది. అక్కడి నుంచి అది నదిలా ప్రవహించసాగింది. దేవతల ఆశీర్వాదంగా శ్రీ మహావిష్ణు త్రితుడి అన్నలు సంపాదించిన అంతస్తు అందుకున్నాడు.

ఆ నది సరస్వతి పేరుతో ప్రసిద్ధి గాంచింది. ఆ నది తీర్థజలాన్ని వేద కాలం నాటి ఋషులు వేదోక్త కీర్తిం చారు. కాలక్రమాన సరస్వతీ నది భూగర్భానికి చేరింది. అంతర్వాహినిగా ప్రవహిస్తున్న సరస్వతీ నది—అలహా బాదు సమీపంలో ప్రయాగ వద్ద యమునా నదీ సహిత గంగానదితో సంగమిస్తున్నది.

దోషం ఎవరిది?

కళింగదేశాన్ని మిహిరవర్మ పాలిస్తున్న రోజుల్లో. ఒకసారి ఎక్కడినుంచో నిర్మలానందుడనే యోగీశ్వరుడు రాజధాని నగరానికి వచ్చాడు. అతడు నగరం చేరిన కొద్ది రోజుల్లోనే, అతని మహిమలు బాగా ప్రచారమయాయి. ప్రజలు అతన్ని భగవదాంశ కలవాడని పూజించసాగారు.

నిర్మలానందుడి గొప్పతనం గురించి విన్న మిహిరవర్మకు, అయన్ని ఒకసారి దర్శించాలనే కోరిక కలిగింది. కాని, ప్రభుత్వచారుల్లో ఒకడు, నిర్మలానందుడు యోగిలా వేషం వేశాడనే సమాచారం అందించాడు. మిహిరవర్మ అతనిపై గట్టి నిఘా ఏర్పాటు చేశాడు. కొద్ది రోజుల్లోనే అతడు దొంగ యోగి అని తెలిసిపోయింది.

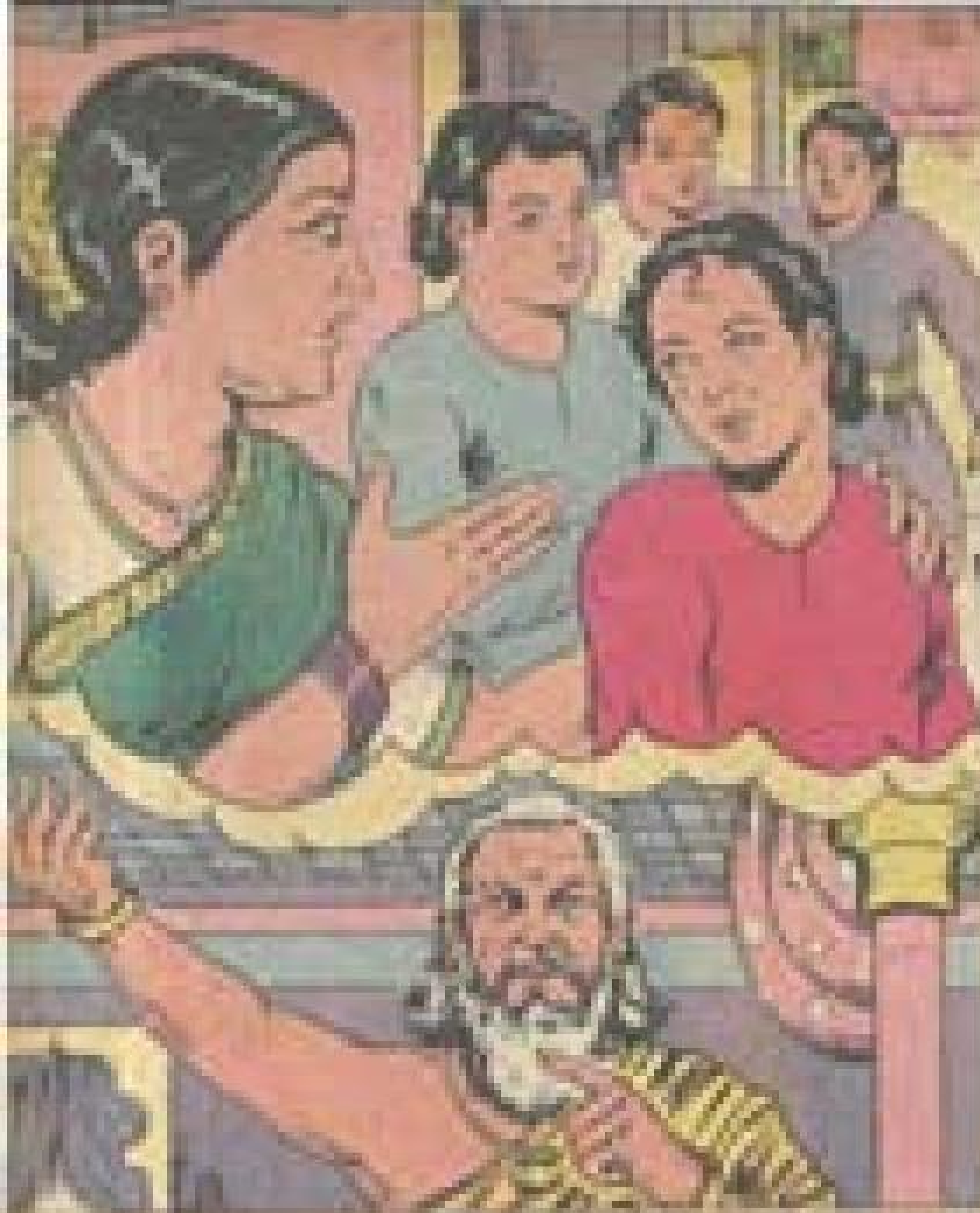
రాజు నిర్మలానందుణ్ణి, అతని శిష్యుల్ని సభకు రప్పించాడు. అయన సభలో నిర్మలానందుడి నేరాన్ని ప్రస్తావించగానే, అతడు రాజుకు సమస్తం తెలిసిపోయిందని గ్రహించాడు.

అయినా నిర్మలానందుడు ఏ మాత్రం తొణకక, "మహారాజా, మీరు నా గురించి చెప్పినదంతా యథార్థమే! అయితే, ఇందులో దోషం నాది కాదు. ఏది నిజమో, ఏది అబద్ధమో తెలుసుకోకుండా నమ్మిన ప్రజలది. మహామేధావులూ, ప్రజ్ఞావంతులూ కూడా నన్ను ఆశ్రయిస్తున్నారు. దేని కోసం? కోరికలు తీరడం కోసం!" అన్నాడు.

"అది అవకాశంగా తీసుకుని, నువ్వు అందర్నీ మోసగిస్తున్నావు." అన్నాడు మిహిరవర్మ కోపంగా.

"ఇందులో నేను చేసిన మోసం ఏమున్నది, మహారాజా! వాళ్ళు తమ కోర్కెలు తీర్చుకోవడానికి భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించేకంటే, అడ్డదారులో వున్న

శ్రీమతి లక్ష్మీగాయత్రి

నిర్మలానందుడి మాటల్లో సత్యమున్న దేమోనన్న సందేహంలో రాజా, మంత్రి కొట్టుమిట్టాడుతుండడం గమనించి, పక్కనే కూర్చుని వున్న వృద్ధ రాజగురువు చిరునవ్వు నవ్వి, నిర్మలానందుడితో, "నిర్మలానందా, నీ మాటలు నాకొక కథను గుర్తు చేస్తున్నవి. పూర్వం ఒక తల్లికి నలుగురు కొడుకులుండేవారు. వారిలో ఒకడు అమాయకుడు. అతని అమాయకత్వాన్ని అవకాశం చేసుకుని, మిగిలిన ముగ్గురూ అతణ్ణి బాధిస్తూండేవాళ్ళు. తల్లి ప్రశ్నించినప్పుడు—వాణ్ణి మేం పూరుకోమన్నామా? తిరగబడితే, మేం చేతు మానుకోమా, అంటూండేవాళ్ళు.

తల్లికి వాళ్ళ మాటల్లో ఏదో సత్యమున్నట్టు తోచి, అమాయకుడైన కొడుక్కు అన్నల మీద తిరగబడమని, దుడుగ్గా వుండమని సలహా యిస్తూండేది. కొంత కాలానికి ఆమె మరణించి నరకానికి వెళ్ళింది. అక్కడ ఆమెను దోషిగా నిర్ణయిస్తూ యమధర్మరాజు, "అమ్మా, చేతికి వున్న ఐదు వేళ్ళూ ఒకలాగా వుండవు. ఒక వేలు, మరొక వేలులా ఎప్పటికీ మారదు. అమాయకుడైన నీ కొడుకును, మిగతా కొడుకులు బాధిస్తూండగా, నువ్వు దాన్ని సమర్థించావు. అక్కడ తప్పు నీ ఇతర కొడుకులది కాని, అమాయకుడిది కాదు.

నన్ను ఆశ్రయించడం మంచిదైన మార్గం అనుకున్నారు. అలాంటి స్వార్థపరులంటే దేవుడంతా. వాళ్ళే గనుక నన్ను ఆదరించి, నాకు యింత విలువ యివ్వకపోతే, నేనిలా ప్రవర్తించి వుండేవాణ్ణి కాదు. ఇకపోతే, నన్నిలా ఆదరించడం వల్ల, వాళ్ళకు కలుగుతున్న నష్టమేమీలేదు. పిడికెడు బియ్యం, యివ్వవలసొచ్చినందు వల్ల, వాళ్ళ మడిమాన్యాలేమీ తరగవు." అన్నాడు నిర్మలానందుడు.

మిహిరవర్మ యీ వాదానికి కొంచెం ఆశ్చర్యపడి, ఏం మాట్లాడడానికీ తోచక మంత్రివైపు చూశాడు. ఆయనకూ వెంటనే సమాధానం తోచలేదు.

బలమే ధ్యేయమన్నది రాక్షసత్వాన్ని సూచిస్తుందిగాని, మానవత్వాన్ని సూచించదు. ఒకరి అమాయకత్వాన్ని ఆధారం చేసుకుని, వాళ్ళను ఆడించాలని చూడటం దోషం. అమాయకులు తిరగబడలేక పోవటం, వాళ్ళ బలహీనత," అని చెప్పాడు.

నిర్మలానందా, యీ కథ ద్వారా నేను చెప్పదలచేదేమంటే—మానవజాతి అంతా ఒక విధమైన సోదర సంబంధం కలిగి వున్నది. పెద్ద పెద్ద కోరికలు వుండటం, వాటి కోసం తాపత్రయపడటం చాలా మంది బలహీనత. దాన్ని ఆధారం చేసుకుని, సుఖంగా బతకాలనుకుంటున్న మనిషి దోషిని!

నిన్ను ఆదరించటంవల్ల, వాళ్లకు నష్టం కలదంటున్నావు: అది నిజం కాదు. నీవు లోభనం పెట్టటంలో వారికి ఆర్థికంగా నష్టం కలగని మాట నిజమే కాని, వాళ్ళ బలహీనతల్ని నువ్వు మరింత వృద్ధి చేయటం ద్వారా, వాళ్ళకు మానసికంగా తీరని నష్టం కలుగుతున్నది. అటువంటి నిన్ను శిక్షించకపోతే, ఆ దోషం అక్కృత శక్తికి తగిలినట్లే, యుక్కృత దేశాన్ని పాలించే రాజుకు తగులుతుంది." అన్నాడు.

రాజగురువు మాటలు విని, నిర్మలానందుడు సిగ్గుతో తల వంచుకున్నాడు. రాజా మిహిరవర్మ సంతోషించి, నిర్మలానందుడికి ఎలాంటి శిక్ష విధించాలో రాజగురువునే నిర్ణయించవలసిందిగా కోరాడు.

అప్పుడు రాజగురువు, "నిర్మలానందుడూ, అతని యిద్దరు శిష్యులూ కూడా శరీరదార్ఢ్యం కలవాళ్ళే. వాళ్ళకు గల బద్ధకం, సోమరితనమే వాళ్ళను వక్రమమార్గాన పనిపాటులు చేయకుని బతకనివ్వకుండా, యీలా పెడదార్లు పట్టించింది. కనుక, యీ ముగ్గుర్నీ రాజోద్యానంలో కూలిపని చెయ్యడానికి నియమించటం మేలు!" అన్నాడు.

రాజా మిహిరవర్మ గురువు చెప్పినట్లే చేశాడు.

మూర్ఖుడి దానం

రామాపురం గ్రామస్థులందరూ కలిసి, తమ గ్రామంలో రామాలయం ఒకటి కట్టించాలనుకున్నారు. అందుకోసం చందాలు వసూలు చేయాలని నిర్ణయించారు.

వాళ్ళు ముందుగా గ్రామాధికారిని కలిసి సంగతి చెప్పారు. ఆయన వాళ్ళతో, "ఊరి బయట మామిడితోట పక్కన ఉన్న స్థలం నాదేనని మీకు తెలుసుగదా! అది వెయ్యి రూపాయలు చేస్తుంది. నా చందాకింద వెయ్యి రూపాయలు రాసుకుని, ఆ స్థలం తీసుకోండి," అన్నాడు.

అందుకు గ్రామస్థులు చాలా సంతోషించారు. ఆయనిచ్చిన గ్రామాధికారి ఇచ్చిన స్థలంలో గుడికట్టవచ్చుననుకున్నారు వాళ్ళు. తరవాత వాళ్ళు ఇంటింటికీ తిరిగి చందాలు వసూలు చేశారు.

అలా వసూలైన చందాల మొత్తం ఆలయ నిర్మాణానికి అయ్యే ఖర్చు మొత్తానికి ఐదు వందలు తక్కువగా వున్నది. ఏమిచేయాలో పాలుపోక వాళ్ళు మరొకసారి గ్రామాధికారిని కలుసుకుని సంగతి చెప్పారు.

ఆయన వాళ్ళతో, "అది చాలా దురదృష్టకరం. నేనిచ్చిన స్థలం విలువ పదిహేను వందలు చేస్తున్నారు. నా చందాకింద పదిహేను వందలు రాసుకోండి. అప్పుడు ఆ ఐదు వందల లోటూ భర్తీ అయినట్టే గదా!" అన్నాడు.

—[illegible]

అమూల్యమైన మేక

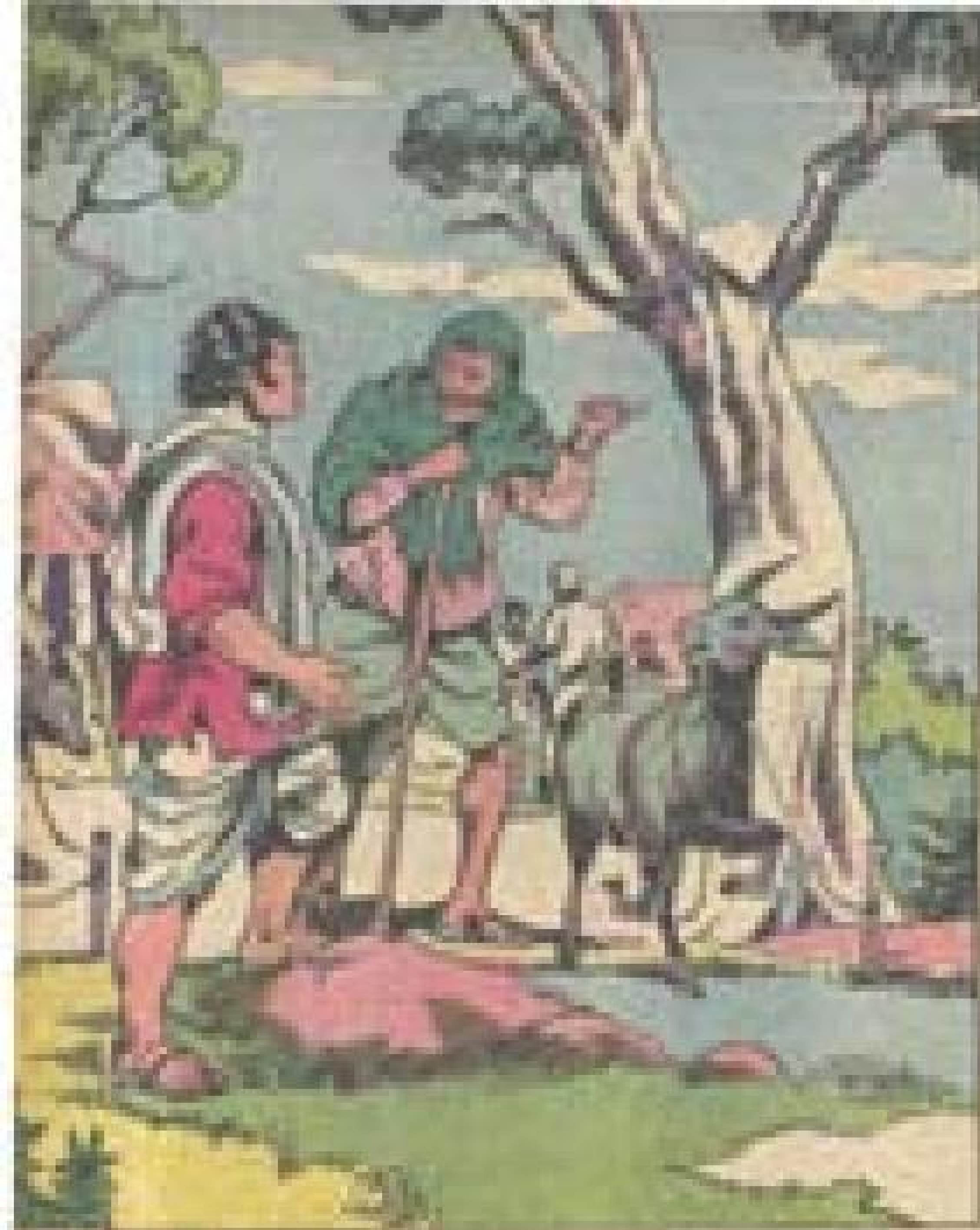
నాగపురం అనే గ్రామంలో, ముకుందయ్య అనే వడ్డీవ్యాపారి వుండేవాడు. అతడు గొప్ప ధనవంతుడు. తన దగ్గిర అప్పు తీసుకున్నవాళ్ళ నుంచి వడ్డీకి చక్రవడ్డీలు కట్టి, నిర్దాక్షిణ్యంగా వసూలు చేసేవాడు. ఆ కారణంగా, తప్పనిసరి అయి అతని దగ్గిర అప్పు తీసుకున్న వాళ్ళంతా, కొంపాగోడూ కూడా పోగొట్టుకుని బికారి అయిపోయారు.

క్రమంగా వడ్డీవ్యాపారి ముకుందయ్య అంటే గ్రామంలో అందరికీ ద్వేషం కలిగింది. అది గ్రహించిన ముకుందయ్య, యిక అక్కడే వుండటం క్షేమం కాదని, దాపులనున్న ఒక పెద్ద జమీందారీ గ్రామానికి తరలివెళ్ళి, అక్కడ వడ్డీ వ్యాపారం ప్రారంభించాడు.

అయితే, వెళ్ళేముందు నాగపురంలో అప్పులు తీర్చలేని వాళ్ళ ఆస్తులు కొన్ని అతడు జప్తు చేయించి, వాటికి వేలం పాట పెట్టించాడు. ఆ డబ్బు వసూలు చేసి తెచ్చేందుకు అతడు, తన కొడుకైన భూపతి అనే వాణ్ణి పంపాడు.

భూపతికి తాను చాలా తెలివైనవాణ్ణనే అహం వుండేది. అతడు మిత్రులతోనూ, ఎరిగినవాళ్ళతోనూ తను గొప్ప తెలివిగల వాణ్ణని అంటూండేవాడు. కాని, ముకుందయ్యకు మాత్రం తన కొడుకు తెలివితేటల్లో అంత నమ్మకం లేదు.

భూపతి నాగపురం వెళ్ళి, ఒక వారం రోజులపాటు వుండి, వేలంపాటన డబ్బంతా వసూలు చేశాడు. అతడు తిరిగి స్వగ్రామం బయలుదేరే సమయాన, అతడికి తండ్రి నుంచి కబురొకటి వచ్చింది. నాగపురంలో, యితర చోట్ల కన్న శ్రేష్ఠమయిన మేకలు దొరుకుతవి గనక, డబ్బుకు వెనకాడక, ఎంత ఖరీ

దైనా చెప్పి, ఒక మేకను కొనుక్కు రమ్మన్నాడు ముకుందప్ప.

భూపతి పట్నం సంతకు వెళ్ళాడు. మామూలుగా మేక విలువ ఐదు రూపాయలుంటుంది. భూపతి ఒక వ్యాపారి దగ్గిరకు పోయి, అతని దగ్గిర ఉన్న మేకల్లో ఒక దానిని చూసి, ధరెంత అని అడిగాడు. వ్యాపారి పది రూపాయలన్నాడు.

"అది అన్నిటికన్న మంచి శ్రేష్ఠమయిన మేకా?" అని ప్రశ్నించాడు భూపతి, వ్యాపారిని.

వ్యాపారి ఆ ప్రశ్నకు అయిష్టంగా ముఖం పెట్టి, భూపతి కేసి పరీక్షగా ఒక సారి చూసి, "నేను సంతకు తెచ్చిన మేకలన్నీ మంచివే! అయితే, యింత కన్న మంచిది కావాలంటే, కోయదొర మరిడయ్య దగ్గిరకు పో." అన్నాడు.

"ఎవరా మరిడయ్య! ఎక్కడుంటాడు?" అన్నాడు భూపతి.

"వాడు సంతకు పక్కనే ఉన్న ఒక చిన్న కొండ దగ్గిర గుడారం వేసుకుని, మేకల వ్యాపారం చేస్తూంటాడు. వాణ్ణి చాలామంది మంత్రాల మరిడయ్య అని పిలుస్తారు. వాడి కోయవేషం చూసి సులువు తేలిగ్గా గుర్తుపట్టవచ్చు." అన్నాడు వ్యాపారి.

భూపతి వెతుక్కుంటూ కోయవాడి దగ్గిరకు పోయి, తాను వచ్చిన పని చెప్పాడు.

మరిడయ్య అతనితో, "నా దగ్గిర అదనేర్చిన మేక ఒకటి ఉన్నది. దాన్ని చూడదలిస్తే, యిరవై రూపాయలు ఇవ్వాలి." అన్నాడు.

భూపతికి, యీ అదనేర్చిన మేకను చూడాలన్న కుతూహలం కలిగింది. అతడు కోయవాడికి ఇరవై రూపాయలు యిచ్చి, మేకను చూశాడు.

ఆ మేక తాడు మీద నడవగలదు, నిలువుగా నాటిన కర్ర మీదికి ఎక్కి పోగలదు—ఈ విధంగా అది దొమ్మరివాడిని మించి అనిపించింది.

భూపతికి చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. అతను, కోయవాణ్ణి, "దీన్ని ఎంతకు అమ్మదలిచావు ?" అని అడిగాడు.

"నేను అమ్మదలిస్తే మాత్రం, వెయ్యి రూపాయలకు తక్కువకు అమ్మను !" అన్నాడు కోయవాడు.

"నేను ఎక్కడా వినలేదు, మేక ఖరీదు వెయ్యి రూపాయలా !" అన్నాడు భూపతి మరింత ఆశ్చర్యంగా.

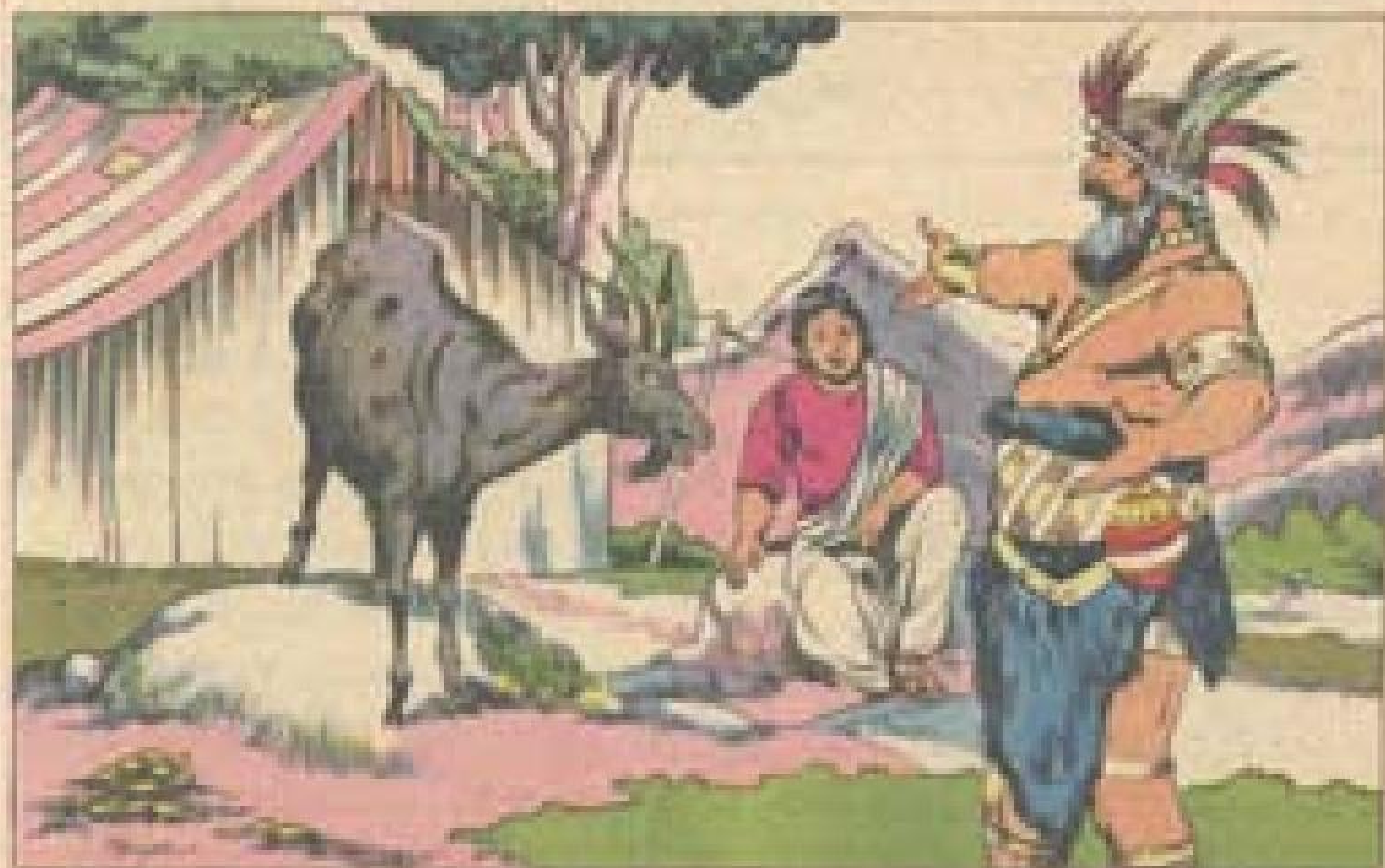
"దీనికే యింత ఆశ్చర్యపోతున్నావు. నా పాటే మేక ఖరీదు వింటే, మరింతగా ఆశ్చర్యపోతావే !" అన్నాడు కోయవాడు చిరుకోపంగా.

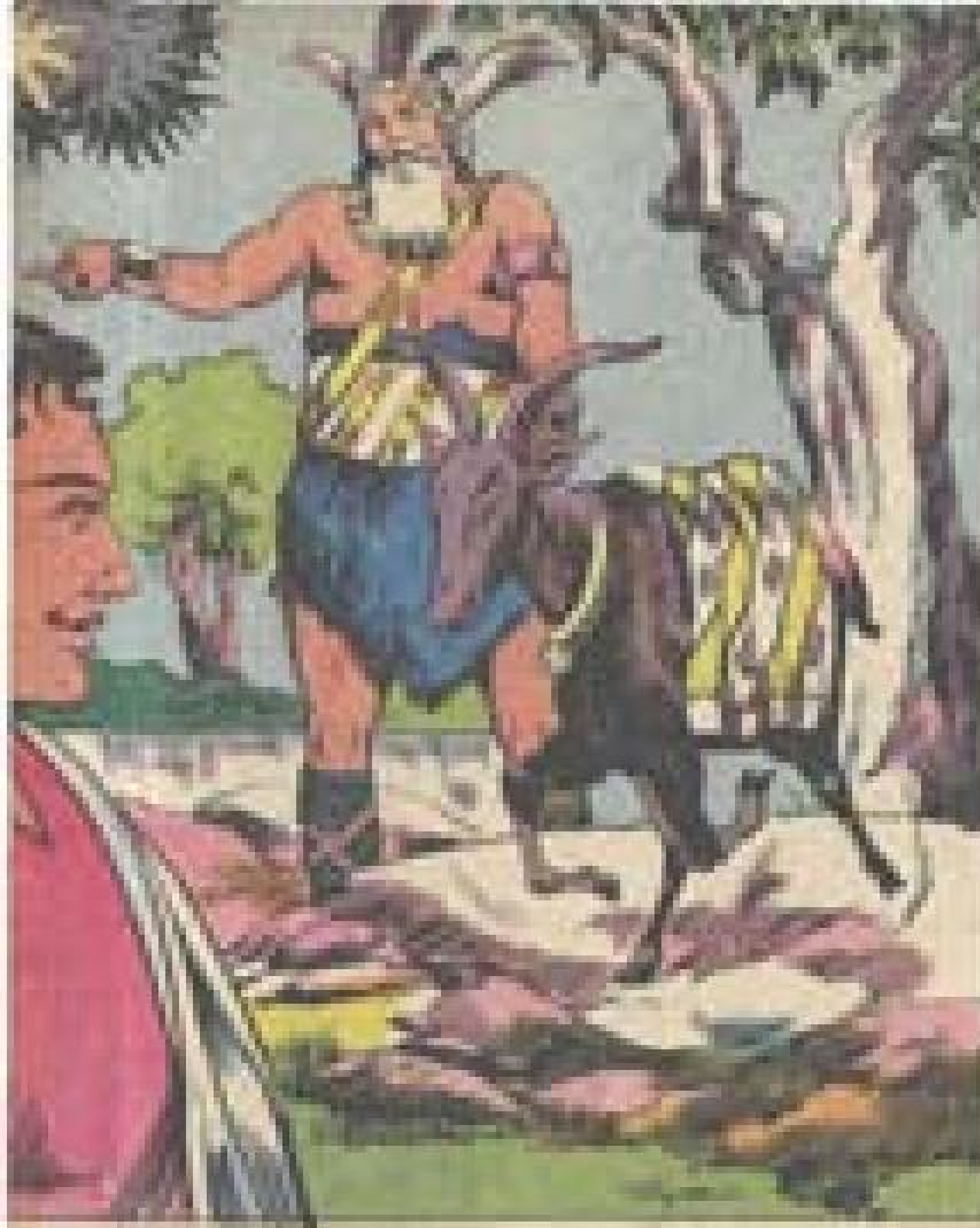
"పాటే మేకా ! నీ దగ్గిర పాటనేర్చిన మేక వున్నదని చెప్పదలిచావా ? ఆ మాట నమ్మదగిందేనా ?" అన్నాడు భూపతి కళ్ళింతచేసి.

"అలాంటి మేక నా దగ్గిర వున్న మాట నిజం ! ఒకవేళ మీరు దాని పాట వినదలిస్తే—నూరు రూపాయలు చెల్లించవలసి వుంటుంది, ఇష్టమేనా" అన్నాడు కోయవాడు.

భూపతి ఆ మొత్తం ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నాడు. కోయవాడు గుడారంలోకి పోయి, ఒక మేకను తెచ్చి, దాన్ని పాడ మన్నాడు.

మేక మనిషిలా పాడడమే కాక, ఆ పాటను చాలా శ్రావ్యంగా పాడింది. భూపతి పాట విని ఎంతగానో ఆశ్చర్యం చెందాడు.

"దీని ఖరీదెంత?" అని అడిగాడు భూపతి.

"ఐదువేల రూపాయలు," అన్నాడు కోయదాసు.

"ఐదువేలా? నా దగ్గిర వున్న మొత్తమే అంత!" అన్నాడు భూపతి విచారంగా.

"అయితే మాత్రమేం! పాడే మేకల్ని నువ్వెన్ని చూశావు? ఇంకొక సంగతి; దీని ఖరీదు నా దగ్గిరున్న పాడటమే కాక, ఆడటం కూడా చెయ్యగల మేకకన్న చాలా తక్కువ," అన్నాడు కోయదాసు.

"దాన్ని చూడవచ్చా?" అన్నాడు భూపతి.

"తప్పక చూడవచ్చు. అందుకు రెండు పందలు ఇవ్వవలసి ఉంటుంది," అన్నాడు కోయదాసు.

భూపతి అందుకు ఒప్పుకున్నాడు. కోయదాసు గుడారంలోకి పోయి మరొక మేకను తెచ్చాడు. దానికి రంగురంగుల వస్త్రాలు కట్టివున్నవి. అది రెండు కాళ్ళ మీద నాట్యం చేస్తూ, ఇంపుగా పాడింది. అంత కంటె అద్భుతం మరొకటి వుంటదనుకున్నాడు భూపతి.

"దీన్ని ఎంతకు అమ్మాలనుకుంటున్నావు," అని అడిగాడు భూపతి.

"పదివేలు! అంతకు తక్కువయితే అమ్మను," అన్నాడు కోయదాసు.

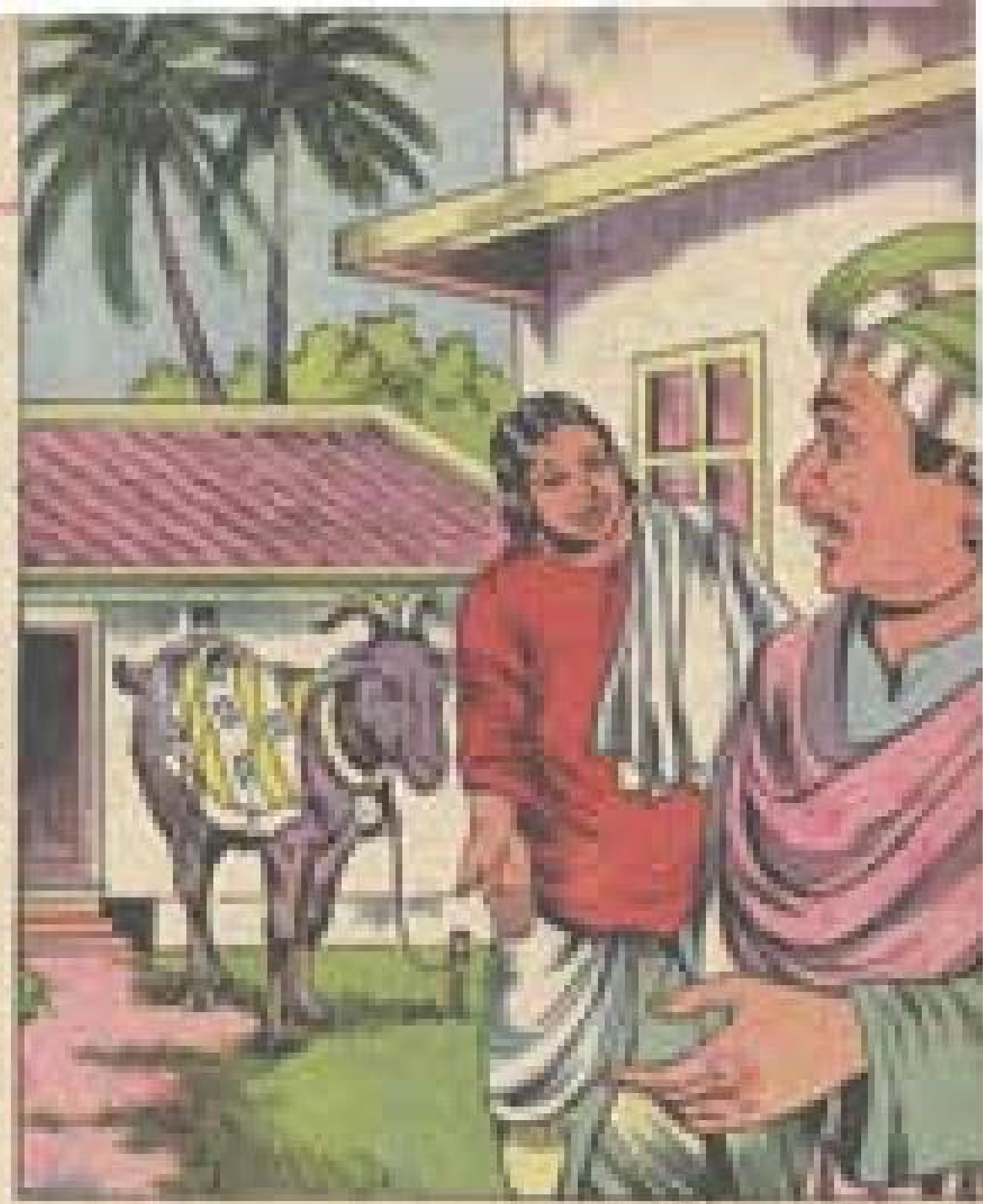
"అది చాలా ఎక్కువ," అన్నాడు భూపతి.

"అదేం కాదు. దీన్ని యువతుల దగ్గిర ఆడించి, పాడించి, వాళ్ళ నుండి నేనిప్పుడు సంపాయిస్తున్న డబ్బుకన్న నువ్వు ఎక్కువ సంపాయించవచ్చు," అన్నాడు కోయదాసు.

భూపతి ఆలోచనలో పడ్డాడు. తన తండ్రికి ఇలాంటి విచిత్రమైన మేకలున్నవని తెలిసి, కొనమని తనకు కబురు పెట్టాడా అన్న అనుమానం అతడికి కలిగింది. ఒకవేళ అలా కాకపోయినా, ఈ అపురూపమైన మేకను చూసి ఆయన

పరమానందం పొందగలరు. దీని పాటా-లాట్య ప్రదర్శనల ద్వారా ప్రజల నుంచి చాలా ధనం సంపాయించవచ్చు!

ఇలా ఆలోచించి భూపతి, కోయవాడితో బేరం ఆడి, దాన్ని ఎనిమిదివేల రూపాయలకు కొన్నాడు. అప్పటితడి దగ్గిర ఒక్క చిల్లిగవ్వ కూడా మిగలలేదు. అతడు తన గ్రామం చేరేందుకు బాడుగబండి కోసం ప్రయత్నం చేశాడు. కాని, అతణ్ణీ, వెంట ఉన్న మేకనూ చూసి బండివాళ్ళు, బాడుగలో ముందే సగం ఇవ్వాలని పట్టుపట్టారు.

భూపతికి ఏటూ పాలుపోలేదు. గ్రామంలో ఎవరికైనా డబ్బు అప్పు అడుగుదామనుకున్నాడు. అయితే, గ్రామంలో అందరికీ తన దగ్గిర చాలా పెద్ద మొత్తంలో డబ్బు వున్నట్టు తెలుసు. వాళ్ళకు ఆ డబ్బుతో పాటా, ఆటా నేర్చిన మేకను కొన్నానని చెప్పటం భూపతికి ఇష్టం లేదు.

ఇక చేసేదిలేక భూపతి, మేక మెడ తాడు పట్టుకుని లాగుతూ, కాలినడకన బయలుదేరాడు. అతడు ఆకలివల్లా, బడలికవల్లా నీరసించిపోయి గ్రామం చేరి, తండ్రితో, "ప్రపంచంలో మరెక్కడా లేని అద్భుతమైన మేకను కొనితెచ్చాను!" అన్నాడు.

ముకుందయ్య, "అలాగా!" అని మేక కేసి పరీక్షగా చూస్తూ, "రేపు విందుకు జమీందారునూ, దివానునూ కూడా ఆహ్వానించాను. మాంసం రుచి ఎలా వుంటుందో చూస్తేగాని, దీనవి అద్భుతం సంగతి తెలదు," అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే భూపతి బెంబేలుగా, "దీని మాంసం రుచా, నయం! దీన్ని కూరవండేందుకు కొని తేలేదు. దీని ద్వారా మనం లక్షలకు లక్షలు సంపాయించవచ్చు. రేపు అతిథులందర్నీ రానియ్యి. వాళ్ళు ఒక పరమాద్భుతం చూడబోతారు. ఆ తరవాత సంగతి రాజాగారి దాకా వెళుతుంది. ఆయన మన

దగ్గిర నుంచి దిమ్మ కొనేందుకు, తన ధనాగారంలోని సగం ఇచ్చయినా ఖర్చు చేస్తాను," అన్నాడు.

దీనికి యింత ఉత్సాహంగా, చక్కగా మాట్లాడేసరికి ముకుందయ్యకు ఆ మేకలో గొప్ప విశేషమేదో వున్నదనిపించింది.

అయినా ఎందుకోసం మరొక మేకను గ్రామంలో కొని తెప్పించాడు.

మర్నాడు జమీందారూ, దివానూ, మరి కొందరు ముఖ్యులూ రాగానే, ముకుందయ్య వాళ్ళతో, లోకానికి ముందు గొప్ప వినోదప్రదర్శన జరుగుతుందని చెప్పాడు. భూపతి మేకను వాళ్ళ ముందుకు తెచ్చి, "ఒక సారి పాటా, ఆటా ప్రారంభించు!" అన్నాడు ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్టు.

ఒకటి, రెండు నిమిషాలు—అలా పావు గంటకాలం గడిచింది. ఈ లోపల భూపతి మేకను పాడమంటూ గట్టిగా చప్పట్లు చరిచాడు. కాని, అది కదలా మెదలక వుండిపోయింది.

ముకుందయ్య అవమానంతో, కోపంతో తల వంచుకున్నాడు. అతిథుల్లో కొందరు పెద్దగా నవ్వారు.

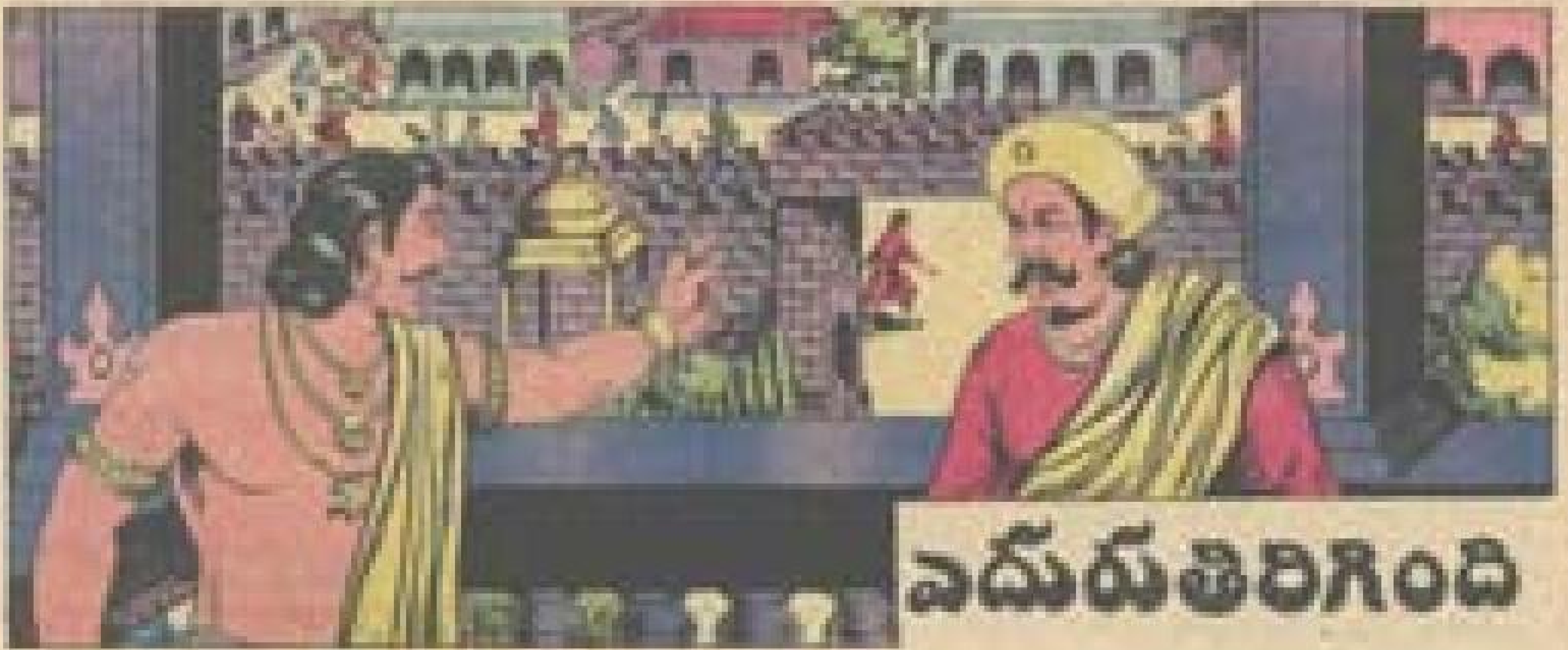
దివాను, భూపతిని, "ఆ కోయమంత్రాల మహిమ యిక్కడ చెల్లదా. నువ్వేం మోసపోలేదు గదా?" అని అడిగాడు.

"అవును, ఆ కోయవాని దగ్గిరే యీ మేకను కొన్నాను," అన్నాడు భూపతి.

"నిన్ను వాడు బాగా మోసం చేశాడు. తన మంత్రాలతో ఆ కోయవాడు మేకలు పాడేలా, ఆడేలా చేస్తాడు. అయితే, ఒక సారి అవి వాడి నుంచి వేరయి, మరొక చోటుకు వెళ్ళాక మామూలు మేకల వంటివే అవుతాయి," అన్నాడు దివాను.

జరిగిన మోసం తెలిసిన భూపతితోపాటు ముకుందయ్య కూడా మతిపోయినంత పనయింది. వాళ్ళు తిరిగి కోలుకున్నారో లేదో చెప్పలేం! కాని, అతిథుల్లో కొందరు, "కొందలార్పు నిండాయింపిన తప్పు. కోయమంత్రగాడి పాలయింది!" అంటూ గుసగుసలాడారు.

ఎదురుతిరిగింది

పూర్వం మిథిలాదేశాన్ని మంగళభాగ్యుడనే రాజు పాలిస్తూండేవాడు. అతడు మూర్ఖుడు, గర్వి, యుక్తాయుక్తాలూ, సాధ్యాసాధ్యాలూ ఆలోచించకుండా, ఏ క్షణంలో ఏది తోస్తే అది రాజాజ్ఞగా ప్రజల మీద ప్రయోగిస్తూ ఉండేవాడు.

ఒకనాడు మంగళభాగ్యుడు రాజప్రాసాదపు ఉపరిభాగాన చల్లగాలికి పచారు చేస్తూ, క్రింద రాజవీధిని నడుస్తూ వున్న ఆ సామాన్యజనాన్ని, వాళ్ళు ధరించిన రకరకాల దుస్తుల్నీ పరీక్షగా చూశాడు. వెంటనే అతనికో ఆలోచన తట్టింది. మంత్రిని పిలిపించాడు.

"మంత్రివర్యా!" అన్నాడు రాజు.

"ఏమి సెలవు, మహారాజా!" అన్నాడు మంత్రి.

"అదుగో, రాజవీధి వైపు చూడు! ప్రజలు ఎవరికి తోచిన విధంగా వాళ్ళు ప్రవర్తిస్తున్నట్టు కనబడుతున్నారు. ఇది సహించరాని విషయం. ధరించే దుస్తుల నుంచి, ప్రతి దాన్ని అందరు ప్రజలూ ఒకే విధంగా అనుసరించాలి. ఆహారం, మాట్లాడే భాష, కొలిచే దైవం, అన్నీ ఒకటిగానే ఉండాలి. ఇది మా ఆజ్ఞగా తక్షణం మన రాజ్యమంతటా చాటింపించు!" అన్నాడు.

వేషభాషల్లో, తిండితిప్పల్లో, భక్తి వైరాగ్య విషయాల్లో ప్రజలందరినీ ఒకే అచ్చులో తయారైన బొమ్మల్లా చేయటం, సాధ్యమయ్యేది కాదని మంత్రి రాజుకు మనవి చేశాడు. ఊహు! రాజాజ్ఞకు తిరుగు లేదన్నాడు మంగళభాగ్య మహారాజు.

రెండు మూడు రోజులు గడిచినై. తను మంత్రికి యిచ్చిన ఆజ్ఞలు సరిగా చాటింపు వేయించాడో లేదో, ప్రజలు వాటికి అక్షరశః ప్రవర్తిస్తున్నారో లేదో తెలుసుకోవాలనే కోర్కె మంగళభాగ్య

రాజుకు కలిగింది. తన పాలనలోని ప్రతి ఒక్కరూ ఆహార విహారాల నుంచి ప్రతి విషయంలో ఒకే పద్ధతిని, సాంప్రదాయాన్ని అలవరుచుకుని అలా ప్రవర్తించిన నాడు, ప్రపంచంలో తన పాలనకు ఒక విశిష్టమైన స్థానం ఆచంద్రార్కంగా వుండిపోగలదని అతడి కెంతో నమ్మిక కలిగింది.

ఒకనాటి ఉదయం మందభాగ్యుడు ఉద్యానవనానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ అతనికి కనుపించిన దృశ్యం అతడి మనస్సును కలతపరచింది.

దాసదాసీలంతా ఒకేరకమైన దుస్తుల్లో వున్నారు. ఎవరు పురుషులో, ఎవరు స్త్రీలో కూడా తెలుసుకోవడం అసంభవమైపోయింది రాజుకు. అక్కడి నుంచి రాణివాసానికి వెళ్ళాడు. అక్కడా అదే పరిస్థితి. ఎవరు రాణులో, ఎవరు దాసీలో గుర్తుపట్టడం సాధ్యం కాలేదు. అందరూ ఒకే రకంగా దుస్తులూ, అలంకరణా చేసుకుని వున్నారు.

మందభాగ్యుడికి మతి పోయినట్లైయింది. మంత్రి మీద ఎక్కడలేని ఆగ్రహం కలిగింది. సరాసరి దర్బారుకు వెళ్ళాడు. అక్కడా అదే పరిస్థితి. మంత్రి ఎవరో, సేనానాయకుడెవరో, సేవకుడెవరో తెలుసుకోవడం కష్టమైంది. అందరిదీ ఒకే రకమైన వస్త్రధారణ.

"మంత్రీ!" అని గాండ్రించాడు రాజు.

"మంత్రీ!" అని తిరిగి గాండ్రించాడు మంత్రి.

"నేనా మంత్రిని? దుర్మార్గుడా!" అన్నాడు రాజు తీవ్రంగా. మంత్రి అదే మాటలను అంత తీవ్రంగా చిలకలా ఒప్పచెప్పాడు.

మందభాగ్యుడు తన అవివేకతకు ఎంతో సిగ్గుపడ్డాడు. మారు పలుక్కుండా తన భవనానికి తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. మరునాడు, ఎవరికి యిష్టమైన వస్త్రధారణ వారు అనుసరించవచ్చుని, యిష్టమైన దేవుణ్ణి కొలుచుకోవచ్చుని రాజాజ్ఞగా చాటింపు జరిగింది.

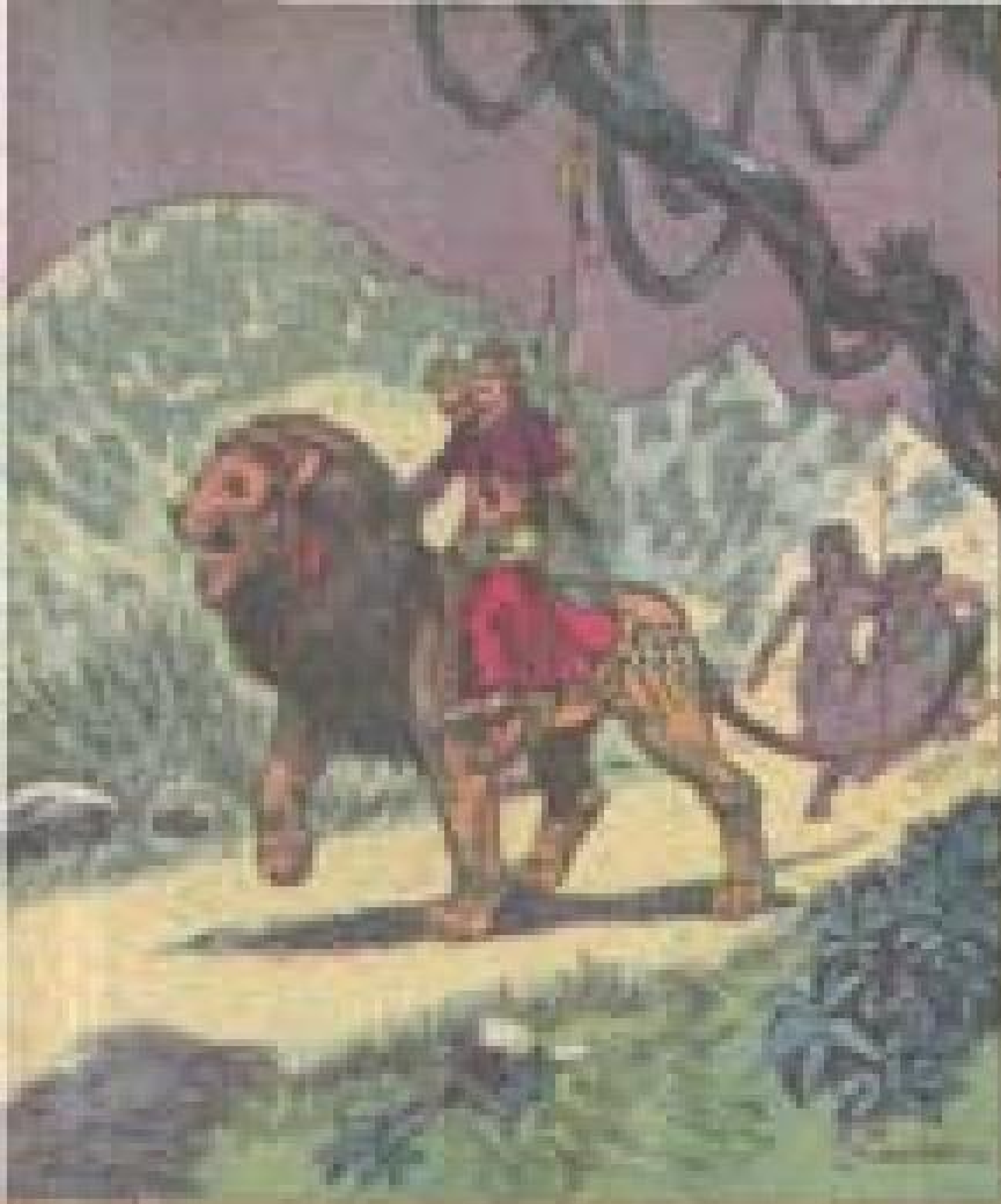
శివపురాణం

మేనకా హిమవంతులు, తమ ఇంటికి తిరిగి పోయి సుఖంగా ఉన్నారు. కాల క్రమాన మేనక గర్భవతి అయి, అయిదు గ్రహాలు ఉచ్చదశలో ఉన్న సమయంలో మైనాకుడనే కొడుకును కన్నది. అతని తరవాత వరసగా మరి తొంభై తొమ్మిది మంది కొడుకులు కలిగారు. వారి తరవాత మేనక తిరిగి గర్భం దాల్చి, తొమ్మిది మాసాల పదిహేను రోజులకు, ఆర్ద్రా నక్షత్రం గల చైత్ర శుద్ధ నవమినాడు, పార్వతిని కన్నది. ఆ సమయంలో దిక్కులు వెలిగాయి. దేవతలు పుష్ప వృష్టి కురిపించారు. బ్రహ్మ, విష్ణువు, దేవేంద్రుడు మొదలైన వాళ్ళు పరదేవతను స్తోత్రం చేశారు.

పార్వతి పుట్టటం నీల కాంతి గల శరీరచ్ఛాయతోనూ, నాలుగు చేతులతోనూ, లలాట నేత్రంతోనూ కాళిక ఆకారంతో పుట్టింది. అది చూసి మేనక, ఆమెను మామూలు మానవ శిశువు రూపం ధరించమని ప్రార్థించింది. అప్పుడామె మామూలు శిశువుగా మారి ఏడవ నారంభించింది.

తనకు కుమార్తె కలిగిందన్న వార్త విని హిమవంతుడు పరమానంద భరితుడై, పురోహితులనూ, బ్రాహ్మణులనూ వెంట బెట్టుకుని పురిటింటికి వచ్చి, పచ్చ కర్పూరపు దీపాలు వెలిగింపజేసి, కస్తూరి జలం చల్లించి, నృత్యగానాలు ఏర్పాటు చేసి, బ్రాహ్మణుల చేత ఆశీర్వచనం చేయించి, వారికి ధనమూ, ధాన్యమూ,

1. పార్వతి జననం.

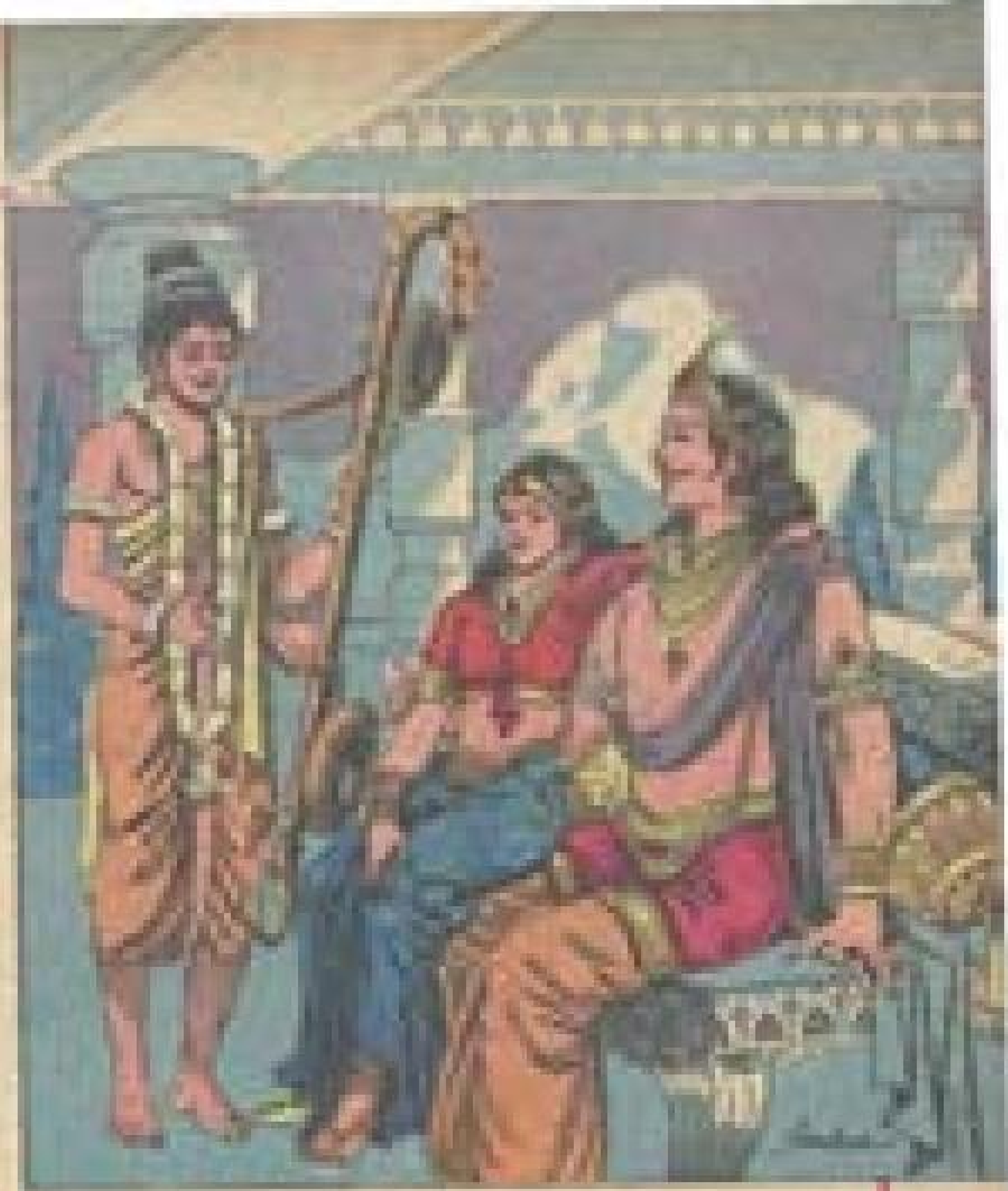
బంగారు ఆభరణాలూ, పట్టుపీతాంబ
రాలూ ఇచ్చి గౌరవించేవారు. కూతురి
తోనూ సుఖంగా జీవించసాగారు.

పార్వతి క్రమంగా పెరిగి పెద్దదవు
తున్నది. ఆమె చెలికత్తెలతో ఆడేది.
మణిమయమైన సింహాలను ఎక్కి కొండలన్నీ
తిరిగేది. గుహలలోనూ, ఇసుక తిన్నెల
మీదా దాగుడుమూతలాడేది. తాను తల్లి
అయినట్టూ, తన చెలికత్తెలు పిల్లలయి
నట్టూ వాళ్ళకు పళ్ళు పంచిపెట్టేది.
బొమ్మలతో ఆడేటప్పుడు ఒక బొమ్మని
తన స్నేహితురాళ్ళకు చూపి, "ఇది
బ్రహ్మాండం! దీన్ని నేను ఇలా
ఆడిస్తాను!" అనేది. బొమ్మలతో ఆటే

ఉన్నప్పుడు వాటికి బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వ
రులూ అని పేరు పెట్టి, "నేను వీళ్ళను
ఆడిస్తున్నాను" అనేది. బొమ్మరిల్లు
కట్టుతూ తాను బ్రహ్మనని, దాన్ని కాపా
డుతూ తాను విష్ణువునని, దాన్ని కూల
దోస్తూ తాను మహేశ్వరుణ్ణని అనేది.

ఈ విధంగా పార్వతి బాల్యం వెళ్ళ
బుచ్చి, విద్యాభ్యాసం ప్రారంభించింది, సకల
విద్యలూ నేర్చుకున్నది. ఆమె అద్వైత
మనూ పరమేశ్వర ధ్యానం చేస్తూ, పాట
గానంతో స్తుతిస్తూ నిత్య సంతోషంగా
కాలం గడిపేది. అలాంటి సమయంలో
చెలికత్తెలు "పార్వతీ" అని పిలిస్తే పలి
కేది కాదు. "శివానీ" అని పిలిస్తే
వెంటనే పలికేది. ఎప్పుడూ సింహాన్ని
ఎక్కి తిరిగేది. అలా తిరిగేటప్పుడు
ఒక్కొక్కసారి ఆమె చేతిలో విల్లూ,
బాణాలూ, శూలమూ మొదలైన ఆయు
ధాలు కనిపించేవి. ఆమె మరొక వాహ
నాన్ని ఎక్కటం గాని, ఇతర ఆయుధాలు
ధరించటం గాని ఎప్పుడూ చెయ్యలేదు.
ఒక్కొక్కప్పుడు వీణ వాయిస్తూ ఆనందిం
చేది. విద్యాధరులను మించి పాడేది,
నృత్యం చేసేది. శక్తి రూపం ధరించి
తన చెలికత్తెలకు చూపేది.

అలా ఉండగా ఒకనాడు నారదమహా
ముని హిమవంతుణ్ణి చూడ వచ్చాడు.

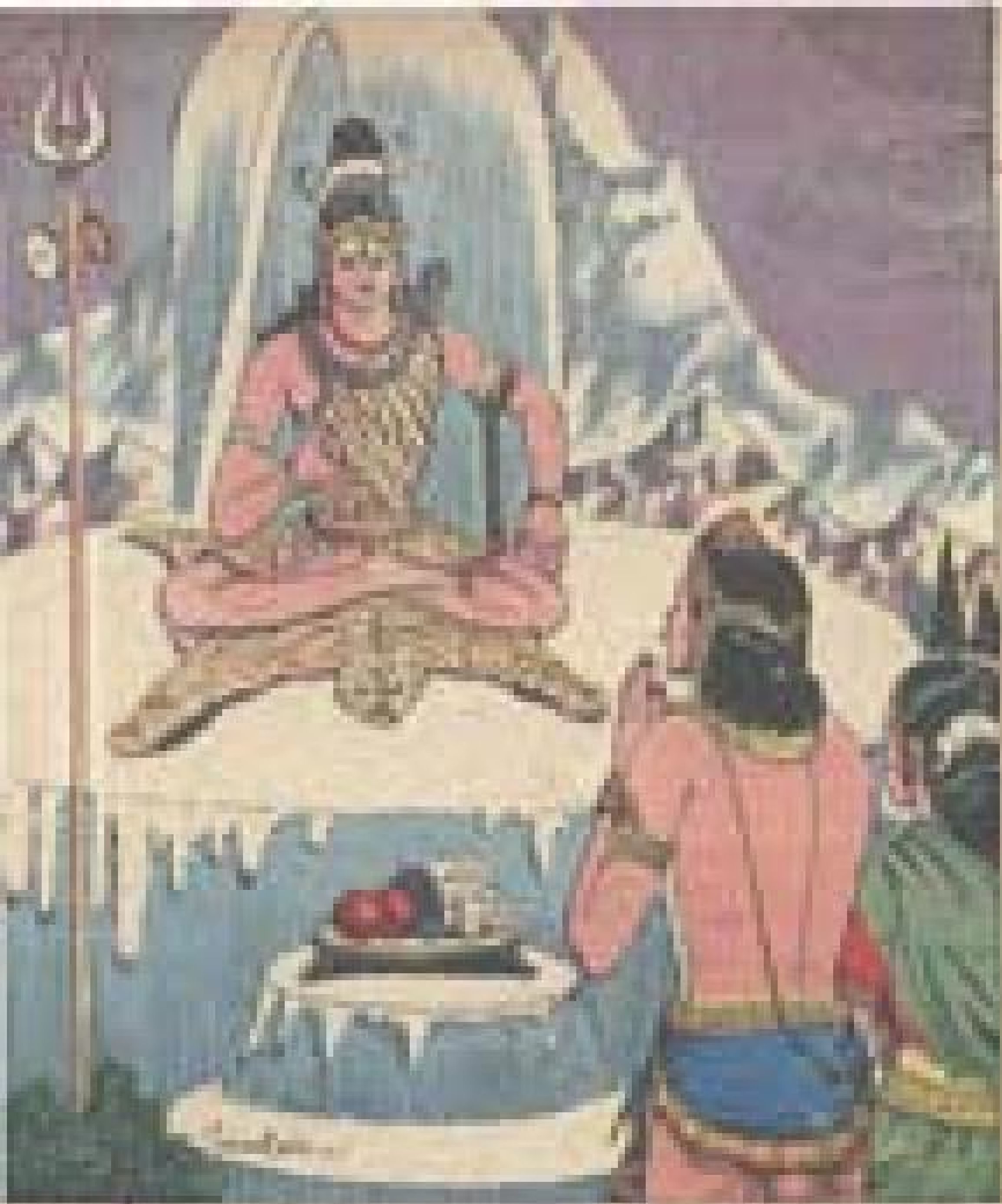
హిమవంతుడు నారదుడికి ఎదురు వెళ్ళి, భక్తితో పూజించి, తీసుకువచ్చి కూర్చో బెట్టి, పార్వతిని పిలిపించి, ఆమె చేత నారదుడికి నమస్కారం పెట్టించి, తన ఒళ్ళో కూర్చోబెట్టుకుని, "ఈ పిల్లకు ఎలాంటి భర్త వస్తాడో చూడండి," అన్నాడు ఉత్సాహంగా.

నారదుడు పార్వతి చేతిలో గజ, మత్స్య, అంకుశ, రథ రేఖలు చూసి, "హిమవంతా, నీ కూతురి చేతిలో సకల దేవతా లక్షణాలున్నాయి. ఈమె మూలంగా మీకు గొప్ప కీర్తి వస్తుంది. లక్ష్మీ సరస్వతులతో సమమైన గౌరవ పూజలు ఈమెకు జరుగుతాయి. ఈమెకు తగిన భర్త శివుడే. అందుచేత, ఎలాటి ఇతర ఆలోచనలూ చెయ్యక, ఈ పిల్లను శివుడికి ఇచ్చి వివాహం చేసెయ్యండి," అన్నాడు.

నారదుడు వెళ్ళిపోయాక హిమవంతుడు మేనకతో, "మనం శివుడికి భార్య కాగల కుమార్తెను ప్రసాదించమని పరదేవతను ప్రార్థించాం. దానికి, నారదుడు ఇప్పుడు మనకు చెప్పి పోయిన దానికి సరిపోయింది," అన్నాడు.

మేనక సంతోషించి, "మన పార్వతికి పెళ్ళి యీడు వచ్చింది. అందుచేత యిక ఆలస్యం లేకుండా పెళ్ళి ప్రయత్నం చెయ్యండి," అన్నది.

"శివుడు సతి పోయాక, ఆమె శరీరాన్ని మూపున వేసుకుని ప్రపంచమంతా తిరుగుతూ గంగా సాగర సంగమం వద్ద కాళీ ఘట్టంలో నృత్యం చేస్తూ ఉండగా విష్ణువు తన మాయచేత సతిని కాళీరూపంలో అక్కడ స్థాపన చేయించి, శివుడికి జ్ఞానం ఉపదేశించాడట. అప్పుడు శివుడు వైరాగ్యం పొంది, వీరాసనం వేసుకుని తపస్సులో లీనమైపోయాడు. అయితే శివుడు భక్తవత్సలుడు. తపస్సుతో ఆయనను పొందవచ్చు. అందుచేత మనం పార్వతి చేత శివుణ్ణి గురించి తపస్సు చేయిద్దాం!" అని హిమవంతుడు మేనకతో అన్నాడు.

ఆ ప్రకారమే ఆ తల్లిదండ్రులు పార్వతిని శివుణ్ణి గురించి పట్టుదలతో తపస్సు చేయ నియమించారు.

తరవాత మేనకా హిమవంతులు పార్వతి సమేతులై శివుడు తపస్సు చేసుకుంటున్న కైలాసానికి వెళ్ళారు. ఆయన చుట్టూ గణాధిపతులు ఆయుధాలు ధరించి నిలిచి ఉన్నారు. కొందరు శివుడి పరిచర్యలు చూస్తున్నారు. హిమవంతుడు శివుడి సమీపానికి వెళ్ళటానికి రుద్ర గణాలవాళ్ళు అనుమతించారు.

హిమవంతుడు భార్యా సహితంగా శివుడికి సాష్టాంగ నమస్కారం చేసి, పూలూ చందనమూ మొదలైనవి సమర్పించింది. చేతులు జోడించుకుని నిలబడ్డారు. శివుడు కళ్ళు తెరిచి చూసి, "హిమవంతుడా, నువ్వు మహా పవిత్రుడవు. అందుచేతనే నీకు చెందిన ఈ కైలాస శిఖరాన తపస్సు చేసుకుంటున్నాను," అన్నాడు.

"మహాత్మా, నువ్వు ఇక్కడ తపస్సు చేసుకోవటం నా భాగ్యం. ఇక్కడ తపస్సు చేసుకుంటున్న నీకు ఎలాటి విఘ్నమూ కలగకుండా నేను చూస్తూనే ఉన్నాను," అన్నాడు హిమవంతుడు.

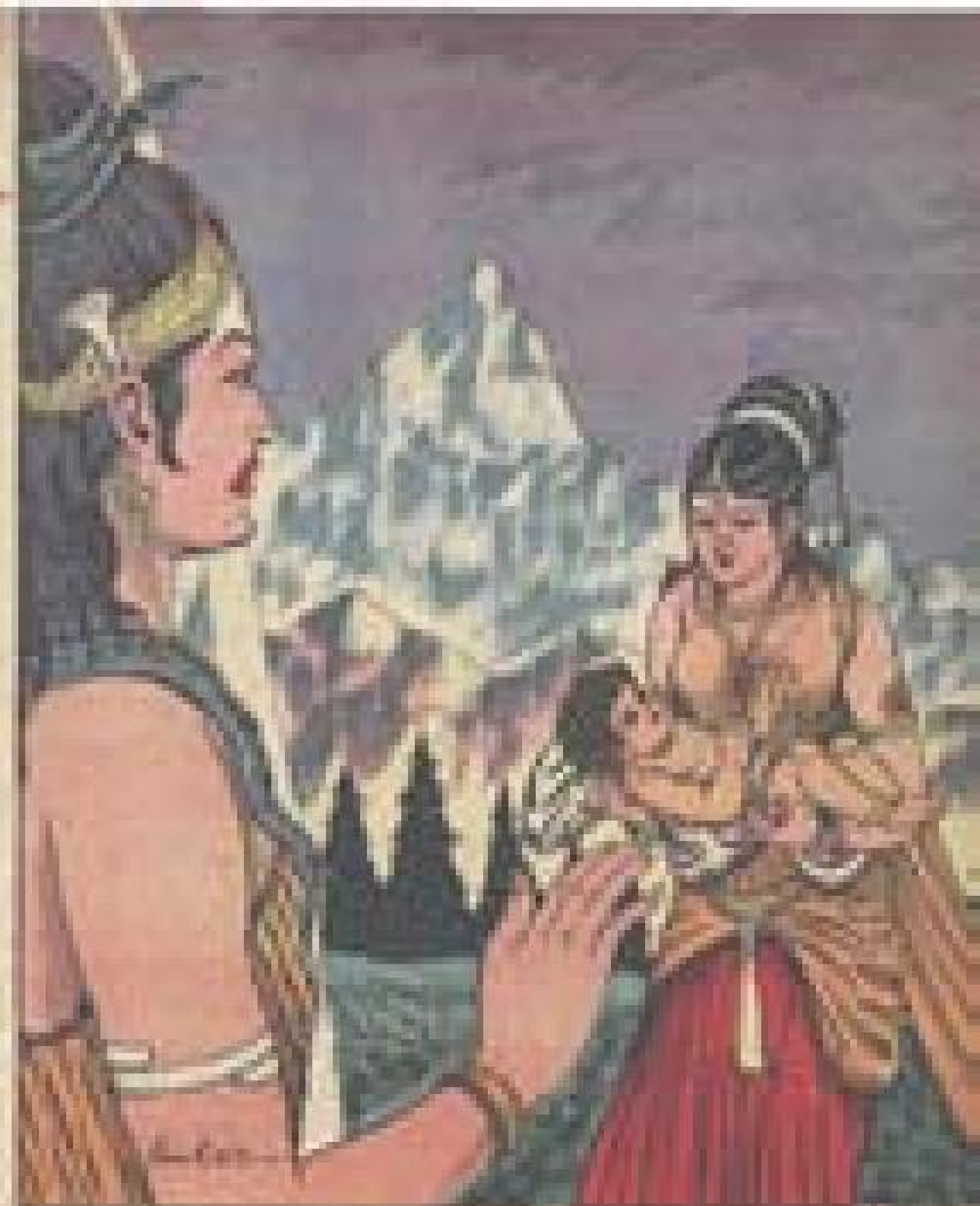
శివుడు సంతోషించి, హిమవంతుణ్ణి ఏదన్నా వరం కోరుకోమన్నాడు.

"నా కుమార్తె పార్వతి నీకు పరిచర్యలు చెయ్యటానికి ఉత్సాహపడుతున్నది. ఆమె అలా చేయటానికి అనుమతించు," అన్నాడు హిమవంతుడు.

"తపస్సు చేసుకునే వారికి స్త్రీల పరిచర్యలు తగవు. కావాలంటే నువ్వు వచ్చి పరిచర్యలు చేసి వెళుతూ ఉండు," అన్నాడు శివుడు.

"నా కుమార్తె కన్యక. మహాదేవి వరాన పుట్టింది. నీవంటి విరాగికి ఆమెవల్ల తపోభంగం ఎలా కలుగుతుంది? నా కోరికను మన్నించి, నా కుమార్తె పరిచర్యలు స్వీకరించు," అన్నాడు హిమవంతుడు. శివుడు సరే అన్నాడు.

సతీదేవి పోయాక శివుడు కైలాస పర్వతానికి వచ్చి తపస్సు ప్రారంభించిన తరవాత ఒకసారి శివుడి తపస్సు యొక్క వేడికి ఆయన నుదుటి నుంచి ఒక చెమట బిందువు భూమి మీద పడింది. అప్పుడా బిందువు నుంచి ఒక కుమారుడు పుట్టాడు. అతను అజానుబాహుడు, ఎర్రని శరీరచ్ఛాయ గలవాడు, స్థూలకాయుడు. భూదేవి ఆ కుమారుణ్ణి ఎత్తుకుని శివుడి వద్దకు తెచ్చి చూపింది.

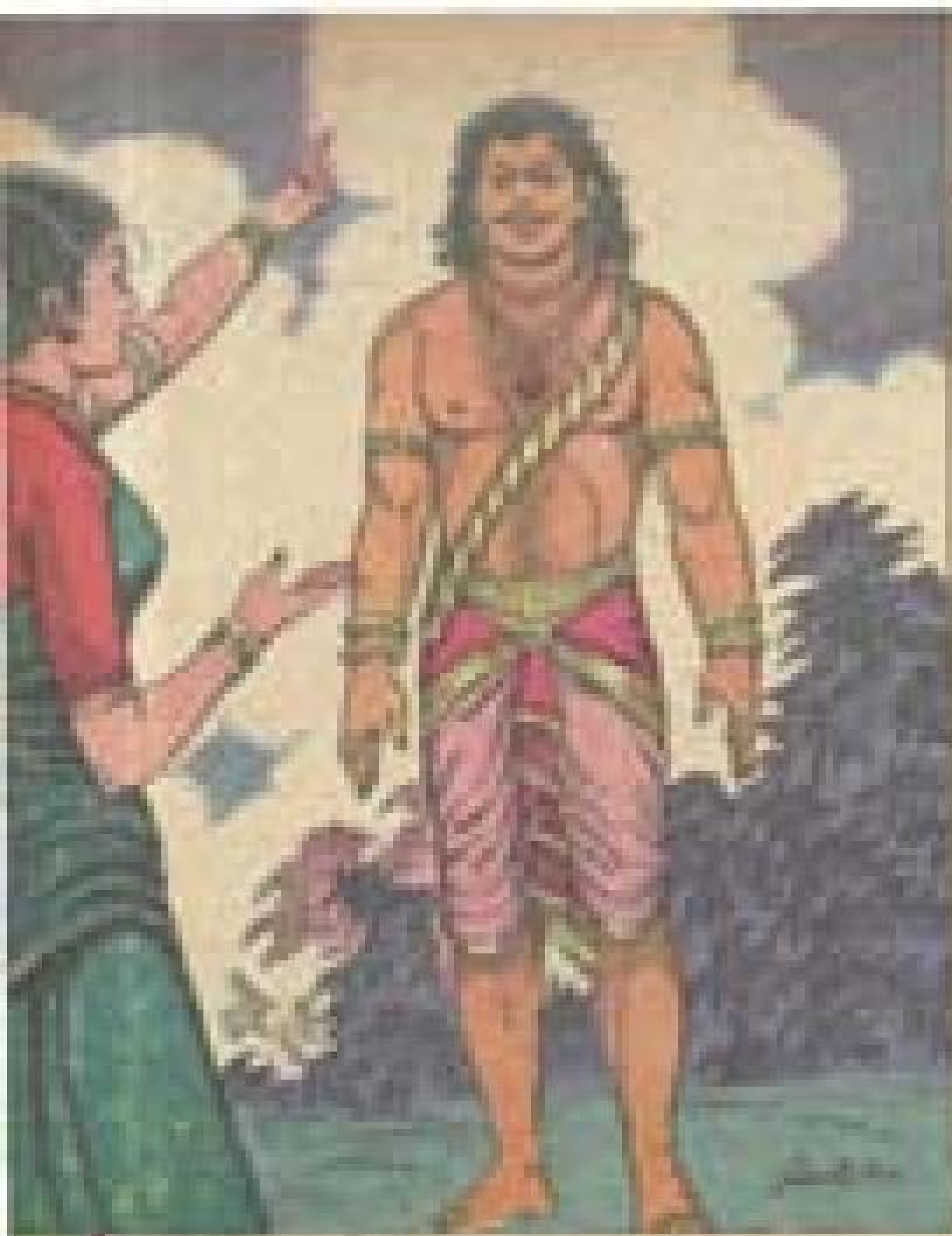

శివుడు భూదేవిని చూసి, "నువ్వు ధన్యురాలవు. నా చెమట నుంచి పుట్టిన ఈ కుమారుడు భౌముడనే పేరుతో నీకు కీర్తి తెస్తాడు," అన్నాడు.

భౌముడు పెరిగి పెద్దవాడై, కాశీ పట్టణం చేరి, అక్కడ ఈశ్వరుణ్ణి గురించి ఘోరతపస్సు చేశాడు. ఈశ్వరుడు ప్రత్యక్షమై భౌముడికి గ్రహమండలంలో స్థానం కలిగించాడు. ఆ భౌముడికే కుజుడని, అంగారకుడని కూడా పేర్లు వచ్చాయి.

శివుడు తపస్సు చేసుకునే కాలంలోనే గంగ భూమికి అవతరించింది. భూలోకంలో నీరు లేదని జనములూ, పితృదేవతలూ మొరపెట్టుకోగా, బ్రహ్మ తన కమండలంలో నుంచి ఒక నీటి బిందువును వదిలాడు. అది మహా ప్రవాహమై భూమికేసి రాసాగింది. దానివల్ల భూలోకానికి కలిగే అపాయం గ్రహించి శివుడు ఆ ప్రవాహాన్ని తన జటాజూటంలో బంధించి, ఒక్క బొట్టును మానససరోవరంలోకి వదిలి, తిరిగి తపస్సు ప్రారంభించాడు.

ఈ సంగతి ఇలా ఉండగా, దక్షుడి కుమార్తెలలో ఒకతె అయి, కశ్యపుడి రెండవ భార్య అయిన దితి హిరణ్యకశిపుణ్ణి, హిరణ్యాక్షుణ్ణి కనటమూ, వాళ్ళు మహా బలవంతులూ, క్రూరులూ అయి లోకాలన్నిటినీ పీడించటమూ, విష్ణువు వరాహ, నారసింహావతారాలెత్తి వారిని చంపటమూ జరిగింది. పుత్రశోకంతో కుమిలిపోయే దితి కశ్యపుడి అనుగ్ర

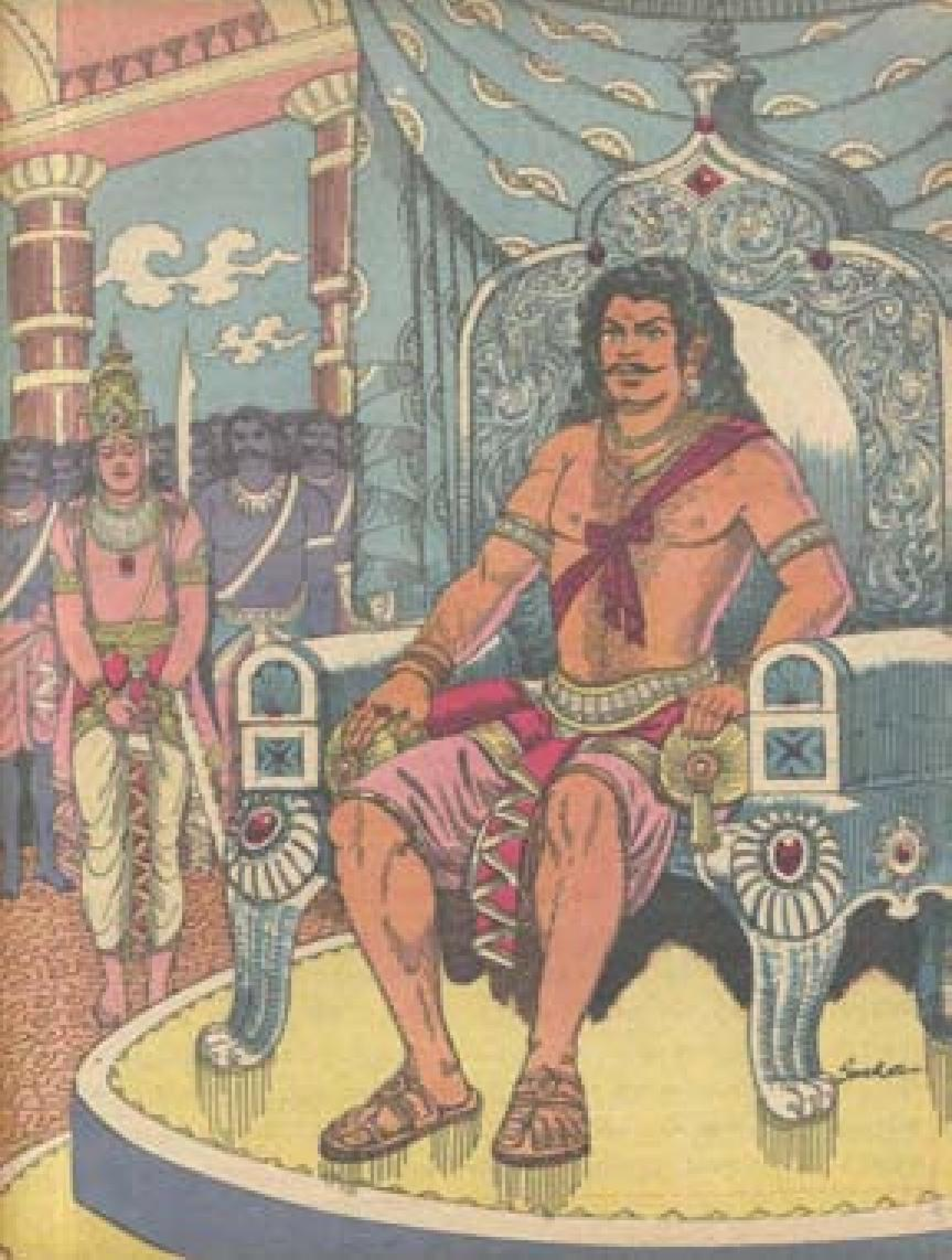
హంతో మళ్ళీ గర్భం ధరించింది. తనకు మరొక ప్రబల విరోధి పుట్టబోతాడని భయపడి ఇంద్రుడు ఆమె గర్భంలోని పిండాన్ని తన వజ్రాయుధంతో ముక్కలు ముక్కలుగా నరికాడు. అయితే కశ్యపుడి అనుగ్రహం చేత పిండ ఖండాలు చావక, దితి కడుపున మరుత్తులుగా పుట్టి, ఇంద్రుణ్ణి సేవించటానికి వెళ్ళిపోయారు.

దితి నిరాశ చెంది తనకు పుత్రదానం చెయ్యమని కశ్యపుణ్ణి తిరిగి ప్రార్థించింది. బ్రహ్మను గురించి కొంతకాలం తపస్సు చెయ్యమని కశ్యపుడు ఆమెకు సలహా ఇచ్చాడు. దితి అలాగే చేసి, అనంతరం కశ్యపుడి అనుగ్రహంతో వజ్రకాయుడైన ఒక కొడుకును కన్నది. వాడి వజ్రకాయం చూసి తల్లిదండ్రులు వాడికి వజ్రాంగుడని పేరు పెట్టారు.

వజ్రకాయుడు పుట్టినప్పుడు ఉల్కాపాతాలూ, భూకంపాలూ, తుపానుగాలులూ కలిగాయి. దేవతలు భయపడ్డారు. దితి వజ్రాంగుణ్ణి చాలా గారాబంగా పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేసి, "నాయనా, దేవతలు నాకు ఎంతో శోకం కలిగించారు. వాళ్ళు, నీ అన్నలైన హిరణ్యకశిపు, హిరణ్యాక్షులను విష్ణువు చేత చంపించారు. మరుత్తులు నా గర్భంలో ఉండగా ఇంద్రుడు నా గర్భాన్ని నరికాడు. నువ్వు దేవతల మీద యుద్ధం చేసి నా పగ తీర్చు," అన్నది.

తల్లి అలా అన్న మీదట వజ్రాంగుడు రాక్షస సేనలను చేర్చి, రణభేరి వేయించి, దేవేంద్రుడి పట్టణాన్ని ముట్టడించి, దేవతలను చావగొట్టి, దేవేంద్రుణ్ణి బందీగా తీసుకుని స్వర్గాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. ఈ వార్త విని పరమానంద భరితురాలయింది దితి.

దేవతలు బ్రహ్మ వద్దకు వెళ్ళి తమ అవమానాన్ని గురించి చెప్పుకున్నారు. బ్రహ్మ అంతా విని, కశ్యపుడితో సహా వజ్రాంగుడి వద్దకు వెళ్ళి, అతనికి మంచి మాటలు చెప్పి, ఇంద్రుణ్ణి విడిచి పుచ్చ

మని. స్వర్గాన్ని దేవతలకు తిరిగి ఇవ్వమని హితబోధ చేశాడు.

"నేను రాజ్యం కోసమూ, ధనం కోసమూ దేవతలతో యుద్ధం చెయ్యలేదు. ఈ దేవేంద్రుడు దుర్మార్గుడు. వీడు నా తల్లి మనసు క్షోభ పెట్టాడు. ఆమె గర్భాన్ని ఖండాలుగా కోశాడు. వీడు వదిలిపెట్ట దగినవాడు కాడు. అయినా మీరు చెప్పారు గనక విడిచిపెడుతున్నాను. వీడు నా తల్లిని క్షోభ పెట్టకపోతే ఇప్పుడు నా వల్ల క్షోభపడి ఉండడు," అన్నాడు వజ్రాంగుడు.

ఈ మాటకు బ్రహ్మ ఎంతో సంతోషించి, వజ్రాంగుణ్ణి వరం కోరుకోమన్నాడు.

"నాకు పరబ్రహ్మ స్వరూపమూ, భూతదయా తప్ప ఇంకేమీ అక్కర్లేదు. అవి రెండూ నాకు అనుగ్రహించండి," అన్నాడు వజ్రాంగుడు.

బ్రహ్మ మరింతగా సంతోషించి, వరాంగి అనే సౌందర్యవతి అయిన కన్యను వజ్రాంగుడికి భార్యగా ఇచ్చి వివాహం చేసి, కశ్యపుడు మొదలైన వారితో సహా వెళ్ళిపోయాడు. వజ్రాంగుడు కేవలభక్తుడై, సాత్విక స్వభావుడై, తన పట్టణానికి తిరిగి వచ్చి ఈశ్వరపూజ చేస్తూ జీవించసాగాడు.

కొంతకాలం గడిచింది. తన భార్య చేసే సేవలకు సంతోషించి వజ్రాంగుడు వరాంగితో, "నీకేం వరం కావాలో కోరు," అన్నాడు.

"మహా బలపరాక్రమవంతుడూ, దేవేంద్రుణ్ణీ, దేవతలనూ జయించగలవాడూ, ప్రపంచంలో తన కీర్తి శాశ్వతంగా నిలుపుకోగలవాడూ అయిన కొడుకు కావాలి," అన్నది వరాంగి.

భార్య ఇలా అనగానే వజ్రాంగుడు నొచ్చుకున్నాడు. వరాంగి స్త్రీ సహజమైన చపలచిత్తంతో దేవతా విరోధి అయిన కొడుకును కోరింది. అలాటివాణ్ణి విష్ణువు ఎంతోకాలం బతకనివ్వడు. అయితే వజ్రాంగుడికి మాట తప్పటం ఇష్టం లేదు. అందుచేత అతను బ్రహ్మను గురించి చాలా కాలం ఘోర తపస్సు చేశాడు.

ఒకప్పుడు వరసగా రెండు సంవత్సరాల పాటు, వానలు కురవనందున ఇస్ఫహాను పట్టణ వాసులూ, పరిసర ప్రాంతాలవాళ్ళూ, నీటి ఎద్దడివల్ల నానా అగచాట్ల పాలయ్యారు. మూడవ సంవత్సరంలో కూడా వర్ష ఋతువు గడిచిపోతున్నా, ఒక్క చినుకు వాన పడలేదు.

ఈ పరిస్థితుల్లో, ఒక రాత్రివేళ కొందరు భక్తులు మసీదు వద్ద చేరి, తలలు ఎత్తి ఆకాశం కేసి చూస్తూ, "దేవా, మా మీద దయచూపించు. అనావృష్టివల్ల, పంట పొలాలు సర్వనాశనమై పోవడమే గాక, తాగేందుకు నీరు కూడా లేక అలమటిస్తున్నాం. వర్షం కురిసేలా, కరుణించు!" అన్నారు.

ఈ విధంగా వాళ్ళు తెల్లవారేవరకూ ఎడతెగకుండా భక్తితో ప్రార్థనలు చేశారు. కాని, ఆకాశంలో చిన్న మబ్బుతునక కూడా కనిపించలేదు. కొంతసేపటికి అందరూ అలసిపోయి, అక్కడే నిద్ర పోయారు.

అయితే, ఆ భక్తుల్లో ఒక్కగానొక్కడు మేలుకొని వున్నాడు. అతడికి ఒక నల్లని యువకుడు, దాపులనున్న రాళ్ళ గుట్ట పైకి ఎక్కిపోతూండడం కనిపించింది. వాడేం చేయబోతున్నాడో అన్న కుతూహలం కొద్దీ భక్తుడు, అతడికేసి పరీక్షగా చూడసాగాడు.

యువకుడు కొద్ది నిమిషాలపాటు మౌనంగా ప్రార్థించి కూర్చుని, తరవాత తల పైకెత్తి ఆకాశం కేసి చూస్తూ, "ఓ, దేవా, కష్టాల్లో వున్న, యీ భక్తుల మొర ఎందుకాలకించవు? వాళ్ళ నీకు ప్రేమ వున్న సంగతి, నే ఎరుగుదును. త్వరగా వర్షం కురిపించమని నిన్ను వేడుకుంటు న్నాను." అన్నాడు.

ఆరేబియా కథ

ప్రార్థన పూర్తికాగానే యువకుడు రాళ్ళగుట్ట మీద నుంచి దిగి, వెళ్ళపోసాగాడు. అదంతా చూసిన భక్తులు అతన్ని సమీపించి, "నువ్వెవరు?" అని అడిగారు.

"నేనొక జాలరిని. మసీదు వెనక వున్న ఇంట్లోని, జాలరులలో నేనొకణ్ణి. మమ్మల్నందర్నీ జాలరి వర్తకుడైన మా యజమాని అమ్మేస్తున్నారు," అన్నాడు యువకుడు, ఏదో మైకంలో వున్నవాడిలా.

ఆ మాట వింటూనే భక్తులు కోపంగా, "ఓరీ, నువ్వెంత పొగరుబోతువు! దేవుడికి నీపట్ల ప్రేమ వున్న సంగతి ఎలా తెలుసు?" అని ప్రశ్నించారు.

ఆ ప్రశ్నకు యువకుడు ఒక క్షణం ఆగి, "ఆయనకు నావల్ల ప్రేమ లేకపోతే, అసలు ఆయన వున్నాడనే సంగతి, నాకెలా తెలుస్తుంది? ఆయన కరుణామయుడన్న గట్టినమ్మకం, నాలో ఎందుకుంటుంది?" అని నాలుగైదడుగులు వేసి, తల ఎత్తి చూస్తుండగానే, "అయ్యా, ఆకాశం కేసి ఒకసారి చూడండి! దేవుడికి నా పైన ప్రేమ వున్నదీ లేనిదీ, మీకే తెలుస్తుంది," అంటూ ముందుకు సాగిపోయాడు.

భక్తులు ఆకాశం కేసి తల ఎత్తారు. అంతకు ముందు క్షణంవరకూ నిర్మలంగా వున్న ఆకాశంలో మబ్బులు కమ్మసాగినై. అతడు తల దించేలోపలే పెద్దగా జడివాన ప్రారంభమయింది.

అతడు జాలరి యువకుడి కోసం చూశారు. వాడు కనిపించలేదు. వర్షపు జల్లు మీదపడగానే, అక్కడ నిద్రపోతున్న భక్తులందరూ లేచి మసీదు లోపలికి వెళ్ళారు.

తెల్లవారేవరకూ వాన కురుస్తూనే వున్నది. ఎండిపోయిన చెరువులూ, గుంటలూ నిండిపోయినై. పట్టణ ప్రజలకు కలిగిన ఆనందం అంతా ఇంతా కాదు.

ఆ రాత్రి మసీదుకు వచ్చిన భక్తులందరూ కూడబలుక్కుని, ఆ జాలరి యువకుడెవరైనదీ తెలుసుకోవాలను

ఉన్నారు. వాళ్ళు, బానిస వర్తకుడి దగ్గరకు పోయి, "యువకులైన బానిస ఎవరైనా అమ్మకానికున్నారా?" అని అడిగారు.

"ఒకళ్ళు కాదు, చాలామంది అమ్మకానికున్నారు," అంటూ వర్తకుడు, బానిసలను వాళ్ళ దగ్గిరకు తీసుకు వచ్చాడు.

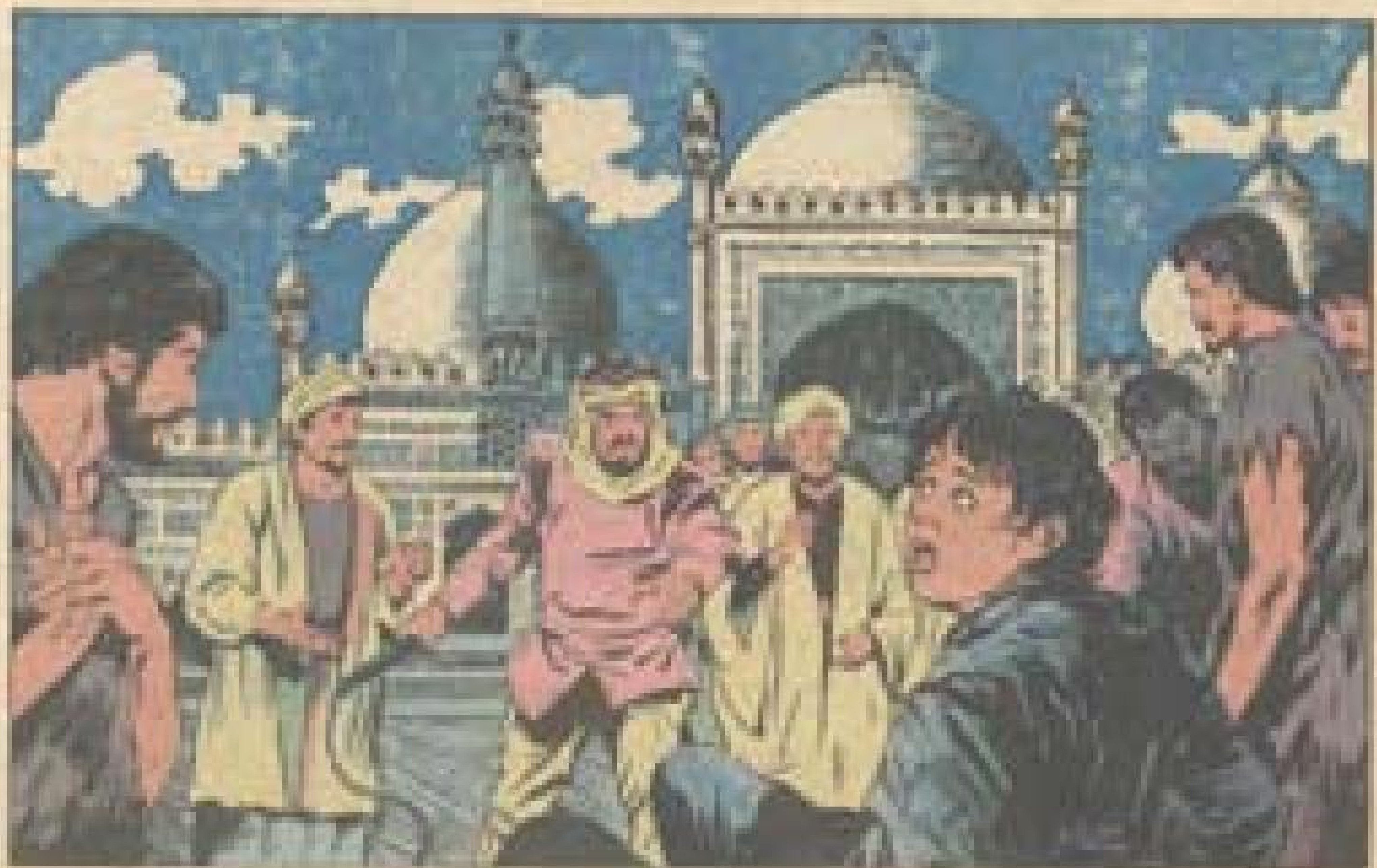
బానిసలు ఇరవైమంది వరకూ ఉన్నారు. వాళ్ళల్లో ఎక్కువమంది యువకులు. భక్తులు వాళ్ళల్లో తమకు కావలసిన యువకుడి కోసం చూశారు. కాని కనిపించలేదు. వాళ్ళు నిరాశచెంది వెళ్ళిపోబోతున్నంతలో, ఒక గోడ మూలగా తల వంచుకు కూర్చున్న బానిస యువకుడు కనిపించాడు. రాత్రి వాణ్ణి చూసిన భక్తులు గుర్తించారు.

అతడు బానిస యువకుడి ముందుకు వెళ్ళగానే, బానిస వర్తకుడు వాణ్ణి లేవవలసిందిగా ఆజ్ఞాపించాడు.

"మేం అతణ్ణి కొనదలిచాం," అన్నారు భక్తులు.

బానిసవర్తకుడు వాళ్ళకేసి ఆశ్చర్యంగా చూసి, "నేను నిజాయితీ గల వర్తకుణ్ణి. మీరు కొనాలనుకుంటున్న వీడు వెర్రి వెధవ! మీరు పనిమంతుడైన బానిస కావాలనుకుంటే, అలాంటివాణ్ణి, వీళ్ళల్లో నుంచి మీకు అమ్మగలను," అన్నాడు.

"మాకు ఈ యువకుడినే కావాలి!" అన్నారు భక్తులు.

బానిస వర్తకుడు మారు మాట్లాడ కుండా, వాళ్ళని చాలా స్వల్పధరకు భక్తు లకు అమ్మాడు.

భక్తులు వాళ్ళని వెంటపెట్టుకుని వీధిలోకి వచ్చారు. బానిస యువకుడు తల వంచి చేతులు జోడించి, వాళ్ళతో, "యజమా నుల్లారా, మీ ఆజ్ఞ ఏమిటి?" అన్నాడు వినయంగా.

"నువ్వు మమ్మల్ని ఆజ్ఞాపించాలి, నువ్వే మా యజమానివి! నువ్వు దేవుడికి ప్రేమపాత్రుడివి. ఆ సంగతి మాకు తెలుసు," అన్నారు భక్తులు.

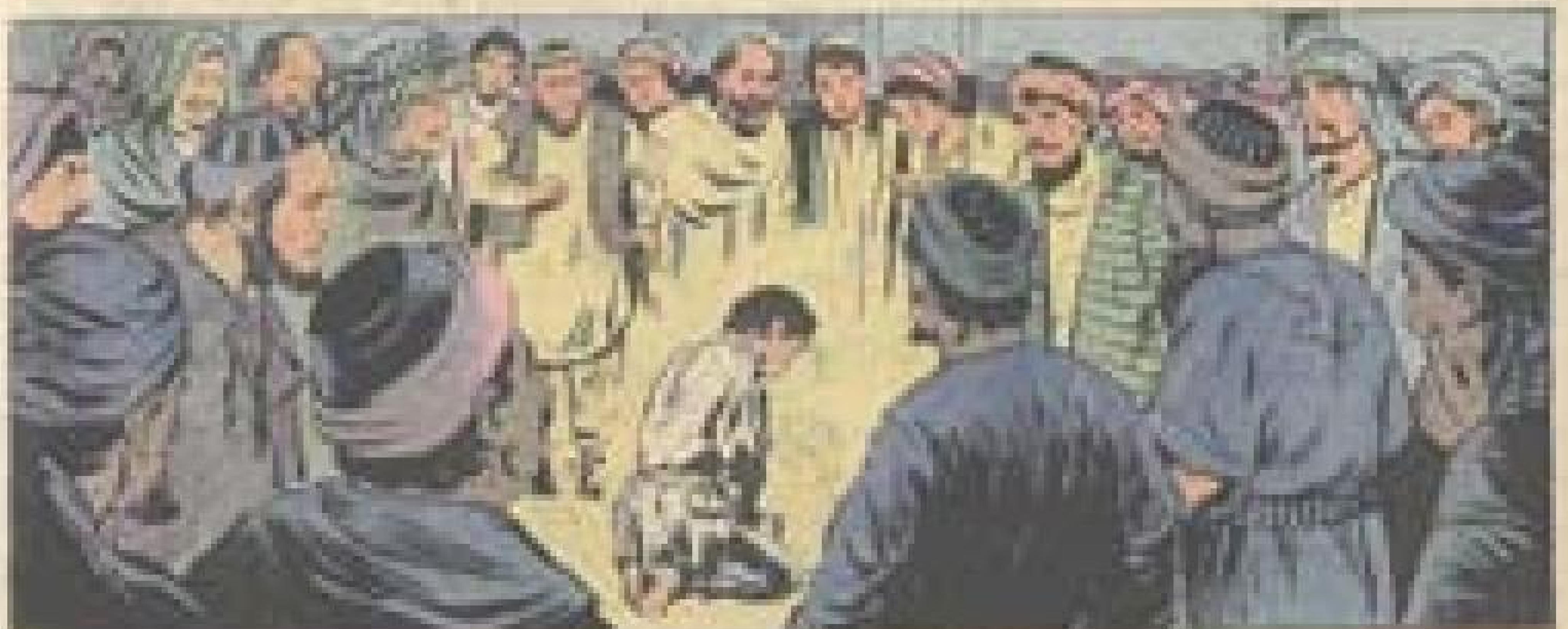
బానిస యువకుడు కుతూహలంగా వాళ్ళకేసి చూశాడు. రాత్రి, వాడితో మాట్లాడిన భక్తుడు ముందుకు వచ్చి, "నువ్వు, నన్ను గుర్తుపట్టలేదా? వర్షం కురిసేముందు, నువ్వు ప్రార్థన చేస్తున్న సమయంలో, నీతో మాట్లాడాను," అన్నాడు.

"అయ్యో!" అంటూ బానిస యువకుడు, అందరికేసి ఒకసారి చూసి "రాత్రి నేను స్మారకం తప్పి వున్నాను. తమరు దయవుంచి, నాకు మసీదులో ప్రార్థన చేసుకునేందుకు అనుమతి యిస్తారా?" అని అడిగాడు.

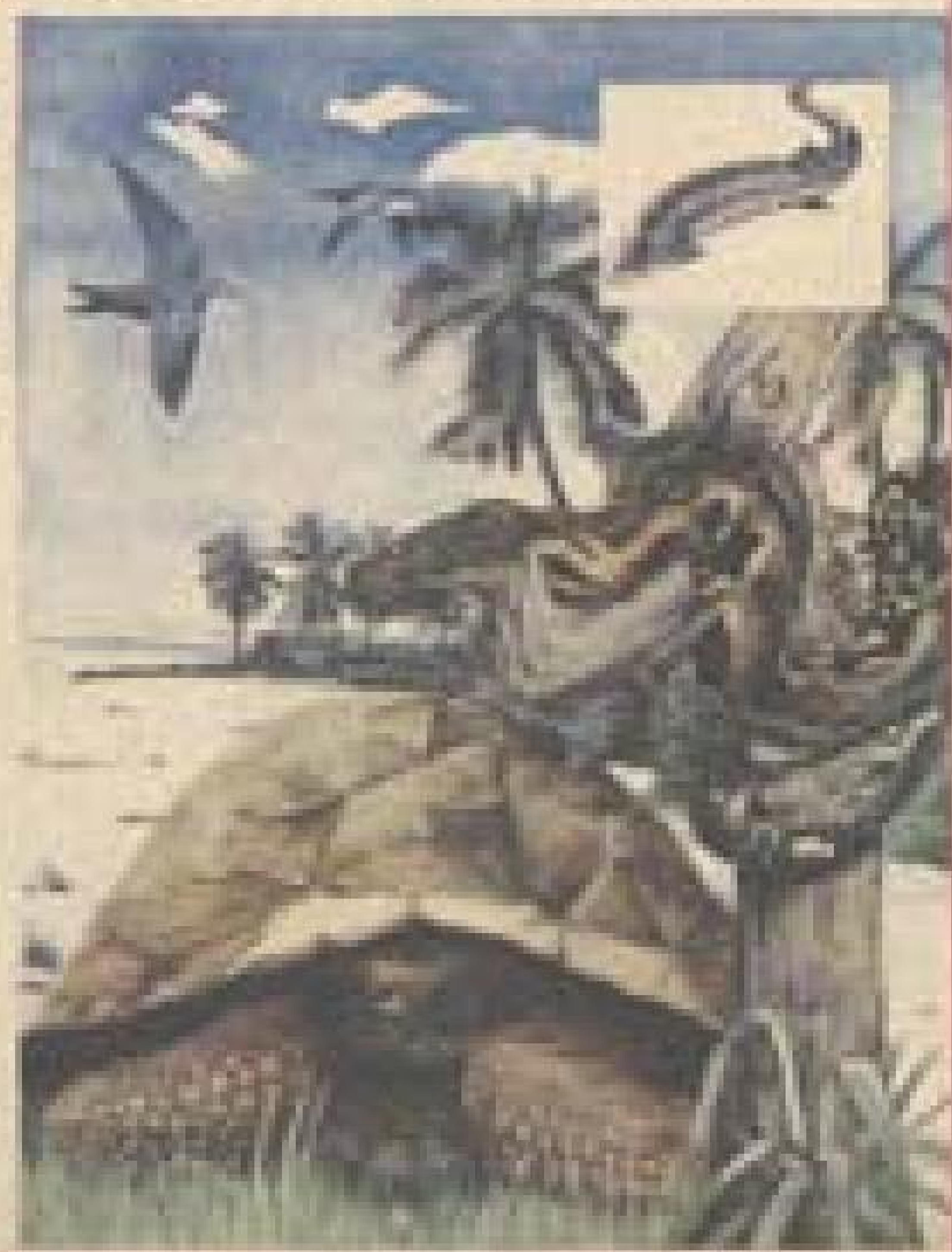
"తప్పకుండా! అప్పుడు, మేమంతా నీ సేవకులం," అన్నారు భక్తులు.

బానిస యువకుడు మసీదు లోపలికి పోయి, ఒకచోట ప్రణమిల్లి, "దేవా, నావల్ల నీకున్న ప్రేమరహస్యం కాస్తా బయటపడిపోయింది. ఇక నుంచి ప్రజలు నా చుట్టూ చేరి ఎక్కువలేని గౌరవ మర్యాదలూ చేస్తారు. నాకు యిక ముందు ఒంటరితనంలో కలిగే ఆనందం ఏమాత్రం లభ్యం కాదు. దేవా, కరుణించి నన్ను, నీ సన్నిధికి తీసుకుపోవా!" అని భక్తితో ప్రార్థించాడు.

ఆ తరవాత అతడు చాలాసేపు కదలా మెదలక వుండిపోయాడు. భక్తులు కొంత సేపు చూసి, ఎంతో భక్తి గౌరవాలతో అతణ్ణి తాకిచూశారు. బానిస యువకుడిలో జీవం లేదు.

ఆయుః ప్రమాణం

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమానం రు. 50 లు

ఈ ఫోటోల వ్యాఖ్యలు 1985 మే నెల సంచికలో ప్రకటించబడును.

K. P. A. Swamy

Prabu Sankar

★ పై ఫోటోలకు సరిపైన వ్యాఖ్యలు ఒకటి, రెండు మాటలలో గాని, చిన్న వాక్యంలోగాని కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) ★ మార్చి నెల 10వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న వాటికి (రెండు వ్యాఖ్యలకూ కలిపి) రు. 50/-లు బహుమానం. ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుమీద రాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి. — చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26

జనవరి నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో: ఏకాకిదైన దారి కష్టం   రెండవ ఫోటో: ఏ స్నేహం దొరికితే కష్టం

పంపినవారు: కె. సత్యనారాయణ, కాంచీపేట్, హైదరాబాద్-500

బహుమతి మొత్తం రు. 50/-వారికి పంపబడుతుంది.

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., and Published by B. VISWANATHA REDDI for CHANDAMAMA CHILDREN'S TRUST FUND (Prop. of Chandamama Publications) 188, Arcot Road, Madras-600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

NP

Dubbleyum

PRESENTS

A NEW WORLD OF LOVE & ADVENTURE

FUN & FROLIC!

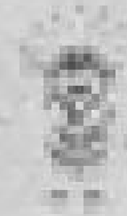
Look for the LUCKY COUPON in NP Dubbleyum Packet

COLLECT

One latest comic book for 12 lucky coupons or The latest edition of Enid Blyton or Mills & Boon novel for 30 lucky coupons

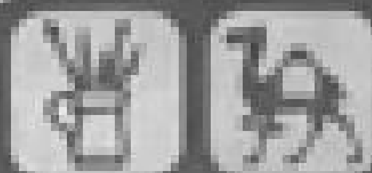
DOUBLE COLOURS
DOUBLE FLAVOURS
DOUBLE SIZE AND
BIGGER BUBBLES

The National Products
BANGALORE-32

NOTHING CAN BEAT A NP BURST OF FROLIC

చందమామ కేమెల్
రంగుల పోటీ

బహుమతులు గెలవండి

కేమెల్

Name: .... Age: ....

Address: ....

31.3.1985

CONTEST NO.41

బోర్న్‌విటాతో పెరిగే ప్రాయం యిది యికే

బోర్న్‌విటా

Bournvita

మళ్ళీ మళ్ళీ తిరిగి చూస్తారు జన...
సూపర్ రిన్‌తో తళతళలాడే
ఆ తెల్లదనం

సూపర్ రిన్‌తో తళతళలాడే తెలుపు
మరే ఇతర డిటర్జెంట్ బిళ్ళ లేదా బార్ కంటే తెలుపు.

అంతా చాకొలెట్‌మయం ప్రతి ఒక్కరి ఇష్టమయం!

nutrine
chocolate
Eclairs
more milk
more butter
more chocolate

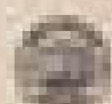

తీపికీ, ఉప్పకీ-సాటిలేని మేటి కలయిక.

మోనాక్రాక్‌జాక్ బిస్కట్

-తియ్యగా, ఉప్పగా, నోరూరించేలా.